

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
LJUBLJANA,
KNAFLJEVA ULICA ŠTEV. 5
TELEFON 31-22 do 31-26
ROKOPISI SE NE VRACAJO
IZHAJA VSAK DAN RAZEN
PONEDELJKA

SLOVENSKI POROČEVALEC

INSERATNI ODDELEK
LJUBLJANA,
SELENBURGOVA ULICA ŠT. 3
TELEFON 38-32, 38-33
POSTNI ČEKOVNI RACUN
V LJUBLJANI ŠT. 11.739
OGLASI PO CENIKU
MESEČNA NAROCNINA
45 DIN

Živel 9. maj – dan zmage!

POVELJE VRHOVNEGA KOMANDANTA OBOROŽENIH SIL FLRJ

za 9. maj 1946. leta

TOVARISI VOJAKI, OFICIRJI IN PODOFICIRJI!
JUGOSLOVANSKE ARMADE IN MORNARICE!

9. maja slavimo obletnico zmage nad okupatorji in domačimi izdajalskimi silami, ki so sodelovale z okupatorji. Pred letom dni je bila končno osvobodjena naša izmučena in porušena dežela. V tej borbi demokratičnih sil sveta so stali jugoslovanski narodi, navdahnjeni z nadčloveškimi naperi Sovjetske zveze, proti fašističnim silam, silam teme in terorja nad štiri leta v prvih vrstah ter niso varčevali niti človeških niti gmotnih žrtev za zmago Združenih narodov. Splošne vstaje naših narodov, ki jo je organizirala in vodila naša slavna Komunistična partija, niso mogli zadušiti niti največji naperi vseh okupatorjev, kakor tudi ne izdajstva domače reakcije s Pavelcem, Nedićem, Rupnikom in Dražo Mihajlovićem na čelu, temveč se je nasprotno razvijala do takšnega obsega, da ni bila samo velika nevarnost za okupatorja v naši deželi, temveč je postala svetilnik za osvobodilno borbo zaslužnih narodov v tako zvani fašistični novi Evropi.

Iz te težke in krvave borbe jugoslovanskih narodov za svojo svobodo in obstoj, za pravico in boljše bodočnost sta se porodila nezlomljiva enotnost in bratstvo vseh naših narodov, se je osnovala iz naših slavnih partizanskih odredov ter se prekalila v borbi naša nova armada Jugoslavije. V tej nadčloveški borbi so bili ustvarjeni temelji naše nove Federativne ljudske republike Jugoslavije, nove ljudske oblasti, oblasti delovnega ljudstva — delavcev, kmetov in ljudske inteligence ter vseh ostalih delovnih ljudi, ki ljubijo svojo deželo in svoj narod. V tej težki in krvavi borbi so si pridobili nesmrtno slavo naši partizani, naša nova armada, naši narodi.

Iz potokov krvi najboljših sinov naše dežele, iz rusevin in opustošenja so vstopili naši narodi dvignjene glave in ponosnega pogleda v bodočnost, zavedajoč se, da so do konca izpolnili svojo dolžnost do sebe in od zaveznikov, v novo borbo, v borbo za obnovo naše, po okupatorju porušene dežele, v borbo za svojo boljše bodočnost.

Vojaki, oficirji in podoficirji Jugoslovanske armade in mornarice!

S svojim junaštvom in požrtvovalnostjo v vojni, s svojo krvjo, ki ste jo prelili, z ljubeznijo, ki ste jo v tej borbi pokazali do svoje dežele, ste si pridobili brezmejno ljubezen in zaupanje jugoslovanskih narodov. Vam so zaupali naši narodi, da čuvate pridobitve velike osvobodilne borbe. Bodite še nadalje vredni tega velikega zaupanja in častne naloge, ki vam je zaupana. Prizadevajte si, da boste popolnoma obvladali vojaško znanje in tehnična sredstva, ki jih imate in ki jih boste še imeli. Samo na ta način ste lahko jamstvo mirnega razvoja naše dežele, jamstvo miru sploh.

S svojim junaštvom v borbi in s številnimi žrtvami v tej borbi za svobodo in splošno zavezniško stvar so naši narodi dokazali, da so miroljubni, da žele pravičen mir za svoje neovirano ustvarjalno delo in razvoj, za zdravljenje svojih težkih ran. Naši narodi žele živeti v najboljših odnosih z vsemi narodi, ki žele naši deželi dobro. Naši narodi bodo najtesneje sodelovali z vsemi demokratičnimi deželami, ki se bore za utrditev miru v svetu.

Ostali bomo trdni pri tem, da je naša dežela v polni meri zaslužila, da se ji ponovno vrnejo vsi njeni kraji, ki so bili s krivičnim mirom po pretekli vojni dani deželam, ki so povzročile to vojno, ter bomo vztrajali pri svojih upravičenih zahtevah, ki smo jih postavili in ki jih bomo postavili, ker menimo, da po tolikšnih žrtvah in trpljenju, ki smo ga imeli v tej vojni na strani zaveznikov, nima nihče več pravice zahtevati od nas novih žrtev. Mi zahtevamo samo to, kar je naše, in ničesar več, a ugoditev našim pravičnim zahtevam pomeni prav tako velik prispevek k miru in dobrim odnosom v bodočnosti.

Vojaki, oficirji in podoficirji Jugoslovanske armade!

Čestitam vam k obletnici velike zmage nad okupatorji in domačimi sodelavci okupatorjev.

Naj žive združene demokratične sile sveta, ki so izvojevale veliko zmago nad sovražniški človeštva!

Naj živa velika Sovjetska zveza in Rdeča armada — osvoboditeljica z generalisimom Stalinom na čelu!

Naj živi naša slavna armada Jugoslavije!

Naj živi Federativna ljudska republika Jugoslavija!

Vrhovni komandant
oboroženih sil FLRJ
TITO

Ob podpisu prijateljske pogodbe s Čehoslovaško republiko

Prihod predsednika, podpredsednika in zunanjega ministra
Čehoslovaške vlade v Beograd

Beograd, 8. maja. V Beograd so prispeli člani čehoslovaške delegacije s predsednikom vlade dr. Zdenkom Fierlingerjem, podpredsednikom Klimentom Gottwaldom

in zunanjim ministrom Masarykom na čelu, ki bo jutri podpisala pogodbo o prijateljstvu in medsebojni pomoči med Čehoslovaško republiko in FLRJ.

Britanski letalski vicemarsal William Elliot na proslavi dneva zmage v Beogradu

Beograd, 8. maja. Včeraj ob 18.30 je prispel vicemarsal britanskega letalstva sir William Elliot, šef britanske vojaške delegacije, ki bo v Beogradu prisostvovala proslavi dneva zmage.

Na zemunskem letališču so ga sprejeli v imenu Jugoslovanske armade komandant letalstva generalmajor Pire, načelnik štaba komande letalstva generalmajor Ulepić, načelnik prometnega oddelka komande letalstva generalmajor Jovanović, letalski ataše angleškega veleposlaništva v Beogradu letalski generalmajor co-

modor Beaumont ter drugi. Častna četa je vicemarsalu Elliotu izkazala čast.

Povratak ministra za zunanje zadeve

Beograd, 8. maja. Včeraj popoldne je prispel z letalom minister za zunanje zadeve FLRJ Stanoje Simić v spremstvu šefa svojega kabineta Radivoja Nikolajevića.

Z istim letalom so prispeli v Beograd predsednik Zveznega sveta Ljudske skupščine Vlada Simić in ljudski poslanec Zveznega sveta Metod Mikuž, ki so bili na mednarodni interparlamentarni konferenci v Kodanju.

TUJEGA NOČEMO — SVOJEGA NE DAMO!

Podprimo s prispevki v Tiskovni sklad za Primorsko in Koroško napore naših bratov, ki še niso priključeni k Jugoslaviji

Maršal Tito, vrhovni komandant oboroženih sil FLRJ Jugoslavije, organizator in voditelj osvobodilnega boja jugoslovanskih narodov

Čehoslovaški veleposlanik dr. Josef Korbela je izročil poverilna pisma

Beograd, 7. maja. Čehoslovaški veleposlanik dr. Josef Korbela je danes izročil Prezidiju Ljudske skupščine FLRJ svoja poverilna pisma.

O 11.30 se je pripeljal pred poslopje Ljudske skupščine v spremstvu šefa protokola ministrstva za zunanje zadeve Pavla Beljanskoga. Skupno z veleposlanikom so prišli tudi člani čehoslovaškega veleposlaništva.

Pred poslopjem Ljudske skupščine je častna četa izkazala veleposlaniku g. Korbela čast. V zeleni dvorani Ljudske skupščine so sprejeli veleposlanika predsednik Prezidija Ljudske skupščine FLRJ dr. Ivan Ribar, sekretar Mile Peruničić in minister zvezne vlade dr. Vasa Cudrilo.

Veleposlanik dr. Korbela je ob izročitvi poverilnih pism predsedniku Prezidija dr. Ribarju med drugim dejal:

Gospod predsednik! Predsednik republike dr. Edvard Beneš me je imenoval za veleposlanika Čehoslovaške republike pri Prezidiju Ljudske skupščine FLRJ. Od oktobra preteklega leta, ko sem izročil poverilna pisma za izrednega poslanika in pooblaščenega ministra, je prišlo v razvoj naših dežel in naših medsebojnih odnosov do dogodkov, ki so povečali obojestransko razumevanje in poglobili vezi, tako zaželeno za napredek naših narodov ter za mir na Balkanu in v Srednji Evropi. Jugoslavija je bila proglašena za federativno ljudsko republiko. Nova ustava je določila demokratični in napredni značaj države. V Čehoslovaški je bilo uza-

konjenih mnogo pomembnih ukrepov, ki so dali državi novo bolj popolno politično, gospodarsko in socialno strukturo. Odnosi med našima državama, ki temelje na tradicionalnih čustvih prijateljstva in bratstva, so prišli znova do izraza v enakih pogledih na mnoge mednarodne probleme in v novi trgovinski pogodbi, na osnovi katere se pričajo ugodno razvijati naši gospodarski odnosi. Toda politični značaj teh dogodkov je presejal obisk maršala Jugoslavije Josipa Broza Tita ob koncu marca v Pragi in Čehoslovaški. Njegov obisk je dal narodom Čehoslovaške priliko manifestirati svojo iskreno ljubezen do narodov Jugoslavije, hvalenost za njihov junaki odpor v skupni borbi in obdovanje tvorca nove Jugoslavije. Politični pomen tega obiska je bil razložen v enakih pogledih na mnoge mednarodne probleme in v novi trgovinski pogodbi, na osnovi katere se pričajo ugodno razvijati naši gospodarski odnosi. Toda politični značaj teh dogodkov je presejal obisk maršala Jugoslavije Josipa Broza Tita ob koncu marca v Pragi in Čehoslovaški. Njegov obisk je dal narodom Čehoslovaške priliko manifestirati svojo iskreno ljubezen do narodov Jugoslavije, hvalenost za njihov junaki odpor v skupni borbi in obdovanje tvorca nove Jugoslavije. Politični pomen tega obiska je bil razložen v enakih pogledih na mnoge mednarodne probleme in v novi trgovinski pogodbi, na osnovi katere se pričajo ugodno razvijati naši gospodarski odnosi. Toda politični značaj teh dogodkov je presejal obisk maršala Jugoslavije Josipa Broza Tita ob koncu marca v Pragi in Čehoslovaški. Njegov obisk je dal narodom Čehoslovaške priliko manifestirati svojo iskreno ljubezen do narodov Jugoslavije, hvalenost za njihov junaki odpor v skupni borbi in obdovanje tvorca nove Jugoslavije. Politični pomen tega obiska je bil razložen v enakih pogledih na mnoge mednarodne probleme in v novi trgovinski pogodbi, na osnovi katere se pričajo ugodno razvijati naši gospodarski odnosi. Toda politični značaj teh dogodkov je presejal obisk maršala Jugoslavije Josipa Broza Tita ob koncu marca v Pragi in Čehoslovaški. Njegov obisk je dal narodom Čehoslovaške priliko manifestirati svojo iskreno ljubezen do narodov Jugoslavije, hvalenost za njihov junaki odpor v skupni borbi in obdovanje tvorca nove Jugoslavije. Politični pomen tega obiska je bil razložen v enakih pogledih na mnoge mednarodne probleme in v novi trgovinski pogodbi, na osnovi katere se pričajo ugodno razvijati naši gospodarski odnosi. Toda politični značaj teh dogodkov je presejal obisk maršala Jugoslavije Josipa Broza Tita ob koncu marca v Pragi in Čehoslovaški. Njegov obisk je dal narodom Čehoslovaške priliko manifestirati svojo iskreno ljubezen do narodov Jugoslavije, hvalenost za njihov junaki odpor v skupni borbi in obdovanje tvorca nove Jugoslavije. Politični pomen tega obiska je bil razložen v enakih pogledih na mnoge mednarodne probleme in v novi trgovinski pogodbi, na osnovi katere se pričajo ugodno razvijati naši gospodarski odnosi. Toda politični značaj teh dogodkov je presejal obisk maršala Jugoslavije Josipa Broza Tita ob koncu marca v Pragi in Čehoslovaški. Njegov obisk je dal narodom Čehoslovaške priliko manifestirati svojo iskreno ljubezen do narodov Jugoslavije, hvalenost za njihov junaki odpor v skupni borbi in obdovanje tvorca nove Jugoslavije. Politični pomen tega obiska je bil razložen v enakih pogledih na mnoge mednarodne probleme in v novi trgovinski pogodbi, na osnovi katere se pričajo ugodno razvijati naši gospodarski odnosi. Toda politični značaj teh dogodkov je presejal obisk maršala Jugoslavije Josipa Broza Tita ob koncu marca v Pragi in Čehoslovaški. Njegov obisk je dal narodom Čehoslovaške priliko manifestirati svojo iskreno ljubezen do narodov Jugoslavije, hvalenost za njihov junaki odpor v skupni borbi in obdovanje tvorca nove Jugoslavije. Politični pomen tega obiska je bil razložen v enakih pogledih na mnoge mednarodne probleme in v novi trgovinski pogodbi, na osnovi katere se pričajo ugodno razvijati naši gospodarski odnosi. Toda politični značaj teh dogodkov je presejal obisk maršala Jugoslavije Josipa Broza Tita ob koncu marca v Pragi in Čehoslovaški. Njegov obisk je dal narodom Čehoslovaške priliko manifestirati svojo iskreno ljubezen do narodov Jugoslavije, hvalenost za njihov junaki odpor v skupni borbi in obdovanje tvorca nove Jugoslavije. Politični pomen tega obiska je bil razložen v enakih pogledih na mnoge mednarodne probleme in v novi trgovinski pogodbi, na osnovi katere se pričajo ugodno razvijati naši gospodarski odnosi. Toda politični značaj teh dogodkov je presejal obisk maršala Jugoslavije Josipa Broza Tita ob koncu marca v Pragi in Čehoslovaški. Njegov obisk je dal narodom Čehoslovaške priliko manifestirati svojo iskreno ljubezen do narodov Jugoslavije, hvalenost za njihov junaki odpor v skupni borbi in obdovanje tvorca nove Jugoslavije. Politični pomen tega obiska je bil razložen v enakih pogledih na mnoge mednarodne probleme in v novi trgovinski pogodbi, na osnovi katere se pričajo ugodno razvijati naši gospodarski odnosi. Toda politični značaj teh dogodkov je presejal obisk maršala Jugoslavije Josipa Broza Tita ob koncu marca v Pragi in Čehoslovaški. Njegov obisk je dal narodom Čehoslovaške priliko manifestirati svojo iskreno ljubezen do narodov Jugoslavije, hvalenost za njihov junaki odpor v skupni borbi in obdovanje tvorca nove Jugoslavije. Politični pomen tega obiska je bil razložen v enakih pogledih na mnoge mednarodne probleme in v novi trgovinski pogodbi, na osnovi katere se pričajo ugodno razvijati naši gospodarski odnosi. Toda politični značaj teh dogodkov je presejal obisk maršala Jugoslavije Josipa Broza Tita ob koncu marca v Pragi in Čehoslovaški. Njegov obisk je dal narodom Čehoslovaške priliko manifestirati svojo iskreno ljubezen do narodov Jugoslavije, hvalenost za njihov junaki odpor v skupni borbi in obdovanje tvorca nove Jugoslavije. Politični pomen tega obiska je bil razložen v enakih pogledih na mnoge mednarodne probleme in v novi trgovinski pogodbi, na osnovi katere se pričajo ugodno razvijati naši gospodarski odnosi. Toda politični značaj teh dogodkov je presejal obisk maršala Jugoslavije Josipa Broza Tita ob koncu marca v Pragi in Čehoslovaški. Njegov obisk je dal narodom Čehoslovaške priliko manifestirati svojo iskreno ljubezen do narodov Jugoslavije, hvalenost za njihov junaki odpor v skupni borbi in obdovanje tvorca nove Jugoslavije. Politični pomen tega obiska je bil razložen v enakih pogledih na mnoge mednarodne probleme in v novi trgovinski pogodbi, na osnovi katere se pričajo ugodno razvijati naši gospodarski odnosi. Toda politični značaj teh dogodkov je presejal obisk maršala Jugoslavije Josipa Broza Tita ob koncu marca v Pragi in Čehoslovaški. Njegov obisk je dal narodom Čehoslovaške priliko manifestirati svojo iskreno ljubezen do narodov Jugoslavije, hvalenost za njihov junaki odpor v skupni borbi in obdovanje tvorca nove Jugoslavije. Politični pomen tega obiska je bil razložen v enakih pogledih na mnoge mednarodne probleme in v novi trgovinski pogodbi, na osnovi katere se pričajo ugodno razvijati naši gospodarski odnosi. Toda politični značaj teh dogodkov je presejal obisk maršala Jugoslavije Josipa Broza Tita ob koncu marca v Pragi in Čehoslovaški. Njegov obisk je dal narodom Čehoslovaške priliko manifestirati svojo iskreno ljubezen do narodov Jugoslavije, hvalenost za njihov junaki odpor v skupni borbi in obdovanje tvorca nove Jugoslavije. Politični pomen tega obiska je bil razložen v enakih pogledih na mnoge mednarodne probleme in v novi trgovinski pogodbi, na osnovi katere se pričajo ugodno razvijati naši gospodarski odnosi. Toda politični značaj teh dogodkov je presejal obisk maršala Jugoslavije Josipa Broza Tita ob koncu marca v Pragi in Čehoslovaški. Njegov obisk je dal narodom Čehoslovaške priliko manifestirati svojo iskreno ljubezen do narodov Jugoslavije, hvalenost za njihov junaki odpor v skupni borbi in obdovanje tvorca nove Jugoslavije. Politični pomen tega obiska je bil razložen v enakih pogledih na mnoge mednarodne probleme in v novi trgovinski pogodbi, na osnovi katere se pričajo ugodno razvijati naši gospodarski odnosi. Toda politični značaj teh dogodkov je presejal obisk maršala Jugoslavije Josipa Broza Tita ob koncu marca v Pragi in Čehoslovaški. Njegov obisk je dal narodom Čehoslovaške priliko manifestirati svojo iskreno ljubezen do narodov Jugoslavije, hvalenost za njihov junaki odpor v skupni borbi in obdovanje tvorca nove Jugoslavije. Politični pomen tega obiska je bil razložen v enakih pogledih na mnoge mednarodne probleme in v novi trgovinski pogodbi, na osnovi katere se pričajo ugodno razvijati naši gospodarski odnosi. Toda politični značaj teh dogodkov je presejal obisk maršala Jugoslavije Josipa Broza Tita ob koncu marca v Pragi in Čehoslovaški. Njegov obisk je dal narodom Čehoslovaške priliko manifestirati svojo iskreno ljubezen do narodov Jugoslavije, hvalenost za njihov junaki odpor v skupni borbi in obdovanje tvorca nove Jugoslavije. Politični pomen tega obiska je bil razložen v enakih pogledih na mnoge mednarodne probleme in v novi trgovinski pogodbi, na osnovi katere se pričajo ugodno razvijati naši gospodarski odnosi. Toda politični značaj teh dogodkov je presejal obisk maršala Jugoslavije Josipa Broza Tita ob koncu marca v Pragi in Čehoslovaški. Njegov obisk je dal narodom Čehoslovaške priliko manifestirati svojo iskreno ljubezen do narodov Jugoslavije, hvalenost za njihov junaki odpor v skupni borbi in obdovanje tvorca nove Jugoslavije. Politični pomen tega obiska je bil razložen v enakih pogledih na mnoge mednarodne probleme in v novi trgovinski pogodbi, na osnovi katere se pričajo ugodno razvijati naši gospodarski odnosi. Toda politični značaj teh dogodkov je presejal obisk maršala Jugoslavije Josipa Broza Tita ob koncu marca v Pragi in Čehoslovaški. Njegov obisk je dal narodom Čehoslovaške priliko manifestirati svojo iskreno ljubezen do narodov Jugoslavije, hvalenost za njihov junaki odpor v skupni borbi in obdovanje tvorca nove Jugoslavije. Politični pomen tega obiska je bil razložen v enakih pogledih na mnoge mednarodne probleme in v novi trgovinski pogodbi, na osnovi katere se pričajo ugodno razvijati naši gospodarski odnosi. Toda politični značaj teh dogodkov je presejal obisk maršala Jugoslavije Josipa Broza Tita ob koncu marca v Pragi in Čehoslovaški. Njegov obisk je dal narodom Čehoslovaške priliko manifestirati svojo iskreno ljubezen do narodov Jugoslavije, hvalenost za njihov junaki odpor v skupni borbi in obdovanje tvorca nove Jugoslavije. Politični pomen tega obiska je bil razložen v enakih pogledih na mnoge mednarodne probleme in v novi trgovinski pogodbi, na osnovi katere se pričajo ugodno razvijati naši gospodarski odnosi. Toda politični značaj teh dogodkov je presejal obisk maršala Jugoslavije Josipa Broza Tita ob koncu marca v Pragi in Čehoslovaški. Njegov obisk je dal narodom Čehoslovaške priliko manifestirati svojo iskreno ljubezen do narodov Jugoslavije, hvalenost za njihov junaki odpor v skupni borbi in obdovanje tvorca nove Jugoslavije. Politični pomen tega obiska je bil razložen v enakih pogledih na mnoge mednarodne probleme in v novi trgovinski pogodbi, na osnovi katere se pričajo ugodno razvijati naši gospodarski odnosi. Toda politični značaj teh dogodkov je presejal obisk maršala Jugoslavije Josipa Broza Tita ob koncu marca v Pragi in Čehoslovaški. Njegov obisk je dal narodom Čehoslovaške priliko manifestirati svojo iskreno ljubezen do narodov Jugoslavije, hvalenost za njihov junaki odpor v skupni borbi in obdovanje tvorca nove Jugoslavije. Politični pomen tega obiska je bil razložen v enakih pogledih na mnoge mednarodne probleme in v novi trgovinski pogodbi, na osnovi katere se pričajo ugodno razvijati naši gospodarski odnosi. Toda politični značaj teh dogodkov je presejal obisk maršala Jugoslavije Josipa Broza Tita ob koncu marca v Pragi in Čehoslovaški. Njegov obisk je dal narodom Čehoslovaške priliko manifestirati svojo iskreno ljubezen do narodov Jugoslavije, hvalenost za njihov junaki odpor v skupni borbi in obdovanje tvorca nove Jugoslavije. Politični pomen tega obiska je bil razložen v enakih pogledih na mnoge mednarodne probleme in v novi trgovinski pogodbi, na osnovi katere se pričajo ugodno razvijati naši gospodarski odnosi. Toda politični značaj teh dogodkov je presejal obisk maršala Jugoslavije Josipa Broza Tita ob koncu marca v Pragi in Čehoslovaški. Njegov obisk je dal narodom Čehoslovaške priliko manifestirati svojo iskreno ljubezen do narodov Jugoslavije, hvalenost za njihov junaki odpor v skupni borbi in obdovanje tvorca nove Jugoslavije. Politični pomen tega obiska je bil razložen v enakih pogledih na mnoge mednarodne probleme in v novi trgovinski pogodbi, na osnovi katere se pričajo ugodno razvijati naši gospodarski odnosi. Toda politični značaj teh dogodkov je presejal obisk maršala Jugoslavije Josipa Broza Tita ob koncu marca v Pragi in Čehoslovaški. Njegov obisk je dal narodom Čehoslovaške priliko manifestirati svojo iskreno ljubezen do narodov Jugoslavije, hvalenost za njihov junaki odpor v skupni borbi in obdovanje tvorca nove Jugoslavije. Politični pomen tega obiska je bil razložen v enakih pogledih na mnoge mednarodne probleme in v novi trgovinski pogodbi, na osnovi katere se pričajo ugodno razvijati naši gospodarski odnosi. Toda politični značaj teh dogodkov je presejal obisk maršala Jugoslavije Josipa Broza Tita ob koncu marca v Pragi in Čehoslovaški. Njegov obisk je dal narodom Čehoslovaške priliko manifestirati svojo iskreno ljubezen do narodov Jugoslavije, hvalenost za njihov junaki odpor v skupni borbi in obdovanje tvorca nove Jugoslavije. Politični pomen tega obiska je bil razložen v enakih pogledih na mnoge mednarodne probleme in v novi trgovinski pogodbi, na osnovi katere se pričajo ugodno razvijati naši gospodarski odnosi. Toda politični značaj teh dogodkov je presejal obisk maršala Jugoslavije Josipa Broza Tita ob koncu marca v Pragi in Čehoslovaški. Njegov obisk je dal narodom Čehoslovaške priliko manifestirati svojo iskreno ljubezen do narodov Jugoslavije, hvalenost za njihov junaki odpor v skupni borbi in obdovanje tvorca nove Jugoslavije. Politični pomen tega obiska je bil razložen v enakih pogledih na mnoge mednarodne probleme in v novi trgovinski pogodbi, na osnovi katere se pričajo ugodno razvijati naši gospodarski odnosi. Toda politični značaj teh dogodkov je presejal obisk maršala Jugoslavije Josipa Broza Tita ob koncu marca v Pragi in Čehoslovaški. Njegov obisk je dal narodom Čehoslovaške priliko manifestirati svojo iskreno ljubezen do narodov Jugoslavije, hvalenost za njihov junaki odpor v skupni borbi in obdovanje tvorca nove Jugoslavije. Politični pomen tega obiska je bil razložen v enakih pogledih na mnoge mednarodne probleme in v novi trgovinski pogodbi, na osnovi katere se pričajo ugodno razvijati naši gospodarski odnosi. Toda politični značaj teh dogodkov je presejal obisk maršala Jugoslavije Josipa Broza Tita ob koncu marca v Pragi in Čehoslovaški. Njegov obisk je dal narodom Čehoslovaške priliko manifestirati svojo iskreno ljubezen do narodov Jugoslavije, hvalenost za njihov junaki odpor v skupni borbi in obdovanje tvorca nove Jugoslavije. Politični pomen tega obiska je bil razložen v enakih pogledih na mnoge mednarodne probleme in v novi trgovinski pogodbi, na osnovi katere se pričajo ugodno razvijati naši gospodarski odnosi. Toda politični značaj teh dogodkov je presejal obisk maršala Jugoslavije Josipa Broza Tita ob koncu marca v Pragi in Čehoslovaški. Njegov obisk je dal narodom Čehoslovaške priliko manifestirati svojo iskreno ljubezen do narodov Jugoslavije, hvalenost za njihov junaki odpor v skupni borbi in obdovanje tvorca nove Jugoslavije. Politični pomen tega obiska je bil razložen v enakih pogledih na mnoge mednarodne probleme in v novi trgovinski pogodbi, na osnovi katere se pričajo ugodno razvijati naši gospodarski odnosi. Toda politični značaj teh dogodkov je presejal obisk maršala Jugoslavije Josipa Broza Tita ob koncu marca v Pragi in Čehoslovaški. Njegov obisk je dal narodom Čehoslovaške priliko manifestirati svojo iskreno ljubezen do narodov Jugoslavije, hvalenost za njihov junaki odpor v skupni borbi in obdovanje tvorca nove Jugoslavije. Politični pomen tega obiska je bil razložen v enakih pogledih na mnoge mednarodne probleme in v novi trgovinski pogodbi, na osnovi katere se pričajo ugodno razvijati naši gospodarski odnosi. Toda politični značaj teh dogodkov je presejal obisk maršala Jugoslavije Josipa Broza Tita ob koncu marca v Pragi in Čehoslovaški. Njegov obisk je dal narodom Čehoslovaške priliko manifestirati svojo iskreno ljubezen do narodov Jugoslavije, hvalenost za njihov junaki odpor v skupni borbi in obdovanje tvorca nove Jugoslavije. Politični pomen tega obiska je bil razložen v enakih pogledih na mnoge mednarodne probleme in v novi trgovinski pogodbi, na osnovi katere se pričajo ugodno razvijati naši gospodarski odnosi. Toda politični značaj teh dogodkov je presejal obisk maršala Jugoslavije Josipa Broza Tita ob koncu marca v Pragi in Čehoslovaški. Njegov obisk je dal narodom Čehoslovaške priliko manifestirati svojo iskreno ljubezen do narodov Jugoslavije, hvalenost za njihov junaki odpor v skupni borbi in obdovanje tvorca nove Jugoslavije. Politični pomen tega obiska je bil razložen v enakih pogledih na mnoge mednarodne probleme in v novi trgovinski pogodbi, na osnovi katere se pričajo ugodno razvijati naši gospodarski odnosi. Toda politični značaj teh dogodkov je presejal obisk maršala Jugoslavije Josipa Broza Tita ob koncu marca v Pragi in Čehoslovaški. Njegov obisk je dal narodom Čehoslovaške priliko manifestirati svojo iskreno ljubezen do narodov Jugoslavije, hvalenost za njihov junaki odpor v skupni borbi in obdovanje tvorca nove Jugoslavije. Politični pomen tega obiska je bil razložen v enakih pogledih na mnoge mednarodne probleme in v novi trgovinski pogodbi, na osnovi katere se pričajo ugodno razvijati naši gospodarski odnosi. Toda politični značaj teh dogodkov je presejal obisk maršala Jugoslavije Josipa Broza Tita ob koncu marca v Pragi in Čehoslovaški. Njegov obisk je dal narodom Čehoslovaške priliko manifestirati svojo iskreno ljubezen do narodov Jugoslavije, hvalenost za njihov junaki odpor v skupni borbi in obdovanje tvorca nove Jugoslavije. Politični pomen tega obiska je bil razložen v enakih pogledih na mnoge mednarodne probleme in v novi trgovinski pogodbi, na osnovi katere se pričajo ugodno razvijati naši gospodarski odnosi. Toda politični značaj teh dogodkov je presejal obisk maršala Jugoslavije Josipa Broza Tita ob koncu marca v Pragi in Čehoslovaški. Njegov obisk je dal narodom Čehoslovaške priliko manifestirati svojo iskreno ljubezen do narodov Jugoslavije, hvalenost za njihov junaki odpor v skupni borbi in obdovanje tvorca nove Jugoslavije. Politični pomen tega obiska je bil razložen v enakih pogledih na mnoge mednarodne probleme in v novi trgovinski pogodbi, na osnovi katere se pričajo ugodno razvijati naši gospodarski odnosi. Toda politični značaj teh dogodkov je presejal obisk maršala Jugoslavije Josipa Broza Tita ob koncu marca v Pragi in Čehoslovaški. Njegov obisk je dal narodom Čehoslovaške priliko manifestirati svojo iskreno ljubezen do narodov Jugoslavije, hvalenost za njihov junaki odpor v skupni borbi in obdovanje tvorca nove Jugoslavije. Politični pomen tega obiska je bil razložen v enakih pogledih na mnoge mednarodne probleme in v novi trgovinski pogodbi, na osnovi katere se pričajo ugodno razvijati naši gospodarski odnosi. Toda politični značaj teh dogodkov je presejal obisk maršala Jugoslavije Josipa Broza Tita ob koncu marca v Pragi in Čehoslovaški. Njegov obisk je dal narodom Čehoslovaške priliko manifestirati svojo iskreno ljubezen do narodov Jugoslavije, hvalenost za njihov junaki odpor v skupni borbi in obdovanje tvorca nove Jugoslavije. Politični pomen tega obiska je bil razložen v enakih pogledih na mnoge mednarodne probleme in v novi trgovinski pogodbi, na osnovi katere se pričajo ugodno razvijati naši gospodarski odnosi. Toda politični značaj teh dogodkov je presejal obisk maršala Jugoslavije Josipa Broza Tita ob koncu marca v Pragi in Čehoslovaški. Njegov obisk je dal narodom Čehoslovaške priliko manifestirati svojo iskreno ljubezen do narodov Jugoslavije, hvalenost za njihov junaki odpor v skupni borbi in obdovanje tvorca nove Jugoslavije. Politični pomen tega obiska je bil razložen v enakih pogledih na mnoge mednarodne probleme in v novi trgovinski pogodbi, na osnovi katere se pričajo ugodno razvijati naši gospodarski odnosi. Toda politični značaj teh dogodkov je presejal obisk maršala Jugoslavije Josipa Broza Tita ob koncu marca v Pragi in Čehoslovaški. Njegov obisk je dal narodom Čehoslovaške priliko manifestirati svojo iskreno ljubezen do narodov Jugoslavije, hvalenost za njihov junaki odpor v skupni borbi in obdovanje tvorca nove Jugoslavije. Politični pomen tega obiska je bil razložen v enakih pogledih na mnoge mednarodne probleme in v novi trgovinski pogodbi, na osnovi katere se pričajo ugodno razvijati naši gospodarski odnosi. Toda politični značaj teh dogodkov je presejal obisk maršala Jugoslavije Josipa Broza Tita ob koncu marca v Pragi in Čehoslovaški. Njegov obisk je dal narodom Čehoslovaške priliko manifestirati svojo iskreno ljubezen do narodov Jugoslavije, hvalenost za njihov junaki odpor v skupni borbi in obdovanje tvorca nove Jugoslavije. Politični pomen tega obiska je bil razložen v enakih pogledih na mnoge mednarodne probleme in v novi trgovinski pogodbi, na osnovi katere se pričajo ugodno razvijati naši gospodarski odnosi. Toda politični značaj teh dogodkov je presejal obisk maršala Jugoslavije Josipa Broza Tita ob koncu marca v Pragi in Čehoslovaški. Njegov obisk je dal narodom Čehoslovaške priliko manifestirati svojo iskreno ljubezen do narodov Jugoslavije, hvalenost za njihov junaki odpor v skupni borbi in obdovanje tvorca nove Jugoslavije. Politični pomen tega obiska je bil razložen v enakih pogledih na mnoge mednarodne probleme in v novi trgovinski pogodbi, na osnovi katere se pričajo ugodno razvijati naši gospodarski odnosi. Toda politični značaj teh dogodkov je presejal obisk maršala Jugoslavije Josipa Broza Tita ob koncu marca v Pragi in Čehoslovaški. Njegov obisk je dal narodom Čehoslovaške priliko manifestirati svojo iskreno ljubezen do narodov Jugoslavije, hvalenost za njihov junaki odpor v skupni borbi in obdovanje tvorca nove Jugoslavije. Politični pomen tega obiska je bil razložen v enakih pogledih na mnoge mednarodne probleme in v novi trgovinski pogodbi, na osnovi katere se pričajo ugodno razvijati naši gospodarski odnosi. Toda politični značaj teh dogodkov je presejal obisk maršala Jugoslavije Josipa Broza Tita ob koncu marca v Pragi in Čehoslovaški. Njegov obisk je dal narodom Čehoslovaške priliko manifestirati svojo iskreno ljubezen do narodov Jugoslavije, hvalenost za njihov junaki odpor v skupni borbi in obdovanje tvorca nove Jugoslavije. Politični pomen tega obiska je bil razložen v enakih pogledih na mnoge mednarodne probleme in v novi trgovinski pogodbi, na osnovi katere se pričajo ugodno razvijati naši gospodarski odnosi. Toda politični značaj teh dogodkov je presejal obisk maršala Jugoslavije Josipa Broza Tita ob koncu marca v Pragi in Čehoslovaški. Njegov obisk je dal narodom Čehoslovaške priliko manifestirati svojo iskreno ljubezen do narodov Jugoslavije, hvalenost za njihov junaki odpor v skupni borbi in obdovanje tvorca nove Jugoslavije. Politični pomen tega obiska je bil razložen v enakih pogledih na mnoge mednarodne probleme in v novi trgovinski pogodbi, na osnovi katere se pričajo ugodno razvijati naši gospodarski odnosi. Toda politični značaj teh dogodkov je presejal obisk maršala Jugoslavije Josipa Broza Tita ob koncu marca v Pragi in Čehoslovaški. Njegov obisk je dal narodom Čehoslovaške priliko manifestirati svojo iskreno ljubezen do narodov Jugoslavije, hvalenost za njihov junaki odpor v skupni borbi in obdovanje tvorca nove Jugoslavije. Politični pomen tega obiska je bil razložen v enakih pogledih na mnoge mednarodne probleme in v novi trgovinski pogodbi, na osnovi katere se pričajo ugodno razvijati naši gospodarski odnosi. Toda politični značaj teh dogodkov je presejal obisk maršala Jugoslavije Josipa Broza Tita ob koncu marca v Pragi in Čehoslovaški. Njegov obisk je dal narodom Čehoslovaške priliko manifestirati svojo iskreno ljubezen do narodov Jugoslavije, hvalenost za njihov junaki odpor v skupni borbi in obdovanje tvorca nove Jugoslavije. Politični pomen tega obiska je bil razložen v enakih pogledih na mnoge mednarodne probleme in v novi trgovinski pogodbi, na osnovi katere se pričajo ugodno razvijati naši gospodarski odnosi. Toda politični značaj teh dogodkov je presejal obisk maršala Jugoslavije Josipa Broza Tita ob koncu marca v Pragi in Čehoslovaški. Njegov obisk je dal narodom Čehoslovaške priliko manifestirati svojo iskreno ljubezen do narodov Jugoslavije, hvalenost za njihov junaki odpor v skupni borbi in obdovanje tvorca nove Jugoslavije. Politični pomen tega obiska je bil razložen v enakih pogledih na mnoge mednarodne probleme in v novi trgovinski pogodbi, na osnovi katere se pričajo ugodno razvijati naši gospodarski odnosi. Toda politični značaj teh dogodkov je presejal obisk maršala Jugoslavije Josipa Broza Tita ob koncu marca v Pragi in Čehoslovaški. Njegov obisk je dal narodom Čehoslovaške priliko manifestirati svojo iskreno ljubezen do narodov Jugoslavije, hvalenost za njihov junaki odpor v skupni borbi in obdovanje tvorca nove Jugoslavije. Politični pomen tega obiska je bil razložen v enakih pogledih na mnoge mednarodne probleme in v novi trgovinski pogodbi, na osnovi katere se pričajo ugodno razvijati naši gospodarski odnosi. Toda politični značaj teh dogodkov je presejal obisk maršala Jugoslavije Josipa Broza Tita ob koncu marca v Pragi in Čehoslovaški. Njegov obisk je dal narodom Čehoslovaške priliko manifestirati svojo iskreno ljubezen do narodov Jugoslavije, hvalenost za njihov junaki odpor v skupni borbi in obdovanje tvorca nove Jugoslavije. Politični pomen tega obiska je bil razložen v enakih pogledih na mnoge mednarodne probleme in v novi trgovinski pogodbi, na osnovi katere se pričajo ugodno razvijati naši gospodarski odnosi. Toda politični značaj teh dogodkov je presejal obisk maršala Jugoslavije Josipa Broza Tita ob koncu marca v Pragi in Čehoslovaški. Njegov obisk je dal narodom Čehoslovaške priliko manifestirati svojo iskreno ljubezen do narodov Jugoslavije, hvalenost za njihov junaki odpor v skupni borbi in obdovanje tvorca nove Jugoslavije. Politični pomen tega obiska je bil razložen v enakih pogledih na mnoge mednarodne probleme in v novi trgovinski pogodbi, na osnovi katere se pričajo ugodno razvijati naši gospodarski odnosi. Toda politični značaj teh dogodkov je presejal ob

Protihitlerjska koalicija v vojni in miru

Ko je leta 1933. v Nemčiji prišla na oblast hitlerjska stranka, stranka najbolj grabežljivih in najbolj razbojniških imperialistov sveta, kakor jo imenuje Stalin, so se znašli vsi svobodoljubni narodi v nevarnosti za svoj nacionalni obstoj in za svojo politično svobodo.

Od tedaj je bila ena izmed osnovnih potez sovjetske zunanje politike borba za ustvaritev sistema kolektivne varnosti. Toda dočim so sovjetsko tezo o nedeljivosti miru in predloge za skupno borbo vseh svobodoljubnih narodov proti poizkusom, da hitlerjska Nemčija uresniči svoje načrte o gospodstvu nad svetom, pozdravljale ljudske množice v vseh ogroženih deželah, so tedaj vladajoči krogi v Angliji, Franciji in drugih demokratičnih državah zapadno resno verovali, da bodo z veliko vojno, ki jo bodo zanesli na evropskem vzhodu, rešili mir na zahodu Evrope, in da bodo tudi sami imeli od tega celo dobiček.

Ko pa je vojni požar kljub vsem računom kratkovidnih modrijanov zajel vso Evropo, in ko so fašistični netilci vojne dosegli svoj cilj s tem, da so pahnili človeštvo v drugo svetovno vojno, je postalo jasno vsem, da so hitlerjska Nemčija in njeni sateliti pripravljali vojno proti vsem, ki se niso hoteli ukloniti njihovim imperialističnim zahtevam.

Sele tedaj so v obrambo pred fašističnimi napadali, v smrtni nevarnosti, da nad vsem svetom zavladajo fašistične sile zla in nasilja, združeni svobodoljubni narodi na čelu z anglo-sovjetsko-ameriško protihitlerjsko koalicijo ustvarili močno zvezo za skupno borbo do popolnega uničenja fašizma.

Dejstva so postavila na laž vsa prerokovanja skeptikov, ki so z nezauzpetim gledali na sodelovanje držav, tako razlikih po svoji notranji ureditvi.

Nasprotno, med vojni proti fašizmu se je anglo-sovjetsko-ameriška protihitlerjska koalicija vedno bolj krepila. Sporazum 12. julija 1941. med Sovjetsko zvezo in Anglijo o skupnih akcijah v vojni proti Nemčiji je bil 11. junija 1942. razširjen s sporazumom med Sovjetsko zvezo in Združenimi ameriški državami, okrepjen pa s sporazumom med Anglijo in Sovjetsko zvezo 26. maja 1942. z dogovorom o vojni zvezi med obema državama in o medsebojni pomoči po vojni.

Protihitlerjska koalicija je prevzela vodstvo vojne proti fašizmu. Pot, po kateri so hodile tri velike demokratične sile skupno z vsemi svobodoljubnimi narodi, je pripeljala v leto 1942. in 1943. do sijajnih zmag nad skupnim sovražnikom v Evropi in Afriki. Italija, glavni nemški satelit v Evropi, je bila premagana in je kapitulirala.

Pred zavzetimi so bile nove naloge. Da bi te naloge uspešneje izvedli, je bil potreben enoten načrt. Zato so se v novembru 1943. sestali v Moskvi zunanji ministri treh velikih zavezniških držav, kjer so poleg neposrednih vprašanj druge fronte, vprašanja o Italiji in Avstriji, govorili tudi o povojni organizaciji mednarodne varnosti in o kaznovanju fašističnih vojniščin.

Te sklepe so ob koncu novembra 1943. potrdili na skupni konferenci v Teheranu voditelji treh zavezniških držav pokojni predsednik Združenih držav Roosevelt, Stalin in Churchill, ki so sprejeli načrt za uničenje nemških oboževanih sil in določili kraj in čas skupnih vojniščin operacij z vzhoda, zapada in juga. Sklenili so tudi, da bodo sodelovali tudi po vojni z željo, da zagotovijo trajen in pravičen mir vsem svobodoljubnim narodom.

Sadovi in uspehi moskovske konference treh ministrov za zunanje zadeve in teheranske konference treh voditeljev velesil so se kmalu pokazali. Zavezniški so prešli v ofenzivo v Italiji, osvobodili Rim in prodrli do reke Arno; junija 1944. so se izkrcali v Franciji ter ob podpori bovd francoske gibanja odpora osvobodili Pariz, vso Francijo, nato Belgijo, Luksemburg, in del Holandije ter stopili na ozemlje tretjega rajha.

Cete Rdeče armade so medtem z neverjetno naglico pregnale fašiste s sovjetske zemlje, prisilile na kolena Hitlerjeve satelite Rumunijo, Bolgarijo in Finsko, osvobodile velik del Poljske in vdrle v Vzhodno Prusijo. V septembru so cete Rdeče armade

Nadaljevanje s 1. strani.

Češkoslovaški veleposlanik je izročil poverljiva pisma

Te dni pričakujemo v Beogradu prihod delegacije, sestavljene iz visokih funkcionarjev in voditeljev Češkoslovaške republike, da bi podpisali pogodbo z Jugoslavijo o prijateljstvu, medsebojni pomoči in sodelovanju v miru, ki bo tudi formalno vezala naše narode proti vsaki obnovitvi agresije s strani Nemčije ali njej pridruženih narodov. Ob tej priliki bodo imeli jugoslovanski narodi priliko manifestirati svojo veliko ljubezen in iskreno prijateljstvo do svojih slovanskih bratov — narodov Češkoslovaške, kakor so tudi oni pokazali svoja resnična čustva, prisrčno pozdravljajočega maršala Jugoslavije Josipa Broza Tita, ko je obiskal Češkoslovaško, ter v njegovi osebi jugoslovanske narode.

Zagotavljam vam, gospod veleposlanik, da boste uživali pri vašem prizadevanju in delu za utrjevanje političnih, gospodarskih in kulturnih vezi med Jugoslavijo in Češkoslovaško, tako pomoč vlade FLRJ, kakor tudi podporo Prezidija Ljudske skupščine FLRJ, ki ga zastopam.

Ko so bila izročena poverljiva pisma, je veleposlanik dr. Korbel predstavljal svoje sodelavce predsednika Prezidija Ljudske skupščine FLRJ dr. Ribarju, ki se je z njimi dolgo prisrčno razgovarjal.

Polkovnik Ivan Lazarov:

Rdeča armada čudovita armada

Leto dni mineva od velike, zgodovinske zmage nad nemško-fašističnimi osvajalci. Rdeča armada se je pokazala pred vsem človeštvom kot oborožena sila Sovjetske Zveze, ki je porazila hitlerjevsko roparsko vojsko in osvobodila človeštvo fašističnega nasilja.

Rdeča armada pričakuje prvo obletnico popolnega razbitja hitlerjevske Nemčije v naponu svojih sil in moči. Ovečana s slavo sijajnih zmag nad nemškimi in japonskimi imperialisti je postala po dolgi in težki vojni prvovrstna armada z visokimi moralno-borbenimi vrlinami, armada, ki je popolnoma sodobno oborožena, zelo izkušena in ima v borbah prekaljene poveljnike-oficerje in generale.

Sedaj vidi vse človeštvo in ve, da je Rdeča armada v težki vojni proti fašističnim osvajalcem dokazala, da je dosegla svojim velikim nalogam, da se je izkazala kot zvesta in zanesljiva zaščitnica interesov Sovjetske države, da so sovjetski borci, oficirji in generali opravičili zaupanje ljudstva in častno izpolnili svoj dolg do socialistične domovine. Sovjetsko ljudstvo je po pravici ponosno na Rdečo armado in na njene zmage in se s pietetjo spominja herojev, ki so junaško padli v borbi za domovino in za osvoboditev evropskih narodov izpod hitlerjevske okupacije.

Sedaj priznavajo vsi, prijatelji in sovražniki, da se je Rdeča armada izkazala dosegla svojim velikim nalogam. Toda to ni bilo tako pred šestimi leti, ko še ni bilo vojne. Kakor je znano, so mnogi znameniti predstavniki tujega tiska in mnogi znani vojaški strokovnjaki v ino- zemstvu večkrat izjavljali, da kvalliteta Rdeče armade izjiva sum, da je Rdeča armada slabo oborožena, da nima pravega poveljniškega kadra, da je njena moralna raven povsako kritična, da se bo sicer lahko branila, nikakor pa ne bo uporabna za ofenzivne operacije in da bo v primeru, če pride nemška vojska v napad, razpadla kakor »kolo na nogah iz prsti«. Takšne izjave so dajale ne le v Nemčiji, temveč tudi v Franciji, Angliji in Ameriki» (Stalin).

Izjave tujih novinarjev in strokovnjakov o slabosti Rdeče armade so imele namen, zrušiti vse večjo avtoriteto Sovjetske zveze in izzvati nemški napad proti sovjetski državi. Te izjave so temeljele v glavnem na povsem protinardnem, protidemokratskem stališču, po katerem naj bi delavci in kmetje ne bili zmogni upravljati države, po kateri naj bi bili zmogni uspešno zapovedati vojski ali pa opravljati vodilne posle v državnih organih. Takšno mnenje je bilo v kapitalističnih krogih zelo razširjeno. Izražalo je strah izkoriščevalcev pred ljudsko oblastjo, pred socializmom.

Mnogi buržoazni politiki in vojaški voditelji so opisovali Rdečo armado kot vojsko, ki baje nima pravega poveljniškega kadra niti sodobne oborožitve in čvrste discipline. Širili so lažne govorice, da poveljniški kadri Rdeče armade, ki jih sestavljajo delavci in kmetje, ne morejo doseči tega, da bi armada postala popolnoma sposobna za borbo, da Rdeča armada, ki ima takšne poveljnike, — ne bo vzdržala sodobnega bojevanja, da bo neizbežno poražena in da bo nato razpadla.

Velika domovinska vojna od leta 1941. do 1945. je popolnoma razgalila vsa ta protisovjetska obrekovanja o Rdeči armadi in njenem poveljniškem kadru — oficirjih in generalih. Vojna je prepričljivo pokazala superiornost generalov in oficirjev Rdeče armade nad nemškimi generali in oficirji, ki jih je fašistična propaganda tako hvalila. Poveljniki Rdeče armade so med vojno v silovitih borbah prekosili svoje nasprotnike v vsečini vodstva čet, v uporabi sodobne vojne tehnike, v odločnosti, junaštvu in hkrati v sposobnosti, da uspešno poveljujejo enotam na bojišču. Poveljniški kadri Rdeče armade so uspešno uresničevali prožno taktiko manevriranja nasproti šablonski taktiki Nemcev ter s tem pokazali osebnostno pobudo in iznajdljivost v izvajanju vojaških operacij.

Sovjetsko ljudstvo — delavci, kmetje in izobraženci — ki so v miru pokazali velike zmožnosti za vodstvo državne uprave in gospodarske izgradnje, zmožnosti, da lahko ustvarjajo brez kapitalistov, brez posestnikov in njihovih izkoriščevalcev, so v letih domovinske vojne pokazali na bojiščih superiornost sovjetske vojaške večšine, ustvarjalno pobudo in največji heroizem, izredne borbene sposobnosti. In tako je sovjetsko ljudstvo

tednov od takrat, ko bomo znova pričeli delati, in do takrat, ko bo zopet koks na razpolago. Moji najpristnejši osebni pozdravi.

Prejeli sem vašo poslanico z dne 18. aprila. Prosim vas bodite prepričani, da se ne prenešam zanimam za jugoslovansko ljudstvo in da imam v vas osebno zaupanje. UNRRA bo še nadalje pomagala Jugoslaviji na vse mogoče načine. Morate vedeti, da je sedaj pomanjkanje žita in masti tako veliko, da bodo vse dežele občutile pomankanje. Celotno mi v Združenih državah zmanjšujejo razdeljevanje žita za izdelovanje moke. Zato imam neprijetno dolžnost, da do prihodnje žetve razdelim na pravičen način premajhne količine, ki jih imamo na razpolago.

Položaj v pogledu koka je na žalost izven moje kontrole. Rudarska stavka je popolnoma pretrgala novo oskrbovanje. Čim bo znova pričelo delo, bomo pričeli dobavo, toda morate vedeti, da bo preteklo nekaj

premagalo silno močnega, potuhnjenega sovražnika. Zmaga delavsko-kmečke Rdeče armade, prve v zgodovini, armade, ki je ne vodi razred gospode, temveč jo vodijo ljudje, ki so izšli iz ljudstva, ima pač zgodovinski pomen. Pokazala je, kako velike so ustvarjalne sile ljudstva in kako nizki so koristoljubni napor buržoazije, s katerimi bi rada izzvala nezaupanje do sil in sposobnosti delavcev in kmetov. Zmaga Rdeče armade priča, da je resnično ljudska armada — oborožena sila ljudstva — vedno sposobna, da po svoji bojni sposobnosti, organizaciji, disciplini in oborožitvi prekosí armade kapitalističnih držav.

Sijajne zmage Rdeče armade, je dejal generalisim Sovjetske zveze Stalin, »lahko pojasnimo predvsem s tem, ker je Rdeča armada prava ljudska armada in brani interese svojega ljudstva. Sovjetski ljudje neizmerno ljubijo svojo armado in se ne prenehoma trudijo, da bi utrdili njeno moč.«

Skrb sovjetskega ljudstva, da bi okrepilo Rdečo armado, se je posebno jasno pokazala v času velike Domovinske vojne. Vse sovjetsko ljudstvo, delavci, kmetje in izobraženci, so neprestano, dan in noč delali za fronto in za zmago. Oni so s svojo gmotno in moralno podporo zagotovili zmago Rdeče armade in ji omogočili, da je premagala sovražnika.

Nazadnjaški politiki in nekateri tuji vojaški strokovnjaki so trdili, da Rdeča armada med vojno ne bo preskrbljena s sodobno oborožitvijo in da socialistični gospodarski sistem ne bo mogel vzdržati naporov in težav vojne. Izkušnje Domovinske vojne, sijajne zmage Rdeče armade so postavile na laž tudi te klevete. Socialistično gospodarstvo je zmagovalo nad fašističnim.

Navzlic dejstvu in zdravi logiki so mnogi nazadnjaški politiki, vojaški strokovnjaki in komentatorji ves čas, ki je trajala vojna, zlasti pa v začetku, trdili še naprej, da je Rdeča armada slaba. Zmaga Rdeče armade pri Moskvi in Stalingradu niso pojasnjevali z močjo Rdeče armade, z njeno vojno spretnostjo in prvovrstno oborožitvijo, temveč s slučajnimi činitelji: delno z vremenskimi razmerami, neugodnimi za sovražnika, delno z zemljepisnim položajem, ki je bil za tega neugoden, in temu podobnim. Vse mogoče načine so si izmišljali, da bi razložili vzrok poraza hitlerjevcev in zmago Rdeče armade. Toda Rdeča armada, prava ljudska armada, je korakala naprej od zmage do zmage, bila sovražnika pozimi in poleti in v vsakem času in v vseh zemljepisnih položajih, ko se je branila ali pa je bila v ofenzivi, na svojem ozemlju ali na sovražnem ozemlju in je naposled pobila fašistično zver v njenem lastnem brolgu, v Berlinu.

Pojavili so se poizkusi, da bi se zmanjšali zgodovinski pomen zmage Rdeče armade s trditvijo, češ da so bili njeni uspehi doseženi v marsičem zaradi znatne zavezniške pomoči.

Ne! Zmaga Rdeče armade niso slučajne. Te so posledica neprenehoma aktivnih činiteljev, ki odločajo o izidu vojne — superiornosti organizacije sovjetskega zaledja, njenega zaledja — armade, njene morale in discipline, njene organizacije, številnejših divizij, superiornosti v pripravi, taktiki ter v oborožitvi in naposled v pogledu sposobnosti komandnega kadra.

Socialistična industrializacija dežele in kolektivizacija kmetijstva sta dosegli, da je postala Sovjetska zveza sposobna za aktivno obrambo in za največje ofenzivne operacije. Kot posledica tretje stalinske petletke je bila ustvarjena ekonomska osnova za vodstvo sodobne vojne.

Sovjetska država ni samo ustvarila močne ekonomske osnove, temveč jo je tudi racionalno izkoristila za proizvodnjo orožja in za preskrbo Rdeče armade z vsemi potrebnimi sredstvi za zmago nad sovražnikom. Na področju proizvodnje orožja so bili v treh zadnjih vojnih letih doseženi uspehi, ki so ne le omogočili, da se fronta v zadostni količini oskrbuje z vsemi vrstami orožja, opreme in streliva, temveč tudi, da se ustvarijo Pomembne rezerve. V zadnjih treh vojnih letih je bilo izdelanih povprečno nad 30 tisoč tankov, motoriziranih topov in oklopnih voz, do 40 tisoč letal, do 120 tisoč topov vseh vrst, do 450 tisoč ročnih in težkih strojnica, do 100 tisoč metalcev min, na stotine milijonov granat, bomb in na milijarde nabojev.

V vojnih letih je generalisim Stalin dvignil vojno spretnost Rdeče armade na najvišjo stopnjo. Stalinska vojaška veda je dala generalom, oficirjem in borcem Rdeče armade najpopolnejše metode in načine za sodobno borbo. Ta jih je naučila, kako bodo zagotovo premagali sovražnika. Med vojno so

Obletnica praške vstaje

V teh dneh proslavljata češki in slovaški narod obletnico majske vstaje, ko se je češko prebivalstvo v Pragi uprlo Nemcem, ki so skušali Prago izkoristiti kot eno izmed svojih poslednjih vojniščin oporišč, kjer naj bi ustavili zmagovito ofenzivo Rdeče armade.

VSTAJA

V noči na petek 4. maja se je praško prebivalstvo zbralo na Vavčevskem trgu in začelo snemati nemške napise in lepake. Nemška policija je na to odgovorila s strojnimi ognjem, na ulicah pa so se pojavili nemški tanki. Toda že 5. maja zjutraj se je pokazalo, da je vstaja praškega meščanstva proti nemškemu okupatorju zjela vso Prago. Ob 11.20 istega dne je general Kutelvašer, komandant vstaje, dal nalog za akcijo in že opoldne je zaplapolala zastava Češkoslovaške republike na Vavčevskem trgu. Oboroženi praški antifašisti so vdrli v zgradbo praške radijske postaje. Kljub srditemu uporju Nemcev so antifašisti radijsko postajo zavzeli. Češki Narodni svet, ustanovljen ob koncu 1944. leta z naloge, da ob ugodnem trenutku začne odkriti borbo proti Nemcem, je po radiu pozval češki in slovaški narod, naj odkrito napade Nemce, ki so na umiku iz Češkoslovaške ogroženo branili vsako oporišče in puščali za seboj ruševine in pogorišča.

BARIKADE

V noči med 5. in 6. majem so praški delavci, mladina in žene zgradili po vseh važnejših ulicah velike barikeade in 6. maja ob zori je svobodoljubna Praga izgledala kakor nezavzeta trdnjava z več kot 1600 barikadami. Bivši češkoslovaški vojniki, delavci praških tovarn, študentje, uslužbenci, žene in mladina so na barikadah branili svobodo svojega rodnega mesta.

Nemci so poskušali z velikimi tankovskimi, topovskimi in letalskimi napadi vstajo zatreti in spremeniti mesto v kup ruševin.

Poživljeni hitlerjevski razbojniki so gonili pred tanki žene in otroke in začeli prodirati v središče mesta. Drugod so Nemci vezali žene in otroke na tanke in jim ukazali naj rušijo barikeade. V predmestjih Pankrac in Višehrad so Nemci ubijali otroke, povsod pa so zažigali zgodovinske spomenike. Nemški komandant je zagrozil, da bo mesto zbral z zemljo, če bodo Pražani nadaljevali vstajo.

Poživljeni hitlerjevski razbojniki so gonili pred tanki žene in otroke in začeli prodirati v središče mesta. Drugod so Nemci vezali žene in otroke na tanke in jim ukazali naj rušijo barikeade. V predmestjih Pankrac in Višehrad so Nemci ubijali otroke, povsod pa so zažigali zgodovinske spomenike. Nemški komandant je zagrozil, da bo mesto zbral z zemljo, če bodo Pražani nadaljevali vstajo.

Proslava obletnice praškega upora v Beogradu

Beograd, 6. maja. Ob prvi obletnici upora v Pragi proti hitlerjevski okupaciji je priredilo kulturno društvo »Jugoslavija - Češkoslovaška« v Beogradu svečano matinejo v poslojju Narodnega gledališča.

Svečanosti so se udeležili podpredsednik Prezidija Ljudske skupščine FLRJ Moša Pijade in Josip Rus, predsednik kulturnega društva Jugoslavija - Češkoslovaška, v imenu vlade FLRJ minister za kmetijstvo dr. Vasa Cubrilovič, veleposlanik češkoslovaške republike Josef Korbel, poljski veleposlanik Jan Karol Wende, pomočnik šefa sovjetske vojaške misije generalmajor Lotocki in mnogi drugi.

Proslava se je pričela ob 15. ki je orkester beograjske filharmonije odigral češkoslovaško in jugoslovansko himno.

Nato je govoril o praški vstaji lani meseca maja minister za kmetijstvo FLRJ dr. Vasa Cubrilovič, ki je med drugim dejal:

»Danes slavijo bratski narodi Češkoslovaške obletnico upora v Pragi proti nemški okupatorski vojski. Tega dne se je prestolnica češkoslovaške republike, zvesta svoji revoluciji, uveljavila nove organizacijske metode. Sodelovanje vseh vrst orožja in nova pravila, povečanje kakovosti in količina sodobne oborožitve in tehnike ter spretnosti, s katero so vse enote Rdeče armade uporabljale to oborožitve in tehniko — vse to je neprenehoma povečevalo njeno udarnost in moč. Rdeča armada je uporabljala z največjim uspehom taktiko manevriranja, najdovršenejšo sodobno taktiko. Vse to je omogočilo visoko borbeno sposobnost Rdeče armade in pripomoglo k njenim uspehom.

Uspešno izvedene obrambne ofenzivne operacije Rdeče armade pod genialnim vodstvom generalisima Stalina bodo prešle v zgodovino kot lep primer sijajnih operacij v zakladnici vojnih spretnosti. »Po sijajnih zmagah Rdeče armade pri Moskvi in Stalingradu, pri Kursku in Bjelgorodu, Kijevu in Kirovgradu, pri Minsku in Bobrusku, pri Leningradu in Talinu, pri Jašu in Lwovu, na Visli in Njemenu, na Dunavu in Odri, pri Dunaju in pri Berlinu, po vsem tem ni mogoče zanikati, da je Rdeča armada prvovrstna armada, od katere se je lahko marsikaj naučiti!« (Stalin).

Rdeča armada, ki si je pridobila vojnih izkušenj in se med vojno okrepila, sedaj, ko si je priborila slavo, ne počiva, temveč dela z novimi silami v mirnodopskih razmerah, da bi zvišala svojo idejno raven in vojno sposobnost ter še bolj utrdila disciplino in organizacijo.

Minister dr. Cubrilovič je govoril o nasilju nacistov in gestapa na Češkoslovaškem. Čehi niso klonili. Ob priliki pogreba študenta, padlega na proslavi narodnega praznika 28. oktobra 1939. leta, je več tisoč študentov in meščanov demonstriralo proti okupatorju in njegovemu nasilju. Ko je stopila v vojno Sovjetska zveza, se je odpor Čehov še bolj okrepil. Tedaj je postalo tudi nasilje gestapa ostriše, pričelo se je likvidiranje številnih pomebnih javnih delavcev in čeških rodoljubov.

Beograd — prestolnica nove Jugoslavije, mesto, ki je bilo od nekdaj obsojeno od Hitlerja, da se uniči, ki pa je spet vzdržalo, pozdravlja v trenutku, ko slavi Prago skupno z bratskima češkoslovaškima narodoma obletnico praškega upora, bratsko Češkoslovaško in ji želi, da bi bila skupno z vsemi narodi Jugoslavije tudi v bodoče kakor doslej luz svobode, prave demokracije in nosilka ideje bratstva med slovanskimi narodi.

Govor dr. Cubriloviča so navzoči pozdravili z dolgotrajnim odobravanjem.

Sledil je koncert. Češkoslovaški violinski virtuos Aleksander Plošek je zaigral ob spremljavi Alfreda Holčeka Smetanovo »Iz domovine«, kakor je orkester beograjske Filharmonije odigral stavek »Vltava« iz Smetanove »Moje domovine«. Odlično izvedbo teh znanih Smetanovih del so navzoči toplo pozdravili.

VREMENSKA NAPOVED ZA PETEK, 9. MAJA

Pretežno jasno, toplo.

FERDO KOZAK:

DAN ZMAGE

Praznujemo obletnico osvoboditve! Praznujemo jo kot obletnico naše zmage! To se pravi, da praznujemo dan, ko se je delo, ki smo ga zavestno pričeli, zaključilo z uspehom. Prvič v zgodovini nismo stali ob strani, pač pa smo z jasnim ciljem pred očmi trpeli in krvaveli in naposled zmagali. Zaradi tega bo ostal ta dan zapisan v srcu današnjih in bodočih pokolenj ne samo kot dan nezadane radosti, ampak tudi kot dan dragocenega moralnega zadoščenja.

Spominjam se konca prve svetovne vojne. Tudi takrat je veliko veselje obšlo ljudi. Tudi takrat so plapolale zastave in so odmevale pesmi po cestah. Vendar — kakšna razlika med takratnim in današnjim zaključkom svetovnega klanja. Takrat smo samo pasivno upali in pričakovali, takrat nismo pridali vedeli, kaj se godi z nami, kako se prav za prav plete naša usoda. Zaradi tega je pomenilo takratno naše osvobodjenje za večino našega naroda skoraj edino — zamenjavo zastav. Tam, kjer se je včeraj še klanjala vdanost in pokorščina cesarsko-kraljevi oblasti, je danes vzdikalo s trobojnico prepasano narodno navdušenje. Včasih, pozneje že, so pisali o nekakšni revoluciji, ki da smo jo bili preživeli. Vendar temu, kar se je bilo takrat zgodilo, ne moremo dati ime revolucija. Neše osvobodjenje je bilo vse prej uradno dovoljen prehod v drug državni sistem, uradno dovoljena potrditev nekdanjih dokaj romantičnih sanj, ne da bi bila dozorela perspektiva za bodočo državno in narodno življenje. Ko se je pa sivega jesenskega večera prvo narodno predstavništvo pokazalo na balkonu današnje univerze, se je misleč človek dobro zavedel, da se življenje po svoji vsebini ni bistveno izpremenilo. Čutil je, da smo doživeli vojno s podaniško, najemniško dušo in da ni osrečja te naše zemlje razsvetlil plamen zavestne volje, zavestnega namena, zavestnega dejanja.

Kako vse drugače je bilo pred letom dni! V času tega svetovnega spopada je prst zgodovine legal sluhniku na srce in treba se je bilo odločiti na to ali ono stran. V vsaki družini, v vsaki hiši je čula med ljudmi neka kolektivna vest, ki je vztrajno in neizprosno izpraševala, ki ni dala nikomur miru, vse dotlej, dokler ni razjasnil v sebi za ta čas bistvenih vprašanj. Bila so temna, črna leta, ko je smrt postala vsakdanji gost in so bile ure našega življenja pokapane s solzami in krvjo. Toda bila so to hkrati leta, ko so pod mrčasnimi oboki groze goreli ognji očiščenja, ko je zlobojni obraz tovarišice smrti tam zunaj po gozdovih, po ječah in koncentracijskih taboriščih obledel pred veličino zavestne žrtve. Zaradi tega tudi ni bil dan osvobodjenja dan, dejal bi, malomeščanskega razburjenja in veselja, ker so pač minile hude stvari, pač pa je bil dan, ko smo se zavedeli, da se je vse naše življenje napolnilo z novo, zlahtno vsebino.

In za to vsebino gre. Naj bi nam ostala, nam in tistim, ki pridejo za nami, zmeraj jasna in čista pred očmi, naj bi nam vodila pri delu, naj bi nam bila opora v preizkušnjah in vodnica v prihodnje dni!

Kdor je lani v teh dneh prisluškoval govoricu oči in smehljaje povsod tam, kjer je prebival naš človek, naš gozdič in borbi, mu je bilo, kakor da posluša eno samo pesem o prečudnih stvarih, ki so se pravkar zgodile: da si bodo ljudje, ki se toliko let niso videli, zopet segli v roke; da se bodo srečali tisti, za katere niso več vedeli, ali še živijo ali ne; da se bodo znova utrdile vezi med blizu si stoječimi bitji; da bo konec ječ in koncentracijskih taborišč, da bo izginil tujec izpred domačega praga z vsem svojim nasiljem in ravnanjem krvoločnega despota; da se bo noga, ki je štiri leta romala po gozdovih, odpčila pri domačem ognjišču; da bodo oči zopet gledale znane gore in pelja; da bo utihnil krič preplašenih otrok; da bo v tišino sveta zopet segla roka ustvarjanja in da tega že komaj čakajo plugi in motike, kladiva in stroji, knjige in učilnice. Vse to je bila ena sama pesem preproste in poštene sreče, pesem ljubečega človeškega srca, ki je kakor neizrekljivo

topla zarja pozlatila prvi dan miru in svobode.

Toda na pomirjajoči se gladini življenja je gorel še drug svit. V duhu zrem tisočglavo množico na Kongresnem trgu, ki je vriskala in prepevala ob urah osvobodjenja in preživljam znova njeno zanosito zmagovalstvo. Še bolj pa mi živi v spominu stanka pred vaško kočico, ki se z levico opira na grčevko, v veli desnici pa drži vejico mladega zelenja in pozdravlja. Globoko je segla radost zmage, globlje kakor samo do neposrednih, dejal bi, osebnih čustev. Zazela je široko skupnost in je bila zaradi tega v pravem pomenu besede resnično narodna. Kajti v štirih letih borbe je toliko in toliko število prebivalcev zaživelo v enotnem čustvovanju in enotni zavesti ter se iz črede posameznikov izpremenilo v narodno občestvo. Tega čudeža ni mogel storiti po imenu slovenski domobranec ali četnik, ker je pač raste v senci okupatorjevega nasilja, ker je živel od njegove milosti in služil njegovi koristi. Samo svobodni upornik partizan je mogel dvigniti zastavo boja za narodno svobodo s tako čistimi, od nobenega kompromisa omadeževanimi rokami, da je ta borba postala resnično narodna in da je bila dobljena zmaga prav tako globoko vsenarodno doživljena. Lani na ta dan ni bilo v množicah nobenih ponižujočih občutkov, da smo kar koli dobili »pod roko«, da nam je kar koli dal neki nepošteni ali zvitorepski račun. Pravične slovenske meje smo — ne na karti — pač pa v obliči zemlje zarisali z lastno krvjo in jih zakolili s kostmi naših žrtev. Z dnem zmage je bila tudi oprana z imena našega naroda sramota spekulativnosti in izdajalcev, ki so poizkušali onečati slovensko zemljo; njih dejanja so bila za vse čase zaznamovana kot zločin, ki ga sovražita srce in misel. Naš narod se je sprostil tudi na znotraj, osvobojen mračne dediščine minulih stoletij. Borba na življenje in smrt je pometla z občutki manjvrednosti — narod je na dan zmage prvokrat stal v vrsti drugih narodov kot enak med enakimi. In to je bila velika stvar. Velika je zavest, da se ti ni treba uklanjati nikomur več, da si notranje zrel, brez nezdarih kompleksov, da svoboden tehtaš svet in ga presojaš in da je tvoja sodba take narave, da jo bo zdaj in tudi v bodoče brez pridržka potrdila zgodovina. Vse to je, zavedno ali nezavedno doživljeno, lani na dan zmage dajalo vseobčji radosti svojstven značaj.

In še več. Ko se je pričel naš oborožen upor, niso roke posegale po puškah zaradi tega, da pribore narodu svobodo in združijo vse, kar je slovenskega, v mejah takega državnega organizma, ki bi bil urejen po načinu iz nekdanjih let. Tak upor bi bil naroden samo po starih pojmihi. Bil bi gosposki, če bi bil sploh mogoč. Naš upor pa je bil vseljudski, ker je v množicah živel zelo živa, konkretna predstava o tem, kaj naj pomeni narodna svoboda. Naše ljudske množice so mlade in zdrave. Zato so bile sposobne tiste velike vere, ki se zdi starcem smešna, ki pa edina daje tudi slabotnemu moč, da ravna svojo usodo. To je vera v občečloveške vrednote, vera v tajne sile preproste ljudske pravičnosti. Zaradi te vere je zadela stari red neizprosna ljudska obsodba. Naš delavec, naš kmet sta šla v borbo zato, da bi se nihče nikoli več ne okoriščal z njunim delom. Pred očmi jima je sijala svetla podoba bodočih dni, ko človeško sožitje ne bo več temeljilo na računu sebičnosti. Ko bo korist skupnosti osnovna mera za razmerja med ljudmi in etično načelo nove družbe. To nas je povzdignilo višje kot pa bi bili samo kot borci za narodno svobodo. Prav to nas je potisnilo v vrste naprednih narodov, postali smo sooblikovalci človeških zadev na zemlji. In ljudje so lani, na dan zmage, globoko doleteli ravno to, da je dokončno propadel stari red in da se je na očisti slovenski zemlji pričela graditi davno zaželena, davno sanjana sreča delovnega človeka. Pred njimi so se odprla svobodna obzorja svobodnih ljudi in njihove oči so zagorele v ustvarjalni strasti.

Taka je bila bistvena vsebina, ki je z dnem zmage napolnila življenje naše domaćije, in to je bil

Generalmajor Karel Levčnik:

Zaključne operacije Jugoslovanske armade

Naprej, proti Celovcu! Naša vojska osvobaja slovensko Koroško

Osvoboditev Ljubljane je bila zamišljena in izvedena v nizu načrtovanih, široko razporejenih ofenzivnih operacij naših čet zaradi izvedbe velikih nalog, ki jih je postavil IV. armadi naš vrhovni komandant maršal Tito.

Te naloge so bile:
1. osvoboditev Istre, Trsta in celotnega Slovenskega Primorja,
2. vzpostavitev oziroma stik naše fronte s fronto zavezniške armade v Italiji,
3. prodor v hrbet nemški balkanski grupaciji, da se olajša frontalno prodiranje ostalim našim armadam z vzhoda.

V tem času je bil splošni strateški položaj naslednji:

1. Vsi poizkusi hitlerjevske zveze, da sklene separatni mir ali pa da odloži osredotočeni napad na Nemčijo od vzhoda in zapada, so se izjalovili.

2. Zadnji nemški protinapad na vzhodu in zapadu so bili strti in zavezniške armade so se pripravljale za končni napad na Hitlerjevo trdnjavo.

Takole je korakala hitlerjevska okupatorska vojska — v ujetništvo

3. Pri nas je sovražnik organiziral in utrdil močno fronto v Sremu kot podaljšek vzhodne fronte, da bi dal možnost za umik svojih vojsk z Balkana, ki so bile na svoj poti iz Grčije, Albanije in Črne gore zbrane še v Bosni.

Za izvedbo zadanih velikih nalog je bila izvršena reorganizacija naših sil. Osnovana je bila IV. armada iz enot 7. 8. in 11. korpusa. Zaradi večje manevrske sposobnosti so bili razpuščeni VIII in XI. korpus, tako da je bila IV. armada v celoti sestavljena iz 9., 13., 19., 20., 26., 43. divizije in 7. korpusa ter kasneje še 9. korpusa.

Medtem ko so junaški borci VII. in IX. korpusa držali čvrsto v svojih rokah osvobodeno ozemlje v Beli Krajini, na Dolenjskem in na Primorskem ter napadali sovražnika za fronto in rušili njegove prometne poti — so ostale enote IV. armade v svojem silovitem naletu od 20. marca pa do 30. aprila 1945 načrtno razbijale in uničevale sovražnika od Knina do Trsta. Pred nami je bilo 150.000 sovražnikovih vojakov. V bitkah za Liksko, Gorskotransko in Hrvatsko Primorje je bil uničen 15. nemški korpus skupaj s svojim satelitskimi divizijami.

Pred nami je ostal še celotni nemški 97. armadni korpus, nekaj samostojnih nemških polkov in bataljonov ter četniške in belogardijske grupacije, ki so se umaknile iz Slovenije in Primorske. Misleč, da bo šla naša glavna smer udarca med Klano in Reko, je sovražnik vse svoje sile skoncentriral na tem sektorju. Vgnezdil se je v močnih podzemskih utrdbah, ki so jih zgradili italijanski fašisti.

tudi zmagovalen duh naše radosti pred letom dni. Spričo tega ni mogoče drugega, kakor ponoviti še enkrat: da bi nam ta vsebina bila v oporo v vseh preizkušnjah, da bi nam bila vodnica v prihodnjih dneh.

Isto kakor mi so doživljali pred letom dni tudi vsi jugoslovanski narodi. Po svojem bistvu isto vsebino tega dne. Z njimi smo se bili srečali v začetku borbe, z njimi smo družno prelivali kri, z njimi smo ljubili iste vzore, z njimi smo kovali za vse isto bodočnost. Dan zmage pa smo pozdravili v bratstvu, kakršnega doslej še ni zabeležila naša zgodovina. Zato je prav, da se na obletnico tega velikega dne zavemo tudi tega: začeli smo ustvarjati novo zgodovino jugoslovanskih narodov, ki bo jugoslovanskih narodov, ko bo kopravnost in pa skupni ideali omogočili slavo in razcvit nove Jugoslavije.

stični imperialisti od Sneznika pa do morja. V svojem napredovanju je doseglo naše desno krilo s svojo 22. divizijo v okolici Kočevja enote 7. korpusa, kjer so bili razbiti večji četniški oddelki, ki so se semkaj umaknili.

Medtem je besnela krvava bitka na sektorju Reka—Klana. Zdelo se je, da želimo prav tukaj izbojevati odločilni uspeh. Toda štab armade je, videč, da je sovražnik vrgel vse svoje sile na ta sektor, takoj spoznal, da tukaj pač ne bo mogoče naglo prebiti fronte. Zato se je odločil za dvojni objemni napad: Mašun—Ilirska Bistrica—Trst in Cres—Lovrana—Buzet—Trst.

Enote 7. korpusa so bile razporejene okrog Kočevja, dočim so bile z desnega armadnega krila odposlane najboljše čete z nalogo, da pohite na Trst, ne glede na zavarovanje kril.

Ta napadalna grupa je osvobodila 30. aprila in 1. maja Trst.

Medtem je prispela 29. hercegovska divizija, ki nam jo je poslal vrhovni komandant za okrepitev. Napredova-

Takoj po osvoboditvi Trsta je bila sestavljena posebna motorizirana grupa pehote, topništva in tankov, ki je bila poslana ob Soči, čez Vrške naravnost v Celovec z nalogo, da preseka pot sovražniku, ki se je umikal iz smeri Zagreb—Ljubljana, in še z nalogo, da se na Koroškem spoji z našo III. armado. Naše čete so osvobodile Celovec 7. maja.

Tako je bila Ljubljana z okolico obkoljena od vseh strani, kajti medtem so napredovale tudi naše II. in III. armada čez Stajersko ter Rdeča armada in bolgarska vojska skozi Prekmurje ob severni meji.

Ko je osvobodeno tržiško ljudstvo in ljudstvo vsega Primorja navdušeno pozdravljalo osvoboditelje in so naši vojniki stali pred vrati Ljubljane, so slepi izdajalci, ki se takrat niso hoteli verjeti v silo ljudskih množic in njihove vojske, izbrali svojo zadnjo tako imenovano vlado, ki je trajala vsega tri ure.

V zgodnjem vedrem pomladanskem jutru dne 9. maja so vkorakale naše čete v Ljubljano; od Brezovice po Tr-

žaški cesti Hercegovci, od dolenske strani skozi Poljane pa naši Slovenci — 7. korpus. Nepopisno je bilo navdušenje, s katerim so Ljubljančani sprejeli narodno osvobodilno vojsko, o kateri so beli izdajalci pisali in kričali, da je že davno več ni, da je že davno pobita ali razbita. Takšna je pač bila njihova želja in pa želja njihovih fašističnih okupatorskih gospodarjev. Niso pač mogli doumeti, da je ni sile na svetu, ki bi mogla strefi in uničiti narodovo voljo in stremiljenje po tako težko pričakovani svobodi.

Trsta ne bi nikoli in nikdar zapustili pred nobeno silo tega sveta. — Zapustili smo Trst zato, da ohranimo mir v svetu, zato, ker nečemo biti povzročitelji novega spopada. Toda, ali si moremo predočiti razočaranje primorskega ljudstva in 150.000 jugoslovanskih vojakov, ki so za ceno težkih žrtev osvobodili Trst in Slovensko Primorje, v primeru, da nam ne bi bile priznane naše nadvse pravične zahteve po končnem združitvi vseh delov naše domovine?

K sprejemu vlade 10. maja 1945 pred univerzo. Na balkonu univerze od leve na desno: minister L.V.R.S. za notranje zadeve Zoran Polić, minister financ dr. Aleš Bebler in ministrski predsednik Boris Kidrič

Sprejem prve slovenske vlade na Kongresnem trgu. Vrsta avtomobilov ob realki v Vegovi ulici

Sprejem prve slovenske vlade na Kongresnem trgu v Ljubljani

V osvobojeno Ljubljano!

Spomini z zaključnega pohoda VII. korpusa

Ljubljana pozdravlja osvoboditelje

Nesteto je dogodkov, prizorov, zgodb iz dni, ki se jih partizan rad spominja, toda dnevi končne zmage nad sovražnikom najdejo gotovo posebno mesto med temi spomini.

Po ostri in težki zimi je prišla lepa pomlad 1945. Velik del naše domovine je bil že osvobojen in divizije IV. armije so se uspešno bojevale v severnem Hrvaškem Primorju. Po zavzetju Knina in Ogulina so se enote slovenskega VII. korpusa premaknile proti Hrvaški, da kot desno krilo zaščitijo zmagoslavni pohod IV. armije proti severozapadu — na Trst... Štab VII. korpusa se je z vsemi svojimi oddelki ustavil na Brodu na Kolpi. Komandant korpusa je bil tedaj polkovnik Poglajen-Kranjc, politkomisar pa podpolkovnik Vipotnik. Poleg njiju so bili v ožjem štabu še podpolkovnik Maicen-Nedeljko in Jezeršek-Sokol ter majorja Logar-Slovan in Lokar. To je bil tudi zadnji štab tega korpusa, kajti kmalu po zmagi je bil korpus razformiran. Na Brodu na Kolpi je ostal štab VII. korpusa nekaj dni. Skoraj z začetjem in z neprikritim ponosom smo gledali tiste dni pohod ostalih oddelkov jugoslovanske armade, ki so prihajali iz juga in se pomikali proti Notranjski. Okolniti oddelki s težkimi tanki in topovi ter motorizirane brigade težkega topništva so prehitale odlično oborožene pešce, ki so korakali mimo nas dan in noč. Čisto odkrito lahko rečem, da smo se tedaj sami divili svoji moči, moči svoje vojske.

Proti končnemu cilju

Vdor na Reko smo dočakali še na Brodu. Skupaj s prebivalstvom so slovenske in hrvaške enote tisti dan dale duška svojem veselju nad to zmago z mitingom na trgu sredi Broda in z manifestacijami po njegovih ulicah. V vseh naših bilah tedaj goreča nestrpnost: vedeli smo, da sta sedaj na vrsti Trst in Ljubljana, dve mesti, ki sta bili v teku vse borbe partizanov dve veliki svetli hrepenenji. Kar neprijetno nam je bilo, da smo morali čakati na Brodu — tako daleč od teh dveh mest, in iz dneva v dan smo čakali ukaza za premik.

Kmalu nato so tudi oddelki VII. korpusa začeli z ofenzivo proti severu, katere namen je bil: osvoboditi Ljubljano. Naše enote so osvobodile Kočevje in drugi dan potokle sovražnika v Ribnici. Za pol poti je bila sedaj Ljubljana bližja. Štab korpusa je sledil svojim enotam. Zapustil ismo Brod, in še isti dan napravili marš skozi Kočevje do Ribnice. V Ribnici je vladalo praznično vzdušje. Ljudje niso vedeli, kako naj se nam oddolžijo. Dosti niso premogli: Nemci in belogardisti so jim pobrali skoraj vse, toda še vedno se je za nas našla kakšna dobrota. Dopoldne je bila Ribnica osvobodena, zvečer pa so ji partizani priredili miting po svojem starem običaju. Take prireditve, so pravili Ribničani, še nikdar niso videli...

Naše čete so potokle sovražnika tudi pri Velikih Laščah in ga bežečega preganjale prav do Ljubljane. Enote XVIII. divizije pod poveljstvom majorja Hribarja so prodirale čelno proti Ljubljani, med tem pa so enote XV. divizije pod poveljstvom podpolkovnika Tomčina vršile obkoljevalni manever z vzhodne strani. Naš štab se je premaknil še bolj proti severu. Ko smo korakali skozi Velike Lašče, so nas ljudje navdušeno pozdravljali. Nekoliko zažuden so nas opazovali. Po dolgih mesecih, odkar smo po kapitulaciji Italije zapustili te kraje, nas niso več videli. In veliko se je tedaj med nami spreminjalo: oprema, orožje in sa-

Ravna barjanska cesta se nam je zdela neskončna, nikjer je ni bilo vi. deti kraja, le ljubljanski grad, obdan z meglico, se nam je vedno bolj bližal.

— Koliko je še kilometrov, — smo v eni sapi pobarali kmeta, ki je n. t. nalikal zastavo na okno svoje hiše.

— V dobri uri hoste tam, nam je bodreče odgovoril.

Ne da se popisati, kaj se je godilo tedaj v nas: spomini in čustva, hrepenenje in vprašanja, kako je neki v Ljubljani, vse se je mešalo v nas. Malo smo tekli, pa spet hodili, pa spet tekli... Kilometri so bili tako neskončno dolgi.

Za nami po cesti je z vso brzino pripodil rdeč tovorni avtomobilček, menda gasilski z Iga. Kot grozdi so čepeli na njem partizani. Pomahali smo mu, toda šele čez kakih dvesto metrov se je ustavil; imel je pač slabše zavore. Trije od naših so ga dohiteli in se ga nekako oprijeli, nakar je avto izginil v oblaku prahu. Trije smo ostali zadaj, da si najdemo ugodno priliko.

Še dober kilometer mučne hoje in bili smo na Rudniku. Partizanski kurirji so hiteli mimo nas na konjih in kolesih. Kaj bi dal človek tedaj za konja ali kolo.

Na Rudniku so že vsele zastave. Kmetje so krasili okna in pročelja hiš. Vsakega partizana, ki je hitel mimo njih, so navdušeno pozdravljali, mu dajali cigaret, kruha, vina, žganja... Vabili so nas v hiše, toda nam je bilo samo do Ljubljane!

Pri neki hiši so nam ponudili voz. Vpregli so vanj okorno kobilico, domaća dekla pa je pograbila za vajeti in že smo se drdaje pomikali po glavni cesti proti mestu. Na ovinku smo dohiteli nekatero oddelko VIII. brigade, ki so odstranjevali mine na bloku. Prehod z vozom je bil nemogoč, čakati pa se nam ni dalo. Po tegnili smo voz preko železniških tračnic in ga pogнали po stranskem kolovozu. Motor z dvema oficirjema nas je prehitel.

Malopred Rakovnikom smo zavili spet na glavno cesto. Na vseh hišah so vsele zastave v pozdrav. Vse je bilo v cvetju. Od vsepovsod so se zgrinjali ljudje žarečih obrazov, ko-

lesarji so nam prihajali nasproti iz mesta. Vse vzklizla, meče cvetje... Naša kobilica je sophala in se potila, mi pa ji nismo dali miru: še kilometer in sredi mesta smo.

Kolikokrat smo partizani na dolgih pohodih ali ob tihih večerih govorili o naši Ljubljani, kaj vse smo si pripovedovali o njej... C domačih, o dekletih, o tem, kaj počenajo Italijani in Nemci z belimi vred po mestu in še o nešteti drugih stvareh. Vsaka beseda o Ljubljani nam je bila mila, čeprav nam je povzročala zdaj radost, zdaj bolečino... In kako smo bili v gozdovih veseli vsake vesti, ki so nam jo naši aktivisti pošiljali na osvobojeno ozemlje. S kakšno radostjo smo gledali v noči migotanje mestnih luči v daljavi, ko smo se pomikali na akcije po ljubljanskem Barju. Kako smo si želeli zopet videti Ljubljano, objeti svoje drage, stisniti roko prijateljem...

No, končno smo bili v Ljubljani! Sami nismo verjeli svojim očem. Hiše in hišice, cerkev na Rakovniku, pa tramvajski tir, pa mitnica na levi, pa strelisce na desni, vse, kakor da bi jo večerj zastupili. Pa ti obrzi mladih in starih: tako zelo so se nam zdeli znani, ko so žareli od veselja kot sonce tisti dan na nebu...

Ob karlovškem mostu je stala še veliko večja gruča ljudi: dekleta v svetlih bluzah, moški s cvetjem in zastavicami v gumbicah. En sam vzkliz radosti je donel v zrak. Na voz je letelo cvetje in cigarete.

— Prihranite cigarete za brigado, ki gre za nami — smo se branili njihove velikodušnosti. Toda pomagalo ni nič. Vedno znova cvetje in cigarete...

— Zdravo, zdravo partizani! Živeli partizani! Živel Tito! Živela svoboda... Vzklizov ni bilo ne konca ne kraja.

Praznik vstajenja

Poznal smo Ljubljano, toda kaj takega si nismo še zdaleč predstavljali: Ljubljana je bila vsa v zastavah. Ni bilo okna, ki bi ni bilo okrašeno: velike zastave z rdečo zvezdo so plapolale v svetlo majsko jutro in poleg njih pa na tisoče majhnih zastavic in vse polno cvetja. »Kako ne bi jo mogli ljubljanci vse to pripraviti?« — smo se spraševali. Saj so še pred nekaj urami odmevali po teh ulicah švabski škornji... Pozneje smo zvedeli, da so nas že nekaj

Dočakali smo svobodo

Prve dni maja 1945 je Ljubljana videla zadnje od nešteti zločinov, ki so jih zagrešili švabranski okupanci nad slovenskim ljudstvom. Hudo stisko tistih dni smo sicer pozabili, vendar pa je spomin nanjo pekoč. Ob Ljubljani in Gradaščici smo opazovali vozove »beguncev«: bili so otroci, žene, moški, vsi na begu, vsi so »bežali«. To cinčno komedijo so vzporedili predvsem tisti izdajalski duhovniki, ki so ljudem s prižnico govorili o nezaslišanih stvareh, ki da se godijo tam, kamor pridejo partizani.

Vozovi z vprego so v dolgih vrstah stali v vročem soncu pod krošnjami dreved. Videli sem njihove z domačji pobege lastnike. Njihovi obrazi so bili mrki, nezaupljivi. Oddelki ljubljanskih »domobrancev« so jih stražili. Čemu neki, če so bili zbežali prostovoljno. Videli sem obraze teh stražarjev. Bili so večidel mladi, toda utrujeni in vsega naveličani. V zmagi svojih gospodarjev niso bili več prepričani.

Pogled na kolone tistih voz, pogled na družine, ki so jih bili nemški oprode z lažjo, grožnjami in silo odvlekli z domačje zemlje, tisti nemški majski dnevi — pripekačje sonce, vse to je bilo značilno za Ljubljano tik pred 9. majem leta 1945.

Mesto je živel v nepopisni mrzlici, še vedno tesno zaprto z bodečo žico. Med našimi ljudmi je vladalo razumljivo napeto pričakovanje. Še so bili Nemci v mestu; te zadnje dni smo se jih najbolj bali.

Na »unaj je Ljubljana živila »normalno« življenje, dokler ni prišlo do vlade 3. maja. Ta dan so brodolomci na lepem »ustanovili vladu«. V celoti je viselo po vsem mestu kakih 15 zastav na dan proglasitve in to od jutra do petih popoldne, ko je izginila poslednja.

Ker iz »države« ni bilo nič, dasi ji je šel za botra sam Rainer, je tedaj nemški general, ki bo praznoval obletnico propada nacizma v ljubljanskih zapori, zapovedal obsedno stanje.

Tedaj so se pričeli v Ljubljani odtičilni dnevi. Težko bi bilo tudi približno opisati, kaj se je tedaj dogajalo v našem mestu. Dočim se je Osvobodilna fronta aktivizirala za zadnje napore, se je polastila okupatorjevih sodelavcev vsch vrst nepopisna panika. Zbirali so se in v gruclah s kovčgi in culami odhajali s svojim gospodarjem proti Koroški, da se »čez dva meseca vrnejo«.

Zagrizeni hlapci Nemcev so bili tiste dni najbolj nevarni. To so dokazali s svojimi zverinstvi, ko so tik pred svojim koncem po-

dni čakali. Odkar se je začelo grmenje topov pred Ljubljano, so se pripravljali. Barvali so rjuhe, rezali in šivali zastave in kupovali papirnate zastavice, ki so jih tajno pripravili naši tiskarji. Ljubljana v vsej dobi osvobodilne borbe ni niti za trenutek zatajila svojega srca!

Naš voz se je pomikal počasi skozi špalir po mestnem trgu na tromostovje. S ceste, z oken, z balkonov, s streh, od vsepovsod so nas pozdravljali. Čeprav smo čuli pozdrave z našimi imeni in smo stiskali roke znancem, smo vedeli, da velja pozdrav vsem ostalim borcem, ki niso utegnili, da bi se pomudili v Ljubljani, marveč so gnali sovražnika do onemoglosti: XXIII. hercegovska divizija se je bila usmerila na Gorenjsko, naša XV. divizija pa je gnala sovražnika proti Domžalam.

Generalmajor Dušan Kveder komandant osvobodjenega Trsta pozdravlja Ljubljano.

Prešernova ulica je bila polna ljudi, pred pošto je bila prava gneča. Naša kobilica se je plašila, voz ni mogel naprej. Objemali so nas, poljubljali, ogledovali in tipali naše uniforme, kot da bi se hoteli prepričati, da smo res to partizani, držali v rokah titovke, spoštljivo otipavali orožje. Takšnih se nas niso predstavljali...

Ni bilo časa za čustva, ni bilo časa za pozdrave. Za nami so prihajali vedno novi partizani, morda bolj vredni hvale, kot mi... Nas so čakale naloge. Našel sem ostale tri to-

Prihod partizanov v Ljubljano. Veselo svidenje

brali nekaj naših najboljših ljudi iz ječ ter jih pobili. Tisti, ki smo še iz zaporov predobro poznali njihove navade, smo se zato držali bolj domače družbe.

Nedelja 6. maja je bil dan, ko se je pričel »umik civilnega prebivalstva« iz Ljubljane. Tudi ubogi Dolenjci so pričeli tedaj s svojimi vozovi zapuščati bregove Ljubljane in Gradaščice. Bil je to žalosten sprevod!

Ti sprevodi so se nato dolgo nadaljevali. To so bili zadnji uspehi »domobranske« propagande. Kmetje iz okolice so nam pripovedovali, da so »domobranci« kar ukazali, naj pojdejo z njimi. Neka žena je še dejala:

»Kaj mislite, da se boma dal vsi pabiti?«

Za ta svoj »umik za štirinajst dni« so »domobranci« seveda vzeli vse vozove in vso živino, kamor koli so se lahko prišli. Če niso imeli dovolj voznikov, so jih pobrali kar v sami Ljubljani. Več fantov je moralo z njimi. Imeli so težave, preden so se vrnili domov.

Naposled je radio javil nemško predajo!

Tedaj pa je »Sender Laibach« nekako hropeče javljal:

»Kdor bo razširjal vesti o kapitulaciji Nemčije, bo takoj ustrelen.«

Po sedmi uri zvečer tako ni smel biti nihče več na cesti. Toda tudi podnevi 8. maja 1945 na cesti skoraj niso videli človeka. Vse je čakalo, da pobere okupator šila in kopita. Uradi že več dni niso delali. Tramvaj že več dni ni vozil.

Nemci in njihovi oprode so sprva trdili, da bodo Ljubljano branili. In res se je zdelo tako. Kajti na vseh važnejših cestah so bile protitankovske ovire, topovi pa so bruhali ogenj na vse strani. Po podpisu kapitulacije pa so se Nemci pripravljali samo še na

Danes ob 10.

vsi na zborovanje na Kongresni trg

varije, ki so nekoliko pred menoj prišli v mesto. Tiskarne so bile prevzete! Odhiteli smo v prostore ljubljanske radijske postaje. Osebe, kar ga je ostalo, se nam je stavilo na razpolago. Sovražnik ni utegnil več uničiti tehničnih naprav, tako da je bila postaja takoj pripravljena za odajo. Ukazali smo vključiti vse zvočnike po mestu. Nato sem stopil pred mikrofona in čakal na signal.

Govori svobodna Ljubljana!

— Halo, halo! Govori radio svobodna Ljubljana! Govori radio svobodna Ljubljana!

— Danes jutraj so čete jugoslovanske armade osvobodile prestolnico Slovenije — Ljubljano... Oddelki VII. korpusa J. A. so prevzeli oblast v mestu... Mesto navdušeno pozdravlja svoje osvoboditelje. Vse prebivalstvo je na ulicah... Ljubljana je v zastavah in cvetju...

Nato smo prečitali proglas štaba VII. korpusa s podpisom komandanta polkovnika Poglajena in politkomisara podpolkovnika Vipotnika s prehodnimi odredbami ob osvoboditvi mesta. Iz zvočnikov je zorila himna »Hej, Slovan!«

Spregovoril sem nato nekaj prihodnih besed v čast naši Ljubljani, ki je junakova vztrajala v vsej dobi okupacije in se v imenu borcev zahvalila za topel in prisrčen sprejem, nato pa:

— Spreminjamo dosedanje okupacijske čase. Ura je zdaj devet in dvajset minut. Ponavljamo: ura je zdaj devet in dvajset minut! — so razglasili zvočniki po mestu. Vse je hitelo pomikati svoje ure za eno uro nazaj! Ljubljana je bila svobodna!

V radijski studiu, kjer je bil nekaj ur sedež našega odseka so nam prinesli svečano pozdravno število ljubljanskega »Slovenskega poročevalca«, ki so ga pripravili za tisk. V njem je bila tudi pozdravna pesem Otona Zupančiča. Čez dobro uro so Ljubljanci razgrabili prvi črtnik v svobodi...

Ob pol dvanajstih so prišli tovariši od ROF-a in prevzeli ljubljansko radijsko postajo. Naša naloga je bila izvršena.

Ljubljana je bila ves dan na ulici; ne jed, ne drugi opravki niso mogli prebivalstva premakniti z ulice. Partizanske enote pa so venoma prihajale v mesto, vzklizov, cvetja, cigaret pa ni zmanjkalo.

Kolikokrat smo propagandisti med sabo govorili, da bo treba tudi v Ljubljani ob osvoboditvi pripraviti takoj miting, kakor smo bili to storili ob vsaki priliki, in zasedli kakršnekoli sovražniške postojanke... In tako je tudi bilo.

Zmagoslavni pohod

Proti večeru je slavnostno vkorakala v Ljubljano X. brigada imenovana »Ljubljanska«. Po končanih bojih se je bila jutraj ustavila na periferiji mesta, da počaka nadaljnjih povelj. Njej je bila dana čast, da slovesno pride v mesto. Ljubljanci so goreli od vznosenja: Res, da niso verjeli švabranski propagandi, toda takšne opreme, takšne strupenosti, takšne oborožitve naših borcev si le niso predstavljali. Na čelu čete je marširala godba VII. korpusa. (Da premorejo partizani svojo godbo, tega si ljubljanci niso predstavljali.) In ljubljanske ulice so se napolnile s partizanskim maršom: Ljubljana je prislutila zvokom pesmi iz gozdov... Za godbo je šla zastava, nato štab VII. korpusa s avtomobili, nakar na konjih štab X. ljubljanske brigade, za njim strunni partizanski bataljoni... Ljubljana je pozdravljala svojo brigado!

Defile se je ustavil na Kongresnem trgu, kjer je bila že postavljena tribuna in montirani zvočniki. Kongresni trg je bil prepoln ljudi, zastave so vihrale v vetru. Na tribuni pred nunsko cerkvijo se je zbral štab VII. korpusa, štab X. brigade in drugi prisotni oficirji. Ko se je prekipelo navdušenje za hip leglo, je izpregovoril komandant VII. korpusa polkovnik Franc Poglajen-Kranjc. Izrekel je pozdrav smeli Ljubljani, spomnil se je borcev — Ljubljancov, ki so položili svoja življenja za svobodo, prikazal našo borbo in trpljenje in našo trdno vero v zmago. Besed se danes ne spominjam več, toda vem, da je govoril iz src nas vseh, iz src vseh borcev, ki so stali na trgu, iz src vseh tistih, ki so se borili z ostanki sovražniških trup, iz src tudi tistih, ki jih ni bilo več med nami... Komandantovemu zadnjemu vzklizku

— Naj živi maršal Tito! — Naj živi svobodna Ljubljana! — se je pridružila vsa množica, godba je udarila marš in po mestnih ulicah se je razlegala pesem razhajajoče množice, ki je tonila tja v predmestja, dokler ni vse utihnilo v noč. Ljubljana je po dolgih letih zopet zaspala mirno in tiho. Tišina v mestu so kalili le od časa do časa koraki naših partizanskih patrol...

Dušan Savnik-San.

(France Novšak)

Molotov o potrebi priključitve Trsta k Jugoslaviji

„S pravično rešitvijo vprašanja Trsta in Julijske krajine mora Svet zunanjih ministrov dati junaškemu zavezniku Jugoslaviji zaslužen priznanje“

Pariz, 7. maja. (Tass.) Kakor poročajo današnji listi, je Svet ministrov za zunanje zadeve pričel razpravljati o razmejitvi med Jugoslavijo in Italijo. Ameriški, angleški, francoski in sovjetski strokovnjaki, ki so po nalogu Sveta ministrov za zunanje zadeve preiskali okoliščine v Julijski krajini in so Svetu o tem poročali, niso prišli do soglasnih zaključkov, ampak so predložili štiri različne predloge za italijansko-jugoslovansko mejo.

Svet ministrov je nato poslušal mnenje zastopnika Jugoslavije Edvarda Kardelja in zastopnika Italije Gasperija, ki sta razčlenila to vprašanje.

Molotov je v svojem govoru razložil stališče sovjetske delegacije in povel:

„Julijska krajina je za Jugoslavijo del njenega ozemlja, ki je naseljeno s enakimi prebivalstvom kakor Jugoslavija. Razen nekaterih primorskih mest, kjer prevladuje priseljeno prebivalstvo, so večina v Julijski krajini Hrvatje in Slovenci. Italijani v teh krajih še niso dolgo časa. Julijska krajina do leta 1918 nikoli ni pripadala k Italiji, ampak je za Italijo slučajni uspeh likvidacije avstrijskega imperija. Z druge strani je znano, da je bila Julijska krajina izhodna točka fašistične ekspanzije, ki je prav tako kakor nemški »Drang nach Osten« prodirala na račun Slovanov in slovanskih držav proti zahodu. Toda, če je bilo že to ozemlje za fašistično Italijo osnova imperialistične ekspanzije za osvajanje slovanske zemlje, tedaj demokratični Italiji še ne bi bilo treba težiti za njo. Nasprotno, nova Italija se mora popolnoma odreči stari politiki, le tako bodo mogli nastati zanesljivi prijateljski odnosi z Jugoslavijo, ki je v interesu prebivalstva obeh držav.“

Po mnenju sovjetske delegacije bi se morali izogniti sporom, če bi se v primeru predloženih predlogov avstrijske statistike iz leta 1910. Celo po avstrijski statistiki prebiva v Julijski krajini 463.000 Slovanov in 332.000 Italijanov, in je torej slovanskega prebivalstva v Julijski krajini znatno več kakor italijanskega. Brez dvoma je Julijska krajina po svoji zgodovinski preteklosti prav tako slovanska kakor vsi ostali deli oslavlje.

Sovjetska delegacija poudarja, da zahteva tržaško vprašanje prav posebej različitost. Znano je, da je prebivalstvo Trsta mešano in da prevladuje v Trstu italijanski element. Toda prebivalstvo na obali in v okolici mesta je slovansko prav tako kakor na vsem ostalem ozemlju Julijske krajine. Sovjetska delegacija misli, da dokazuje gradivo, predloženo Svetu ministrov za zunanje zadeve o domovini in zemljepisnem položaju tega mesta, da je Trst središče cele pokrajine, središče Julijske krajine in da se o usodi Trsta ne more razpravljati ločeno od usode celotnega ozemlja Julijske krajine. Trst se ne sme ločiti od Julijske krajine, saj to bi pomenilo odsekati glavo od telesa.

Trst je za Italijo samo eno izmed pristanišč, toda, kar je važnejše, vojaško oporišče za širjenje njenega vpliva na sosednjo slovansko in hrvaško prebivalstvo.

Za Jugoslavijo pa je Trst prevažno pristanišče ogromnega pomena. Odrzati Trst od Julijske krajine bi pomenilo vzeti Jugoslaviji edino veliko pristanišče: kar pomeni tudi istočasno, onemogočiti Trstu nadaljnji razvoj. Ni zgolj slučaj, da Trst v 25 letih, ko je pripadal k Italiji, ni dosegel tolikšega prometa, kakor za je imel že pred letom 1913. To je mogoče razložiti s tem, da si je Italija predvsem prizadevala izpolniti ostala svoja pristanišča — cela Benetke, samo ne Trsta. Ni dvoma, da bodo Trstu, če bo pripadel Jugoslaviji, zagotovljeni najboljši pogoji za razvoj pristanišča, kakor tudi trgovskega in industrijskega središča za obširno pokrajino.

Sovjetska delegacija izjavlja, da je samo po sebi razumljivo, da bodo imovinski interesi meščanov in zavetniških držav v primeru priključitve Trsta k Jugoslaviji popolnoma zavarovani. Po mnenju sovjetske delegacije zahteva vprašanje Trsta posebno pazljivo Sveta ministrov za zunanje zadeve, z druge strani pa bo primerno, da se glede drugih vprašanj, o katerih razpravlja Svet ministrov za zunanje zadeve in ki se tičejo italijanskih interesov, ugodi Italiji.

Glede na predloge ameriških, angleških in francoskih strokovnjakov za razmejitve med Italijo in Jugoslavijo naglašajo sovjetska delegacija, da pomenita posebno predloga ameriških in angleških strokovnjakov cepitev Julijske krajine na dva dela: vzhodni in zahodni, ki bi bila med seboj ločena po državni meji, kakoršno predlagajo. To je popolnoma napakno in s tem ne moremo soglašati. Prav lahko se prepričamo, da je tudi v predlogih teh strokovnjakov priznanje, da je Julijska krajina sama po sebi celota — enotna pokrajina. Kljub temu bi po predlogih te tretina Julijske krajine pripadla k Italiji. Istočasno bi se primorski pas

od najsevernejše do najjužnejše točke umetno ločil od Julijske krajine in izročil Italiji. Ponekod se meja tega pasu dotika skoro morske obale in niso redki kraji, kjer bi se približala morju na 5 do 8 km. Tako bi se po predlogih teh strokovnjakov celotna zahodna obala Jadranskega morja ločila od Julijske krajine, ki bi jo potem izročili Jugoslaviji. S tem bi Julijska krajina v celotni dolžini od severa do juga izgubila izhod na morje. Krivičnost takega oškodovanja Jugoslavije je očitna in jo stvarno ni nobenih predhodkov. To predlagajo kljub nacionalni enotnosti Julijske krajine, kljub gospodarskim interesom tako vzhodnih kakor zahodnih predelov in kljub zemljepisnemu položaju, ko bi taka ločitve zahodnega dela Julijske krajine od morja pomenila ločitev mest, ki leže na zahodu od podeželja, brez katerega ta mesta ne morejo obstajati. Kakor je sovjetska delegacija že izjavila, je gotovo, da bi se ta primorski pas mogel ločiti od ostale Julijske krajine samo v primeru, če bi hoteli Jugoslavijo kaznovati. Tak predlog je mogoče samo kot kazen, drugače ga je nemogoče opraviti.

Zato so predlogi vseh strokovnjakov, po katerih bi nova meja ločila celotno prebivalstva tega dela Jugoslavije od morja, nesprejemljivi in jih ni mogoče opraviti.

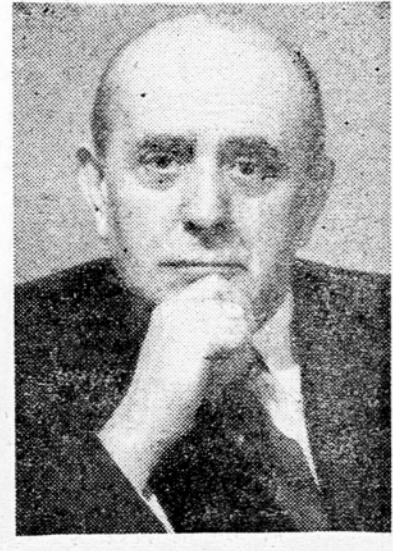
Nato se je Molotov dotaknil izvajanja predpisa italijanske vlade de

Predsednik češkoslovaške vlade Zdenek Fierlinger

Podpredsednik češkoslovaške vlade Klement Gottwald

Minister za zunanje zadeve Jan Masaryk

Posojilo v ZSSR prekoračilo razpisano vsoto

Moskva, 7. maja. (Tass.) Iz vseh krajev Sovjetske zveze prihajajo poročila o uspehih razpisane posojila. Delavci, kolhozniki, inženirji, tehnično osebje in inteligenca dajejo svoje prihranke državi za obnovo in razvoj gospodarstva.

Dopisnik iz Rige poroča, da je prekoračilo posojilo razpisano vsoto za 20%.

Tudi iz drugih krajev Sovjetske zveze poročajo, da je posojilo že prekoračilo razpisano vsoto.

Varnostni svet

New York, 7. maja. Trygve Lie, generalni sekretar organizacije Združenih narodov je sinoči objavil, da bo naslednja seja Varnostnega sveta organizacije Združenih narodov v sredo 8. maja ob 19.

Z nürnberškega procesa

Nürnberg, 7. maja. (Tass.) Včeraj je na dopoldanskem zasedanju sodišča zagovorniki Sauter nadalje zastavljali vprašanja svojemu klientu obtožencu Funkcu. Predmet zasliševanja je bilo Funkovo delo kot predsednik Reichsbanke. Funk je po lastnem priznanju prišel na to mesto na osebni predlog Hitlerja, ki ga je s svoje strani prepričal, da ga bo podpiral pri izvajanju njegove politike. Funk zatjuje, da se ni udeleževal posvetovanj o političnih vprašanjih, prav posebej pa, da mu ni bilo ničesar znanega o pripravah na nemški napad na Poljsko. Malo pozneje je Funk priznal, da mu je bilo znano, da so nekoliko pred napadom na Poljsko bile mobilizirane nemške čete in poslale v bližino poljske meje. Napad na Sovjetsko zvezo pa je bil za Funka, — kakor sam trdi — »presenečenje«. Kakor pa je mogoče spoznati iz izpovedb Funka, se je dva meseca pred napadom na ZSSR posvetoval z Rosenbergom o reševanju vzhodnih problemov.

Dober uspeh setve v Rumuniji

List »Frontul Plugarilor« poroča o dobrem uspehu setve v Rumuniji. V enem tednu je bilo zasajeno 1.246.000 ha zemlje. Med kmeti je veliko navdušenje za delo, ker sedaj obdelujejo svojo lastno zemljo, ki so jo dobili z agrarno reformo.

Razprava proti gauleiterju Alza

cije in Lorene. V Strasbourgu se bo pričela razprava proti Robertu Wagnerju, bivšemu gauleiterju Alzacije in Lorene, ter njegovim sodelavcem.

Zakaj je bila odklonjena nova francoska ustava

Nova francoska ustava je bila zaradi nezadostne poučenosti volivcev in neenotnosti delavstva odklonjena z neznatno večino glasov

Pariz, 7. maja. (Tass.) Izid referenduma, ki je bil izveden v nedeljo ob 10., je sledeč: Na vprašanje: »Ali soglašate z besedilom ustave, ki ga je sprejela ustavodajna skupščina?« je od 9.280.386 volivcev 47% odgovorilo z »da«, 53% pa z »ne«.

Dokončni rezultat referenduma bo objavljen pozneje. Tudi rezultati referenduma iz francoskih prekomorskih teritorijev in celo iz nekaterih predelov Francije še niso znani. Toda že dosednji podatki zadostujejo, da lahko sklepamo o splošnem rezultatu. Izid referenduma je odločen, in sicer tako, da je ustava odklonjena z neznatno večino glasov.

Volivci v številnih velikih industrijskih departementih (Pas de Calais, Bouches du Rhône, Haute Garonne in Toulouse, Limoges, Grenoble, Toulon, Nîmes, Doue, Roubaix) so glasovali za novo ustavo, v kmetijskih departementih je nad polovico volivcev odgovorilo z ne.

Vso tezo kampanje je nosila Komunistična partija, ker se je izkazalo, da so socialisti slabo izvedli propagando za novo ustavo. Socialisti so se omejili samo na obrambo načela parlamenta v enem domu in so pustili ob strani vse druge važne dele nove ustave. Časopisje socialistične stranke prav za prav svojim čitateljem ni pojasnilo vsebine nove ustave. Zaradi tega je, kakor piše desničarski list »France libre«, mnogo pristave socialistične stranke glasovalo proti novi ustavi. Posamezne politične skupine, ki so jih vodili socialisti in ki so povezane s socialistično stranko, n. pr. skupina »Libération nord« so pozvale svoje pristaje, naj glasujejo z »ne«.

Desničarske stranke, posebno »Republikanska stranka svobode« je strašila srednji razred, da nova ustava ogroža tako male kakor velike in da krati osebo svobodo. Fašistična »Republikanska stranka svobode« je izdala vrsto letakov z raznimi klevetniškimi »podatki« o nekaterih komunističnih voditeljih. Ta stranka je izdala tudi letak, na katerem piše, da poziva de Gaulle Francezo, naj glasujejo z »ne«. De Gaulleovi krogi so nato objavili demanti preko agencije France Presse.

Protustavno kampanjo katoliškega narodno republikanske gibanja (MRP) so odkrito podpirali visoki katoliški duhovniki. Pariški nadškof Siare je prav tako, kakor drugi škofje, izdal proglas na vernike, naj glasujejo proti novi ustavi.

»Humanite« naglašajo danes, da so rezultati referenduma posledica te

ga, ker je socialistična stranka odklonila predlog Komunistične partije za skupno akcijo. Večina, ki so jo dobili nasprotniki ustave, piše »Humanite«, je tako neznatna, da bi rezultati referenduma bili povsem drugačni, če bi socialisti sprejeli predlog komunistov za skupno izvedbo volivne kampanje. »Humanite« prihaja do zaključka, da bi sedaj bolj kakor kdaj kolš poprej bila potrebna enotnost.

KP Francije poziva k enotnosti

Pariz, 7. maja. Komunistična partija je pod naslovom »Naprej za Francijo in za republiko« poslala francoskemu narodu naslednji manifest:

V težkih časih, ko mora Francija obnoviti svoje gospodarstvo in braniti svoje upravičene zahteve na mednarodnih konferencah, izgleda, da je narod razdeljen v dva približno enaka bloka. Komunistična partija si je vedno prizadevala, da bi preprečila delitev Francije. Ne glede na to, ali so politične stranke priznale ustavo ali ne, bo mogoče doseči boljše uspehe, ako zberejo svoje sile pri volitvah za bodočo ustavodajno skupščino, ki bodo 2. junija po zakonu, ki je bil sprejet z referendumom oktobra minulega leta. V želji, da se začasno stanje čim prej konča, smatra Komunistična partija za potrebno, da si nova ustavodajna skupščina postavi nalogo, da v nekoliko tednih izdela soglasno z vsemi republikanci novo ustavo, na katero bo narod množično pristal. Tako bo Francija dobila novo ustavo in bo mogla razviti svoje delo za obnovo, ki bo potrebovalo splošnih duševnih in fizičnih naporov. Enotnost, ki je dala moč za čas odporniškega gibanja, je neobhodno potrebna za preporod Francije, je, kakor tudi za povečanje njenega vpliva v ostalem svetu.

Gouinovi posveti z voditelji strank

Pariz, 7. maja. Predsednik francoske vlade Felix Gouin je sprejel podpredsednika vlade, sekretarja Komunistične partije Francije Mauricea Thoreza, nato generalnega sekretarja socialistične stranke Daniela Mayerja, predsednika skupščine Vincenta Auriola in druge zastopnike socialistične stranke zaradi posvetovanja o položaju, ki je nastal po odklonitvi ustave.

Porazen učinek rudarske stavke v Združenih državah Amerike

Washington, 7. maja. Bela hiša je objavila poročilo o vplivu stavk rudarjev na izprombo vojne industrije v mirodobo. Poročilo se glasi: »Izvorice v vsej državi se zapirajo, kar je posledica stavke rudarjev, ki traja že mesec dni. Američani šele sedaj pričenjajo čutili posledice te splošne nesreče. Glavne industrije, posebno pa jeklarska, so dobile težak udarec s to stavko. Udarec za druge industrije sicer ni tako resen, ker razpolagajo še s precejšnjimi zalogami, ko pa se bo ameriška industrija preusmerila iz vojaške proizvodnje na mirodobo, bo porazni učinek zadel vsa država. Treba bo čakati več mesecev, da se bo to popravilo. Ne samo zaloge premoga, ampak tudi zaloge vseh surovin, ki so odvisne od premoga, se hitro manjšajo.

Po tritedenski prešnitvi je minister za delo obnovil pogajanja z lastniki rudnikov in delavci, ki pa so bila zopet prekinjena. Zastopnik vladne komisije za posredovanje med delavci in delodajalci Follet, ki se je udeležil pogajanj, je odstopil z izjavo, da se ne strinja z vladnimi metodami za reševanje konfliktov v industriji premoga.

Istočasno je agencija United Press poročala, da je 2. maja v državi Illinois pričelo stavkati 118.000 rudarjev. Stavka je bila napovedana po neuspehih pogajanjih za podpis nove kolektivne pogodbe.

Obtožnica težko obremenjuje tudi regenta Horthyja. Feketealmi-Zaydner je svoječasno prejel od Horthyja pismo, v katerem mu sporoča, da mu je znano, da Zaydner zaradi dogodka in v Novem Sadu z več strani napada in mu olajšuje svojo zaščito, »če število nedolžnih žrtve ne bo preseglo običajne številke«.

Kratke vesti

Sovjetsko ljudstvo prekajuje svoje demobilizirane bojeve. V mestih in vaseh Kirgiske republike se pripravljajo za sprejem demobiliziranih bojev tretje mobilizacijske skupine. Na postajah urejajo prostore, kjer bodo lahko počivali demobilizirani borci na poti domov. Povsod odpirajo menze in kantine.

John Mack je prisel v Prago. Po tritedenskem potovanju po balkanskih državah je prisel laburistični poslanec Mack John v Prago. Sprejel ga je predsednik Beneš, razgovarjal se je pa tudi z ministrom za zunanje zadeve Masarykom.

Reyev predsednik zunanje političnega odbora madžarskega parlamenta. Zunanji politični odbor madžarskega parlamenta je imel sejo, na kateri je bil komunistični narodni poslanec Josef Reyev izvoljen za predsednika odbora.

Potrditve smrtnih obsodb nad krvniki taborišča Dachau. General Mac Narney, glavni poveljnik ameriškega zasedbenega področja, je potrdil smrtno obsodbo proti dvajsetim krvnikom koncentracijskega taborišča Dachau.

V Angliji je 372.000 brezposelnih. Angleški minister George Aisax je izjavil v spodnji zbornici, da znaša število brezposelnih v Angliji 372.000 oseb.

V Pragi so svečano proslavili prvo obletnico narodne vstaje

Praga, 7. maja. Dne 5. maja je bila svečano proslavljena prva obletnica vstaje v Pragi. Znaní predstavniki češkoslovaške so pozdravili veliko množico ljudstva s tribune, ki je bila postavljena na Vaclavskem trgu. Prvi je govoril predsednik češkega narodnega sveta Albert Pražak, ki je izrazil hvaležnost zmagoslavju Rdeči armadi in generalisimu Stalinu za osvoboditev češkoslovaške. Spomnil se je vseh češkoslovaških rodoljubov, ki so žrtvovali svoje življenje v borbi za svobodo domovine, kakor tudi hrabrih zaveznikov narodov.

Nato je govoril predsednik češkoslovaške vlade Fierlinger, ki je poudaril, da je na dan oborožene vstaje — 5. maja — češki narod izpolnil svojo dolžnost do domovine. Žrtvovanih je bilo na tisoče življenj, da lahko danes ljudstvo živi svobodno. Dr. Fierlinger je izrazil nato zahvalo vsem, ki so v dolgih letih nacionalnega trpljenja in muk nosili v svojih srehi svetli plamen rodoljublja.

Po govorih tudi drugih znanih predstavnikov češkoslovaške je govoril predsednik Zveze nacionalne revolucije profesor Krnja, ki je pred

Pomen volitev na Češkoslovaškem

Praga, 7. maja. Na seji Centralnega komiteta Komunistične partije Češkoslovaške je tajnik Centralnega komiteta Rudolf Slansky izjavil, da bodo volitve dne 28. maja odločile o splošni politiki republike. »Karakteristično je«, je rekel Slansky, »da reakcija, ki skuša spremeniti današnji kurz, ne nastopa odkrito. Reakcija se maskira z demokratičnimi gesli in poskuša prodreti v posamezne stranke in vplivati na njihovo politiko, kar se najbolje vidi pri narodno socialistični stranki.

Slansky je nadalje rekel, da bo na volitvah glavna parola komunistov: čim več dela za republiko. Glavni del volilnega programa je dvoletni uacrt za izgradnjo republike.

Dne 8. maja 1945 so zastopniki nemškega vrhovnega poveljstva v Berlinu podpisali listino o brezpogojni kapitulaciji. Vse nemške oborožene sile so se predale vrhovnemu poveljstvu Rdeče armade in vrhovnemu poveljstvu zavezniških ekspedicijskih sil. Hitlerjevski Tretji Reich je prenehal obstajati. Vrhovno oblast nad Nemčijo so prevzeli štirje poveljniki zavezniških zasedbenih sil: maršal Zukov, general Eisenhower, maršal Montgomery in general Lattre de Tassigny. (Na sliki od desne na levo: Maršal Montgomery, general Eisenhower, maršal Zukov in general Lattre de Tassigny)

Anglija za čim hitrejšo izvedbo plebiscita v Grčiji

London, 7. maja. (Tass.) Kakor piše diplomatski urednik časopisa »Observer«, je britanska vlada poslala Združenim državam Amerike spomenico, ki se v njej zavzema za hitro izvedbo ljudskega glasovanja v Grčiji, ki naj bi odločilo vprašanje kraljeve vrnitve. Plebiscit naj bi se izvedel čimprej, ne pa leta 1948, kakor so predlagali poprej. Angleške čete bodo ostale v Grčiji vse do izvedbe ljudskega glasovanja. Vzroki, ki je navajajo v korist tega predloga, temeljijo na političnem položaju v Grčiji, ki je nastal kot posledica volitev.

Sotrudnik časopisa »Reynolds News« poroča, da je grška vlada sklenila ponovno uvesti odbore za varnost, ki so bili ustanovljeni za časa Metaxasove diktature in nemške okupacije za preganjanje demokracije. Zveza atenskih sindikatov je poslala Svetovni federaciji sindikatov in Svetom sindikatov v Londonu, Parizu in New Yorku brzojavke, v katerih poročajo o povečanju nasilja v Grčiji in o nameri oblast, da postavijo sindikate izven zakona. V Grčiji je vsak dan 5 do 15

Nove aretacije levičarjev v Atenah

Atene, 7. maja. Reuter poroča, da je policija danes aretirala 7 levičarjev, med njimi enega majorja ELASA in 16 letnega študenta.

Atene, 7. maja. (Tass.) Laburistični poslanci, člani britanskega parlamenta, so te dni po aretaciji dveh mladencev obiskali policijsko stano v Atenah. Mladinca, ki sta zbirala prispevke za pomoč političnim jetnikom, so v zaporu divje pretepli. Pri zasliševanju mladencev in v razgovorih s policijskimi oficirji so se laburistični poslanci prepričali, da policija surovo ravna z jetniki.

Delegacija češkoslovaških študentov je obiskala moskovsko univerzo

Na poziv Antisašističnega komiteta sovjetske mladine v Moskvi je dne 6. maja prispela delegacija češkoslovaških študentov v Moskvo in obiskala moskovsko državno univerzo, ki nosi ime po Lomonosovu.

KULTURNI PREGLED

Ob 70 letnici
Ivana Cankarja

Clovek se vprašuje: Kaj je res minilo že sedemdeset let, odkar se je rodil Ivan Cankar, ta ljubeči otrok, revolucionar in prezgodaj utrjeni umetnik-borec našega slovstva? Obenem pa človek začudeno govori samemu sebi: Kaj je res šele sedemdeset let od njegovega rojstva? In ko računajo dalje, prevzet od nepojmljive čarovitosti števil in obletnic, s katerimi skuša človeški duh zajeti vsaj nekaj bujnega življenja, v katero je nekoč bil sam zapleten s slehernim žilom in kito svoje mladosti, se zaveže, da bo kmalu minilo osem in dvajset let, kar počiva v grobu vse, kar je preostalo telesnega od tiste velikanske, prekipajoče ustvarjalne moči, ki ji je bilo nekoč ime Ivan Cankar. Drhteč jemlje v roko knjigo za knjigo, v katere je ta največji strastnik slovenske besede zapisal s pravično in bolelo odkritostjo, kaj je doživljal dobrih dvajset let odkrite in boleče samoizpovedi, zaprt v duhovno ječo naših bolnih kultur, podlih političnih in krivičnih socialnih razmer.

Skoraj ne moreš s svojimi slabotnimi besedami označiti zgodbe, ki jo doživljal, kadar bereš in preiščiš Cankarjeva dela v tisti zaporednosti, kakor jih je pisatelj trgal iz svoje duše. Zdaj diha iz njih svetla

nostjo predočilo smisla in poti njegovega življenja kakor prav Hlapec Jernej.

Te vekovne umetniške in socialne storitve ne morejo zatemniti nekatera kasnejša Cankarjeva dela, v katerih pisatelj ni mogel krotiti izbruhov preveč čustvenega duševnega razkrajanja in predobnega slikanja lastnih duševnih razpoloženj, zlasti pa protikrakovskega iskanja krivde za zlo v samem sebi. Na tej skizmi poti je včasih zablodil v gluhe pušave, v katerih je prepleten od strahotne samote okrog sebe tajil smisel življenja in njegovih telesnih nujnosti. Morebiti je vplival nanj poleg telesnih in duševnih prvin, ki so bila v njem, opojno težki čar tolstojanstva in njegovega upora zoper spolno življenje ter socialno in politično borbo, ki je zastiralo v soparnih in meglenih letih pred prvo svetovno vojno marsikateremu velikega umu takratne Evrope pogled v nujnost in smiselnost nadaljnje boje. Saj bi v teh letih skoraj zašel v mistiko in bogoslovstvo tudi veliki Cankarjev sodobnik Gorki, katerega je rešilo iz te močvare samo revolucionarno razpoloženje ruskih množic in prijateljstvo z Leninom in drugimi voditelji ruskega proletariata. Cankar ni imel take življenjske in socialne hrbtenice. Utrujen od mnogoletnih literarnih bojev, razočaran zaradi zlohotnega neumevanja, na katero je naletelo skoraj vsako njegovo delo in telesno oslavljen od nerednega življenja je iskal rešitve v samem sebi in se je začel izgubljati v neizmernih labirintih lastne nevrotične duševnosti. Prva svetovna vojna je zdrnila v Cankarjevo tvornost nove realnejše motive: ljubezen do trpečega naroda in človeštva ter vero v njegovo narodno in družbeno osvoboditev. Popolne sprostitev svojih ustvarjalnih sil pa ni več doživel. V svojem 44. letu je Cankar omahnil v smrt, miselno in čustveno pripravljen na nov, smelejši in premočnejši ustvarjalni polet, telesno pa že izčrpan in razkrojen.

Duh Cankarjeve umetnosti je kljub označenim zalomljenosti kulturno in socialno napreden. Neizprosna in dosledna borba s socialno krivico in lažjo je osrednji motiv vse njegove umetnosti. Njegov slovenski jezik je čudež zase. Z najbolj preprosti misli in besedami in primeri pripoveduje milo in lahkonno o najbolj zapletenih in težkih doživljajih duše in telesa. Svoja dela je snoval v čudovitem spoju muzikalno arhitektonskih zasnov in prvin.

Ob Cankarjevi smrti 1918. je klical pokopji dr. Ivan Prijatelj, Cankarjev slovstveni sopotnik, kako na njegova umetniška dela: »Domovina, glej umetnik!« Mislim, da smemo danes spričo Cankarjeve umetniške zapuščine, s katero so si pojili srca samo borbeni in dobri ljudje, politični spekulanti in izdajalci so trgali iz nje strahopetno samo posamezne besede in stavke, reči: Domovina, glej človeka in borca, ki je živel, delal in umrl za lepoto in pravico!

Anton Slodnjak

Štiri razprave o naši Primorski

Oddelek za mejna vprašanja pri Znanstvenem inštitutu je izdal pravkar štiri brošure z gradivom o naši Primorski. Vsaka od teh obravnava svoj problem na približno 20 velikih straneh, tako da predstavlja, če vse skupaj lep, skoraj 100 strani obsega zbornik.

Dve od teh brošur je napisal univ. prof. dr. Anton Melik — »Trst in severna Jugoslavija« in »Gorica«.

V razpravi »Trst in severna Jugoslavija« zavrača avtor že v uvodu velikih besedah mnenje, da je tržaško zaledje le Slovenija, Avstrija in Češkoslovaška in prihaja ob koncu do tega zaključka: s svojo veliko, na široko izgrajeno luko pomeni Trst takorekoc organični prometni zaključek savske poti, savske prometne magistrale severne Jugoslavije. In končno pomeni enako tudi celotna tržaška industrija dopolnilo in izpolnilo gospodarsko vodilni severni Jugoslaviji z velikimi zalogami agrarnih proizvodov in možnostmi za industrializacijo. Šele s tem, da se priključi Jugoslaviji se Trst vrne k svoji prvotni življenjski funkciji, v kateri je nastal, ko je predstavljal glavno luko vsega srednjega Podonavja. — Besedilo dr. Melikove razprave spremlja zemljevid, ki nam kažejo gostoto prebivalstva v Jugoslaviji (po stanju v letu 1931), razvoj železnice na ozemlju Jugoslavije in površino obdelane zemlje v Jugoslaviji, dodan pa je še poseben zemljevid glavnih rimskih cest in plovnih rek na našem ozemlju.

»Gorica«, druga razprava profe-

sorja Melika, ima podnaslov »Geografske osnove mestnega naselja«. Tudi to razpravo spremlja črtež, ki pojasnjuje besedilo: rišejo nam naravne enote Goriške, razvoj Goriške, Goriško pokrajino in kraje z nad 1000 prebivalci v Goriški deželi leta 1910. Ob koncu zaključuje avtor, da je Gorica dejansko zelo živo in zelo uporabljano prometno križišče ter stičišče cest in železnice. Bilo bi povsem neprimerno, da, naravnost absurdno, ako bi mesto Gorico iztrgali iz celotnega omrežja, ki se je razpredlo na staro deželno prestolnico.

Tretja iz te serije je dr. Boga Grafenauerja »Kanalaska dolina«, razprava o etnografskem razvoju te pokrajine. Govori o prostoru Kanalske doline, ki je vložena med Julijske in Karnske Alpe ter Karavanke, o upravnem razvoju in o kolonizacijski zgodovini. Med tekstom je več statističnih tabel, ki nam kažejo stanje prebivalstva, in zemljevidov, ki rišejo narodnostno stanje v Kanalski in Ziljski dolini v posameznih razdobjih.

Zadnja brošura pa je ponatis repertoarja generalallajntanta Jake Avšiča: »Naš prvi pohod v Beneško Slovenijo«. Ta je bila napisana že 1944. leta in smo jo prvič natisnili že med vojno na osvobojenem ozemlju. Obširen uvod o beneških Slovencih je napisal dr. Fran Zwitter. V spomin na slavo nekaterim borcev, ki so se udeležili vdora v Beneško Slovenijo leta 1943. in drugim starim partizanom, ki so padli za svobodo Primor-

ske, so natisnjena ob koncu imena petnajstih borcev in podatki o njihovem življenju in smrti. Dodan je zemljevid Beneške Slovenije in se vernega dela Goriške pokrajine.

Hkrati s temi novimi publikacijami je dal Znanstveni inštitut, oddelek za mejna vprašanja v prodajo tudi večje število izvodov knjige »Oko Trsta«, ki jo je izdala v srbohrvaščini Državna založba Slovenije.

Vse te razprave, tako obe Melikovi, Grafenauerjeva in Zwitterova, podprte z dokumentarnim gradivom, so lep donesek k poznavanju zapadnega dela Slovenije, Trsta, Gorice, Beneške Slovenije in Kanalske doline, reportaža generalallajntanta Avšiča pa nam živo riše našo borbo za ta kos slovenske zemlje.

Mariborska glasbena
Matica

is svojim pevskim zborom nadaljuje svoje delo. Nastopi v St. Ilju je sledilo gostovanje v Rušah. Obisk obeh prireditev je bil prav dober. Izmed odpetih pesmi so najbolj vzgale Adamičeva »Domovina«, Lajovicva »Zeleni Jurij« s solom Vere Kocjanove, »kakor tudi narodna »Med cveticami po logu«. Ni pa bilo prav, da pevec niso ponovili tistih pesmi, ki si jih je želelo občinstvo samo. — V kratkem bo gostoval zbor GM v Ptuj in nato v Celju ter v S. Jav. Bistriči, kakor tudi v nekaterih tovarnah in na podeželju, v načrtu je še skripten izlet v Postojnsko jarno.

Po domovini
PRIMORSKA MLADINA V PTUJU IN MARIBORU

„Ni je sile, ki bi še kdaj uklonila primorsko ljudstvo...“

V petek 3. t. m. zvečer je ptujska mladina pozdravila v svoji sredi primorske brate in sestre. Ko so se pripeljali na okrašenem kamionu, jim je zaigrala godba v pozdrav, mladina pa jih je obsula s cvetjem in zelenjem. Slednjemu Ptujčanu je jelo srce močnejše utripati, ko je videl te sveže, zdrave in vesele obraze iz naše slovenske Primorske, iz dežele, v katero se upirajo danes oči vsega sveta, po kateri kopirni in hrepni vsaka slovenska duša. Mladina je navdušeno vzklikala svobodni Primorski, najlepšemu sestavni delu LR Slovenije, svobodnemu Trstu kot 7. federalni enoti Jugoslavije in maršalu Titu.

V imenu oblasti je pozdravil Primorcev tov. Hasl, v imenu ptujske mladine pa mladinec Janez Voljč. Gimnazijski pevski zbor jim je zapel v pozdrav pesem o Primorski »Mi smo ubežniki« in »Pesem o svobodi«. Primorska mladina je bila močno vzradoščena nad tako pristranim sprejemom. Občutili so, da bi jejo tudi v Ptuj za njih bratska srca. Ptujčani so srečni, da so prvi v mariborskem okrožju sprejeli skupino iz naše Primorske, zadovoljni so, da so lahko izkazali v starodavnem mestu ob Dravi svojo gorečo ljubezen bratom in sestram, ki se že leta borijo za svojo svobodo in za združitev z ostalimi slovenskimi brati. V imenu Primorcev se je za lep sprejem zahvalil tov. Oskar Venturini. Dejal je, da so močni kot so bili močni tedaj, ko so se z orožjem v roki borili proti fašizmu za svobodo in da ne bodo nikomur dopustili, da bi barantal o njihovi usodi. Edina njihova goreča želja je, skorajšnja priključitev k Jugoslaviji.

V tej njihovi pravični težnji jih bodo tudi Ptujčani z vsemi silami podprli.

Zvečer ob 20. je priredila primorska skupina v »Titovem domu« akademijo. Ob pričetku jih je v imenu vseh Ptujčanov pozdravil šol. nadzornik tov. Derinač. Ptujčanka pa jim je izročila šopek rdečih rož. Občinstvo je navdušeno ploskalo in vzklikalo. Navdušenje je doseglo vrhunec, ko je spregovoril v imenu pevskega zbora »Sočec« tov. Venturini. Ptujčani so ga ob vsakem stavku prekinjali, dvorana, ki je bila nabito polna, je orila v mogočnem navdušenju za naše svete pravice.

Nikoli ni bil Ptuj tako razgiban in navdušen kot ta večer. Vse je bila mogočna manifestacija za združitev in uresničenje naših dolgoletnih sanj. To bo primorsko ljudstvo tudi doseglo, kajti danes ima za seboj vse jugoslovanske narode in demokratične ljudske množice svobodoljubnih narodov vsega sveta.

Pevski zbor »Sočec« iz sončnih goriških Brd je kljub 27 letnemu suženstvu, ko narod ni smel govoriti, ne izražati svojih čustev v svojem materinskem jeziku, pokazal velike močnatosti in napredek. Zapel je pesmi »Pesem slovenske mladine«, »Partizanska«, »Puška pukne«, »Kaj ne bi bila vesela« in »Zvončica«. Pri klavirju je bil dirigent ljubljanske opere tov. Danilo Švara. Kot druga točka je sledila recitacija članic »Sočec«, »Glas grobove«. Prinašala reške opere tov. Olga Kocijančičeva je zapela Volaričeva »Pogled v nedolžno oko« in »Pastirico«. Vika Kumorjeva je plesala ob recitaciji članic »Sočec«. »Jok matere človeka«. Ples je bil mojstrsko izveden. Za tem je pela Kocijančičeva nekaj pesmi, Kumorjeva pa je plesala ob recitaciji Srečka Kumorja »Nocoj je umrl v meni sanja«. Občinstvo je plesniki navdušeno ploskalo. Po odmoru so zaplesale članice kolo in prikazale nekaj ljudskih običajev. Zbor je nato zapel Adamičeva »Jesen«, »Pomlad«, »Sonce za gor«, »Tičica lepo poje«. Pesem »Nimav čez izaro« so pevec posebno čustveno zapeli. Sledile so še pesmi »Drezniki«, »Puž«, »Neberi Jalec«, »Da bi jaz znala« in »Izberi si moža«.

Ptujčanom bo ostal obisk naših Primorcev v živem spominu. Željno čakajo dneva, ko bodo lahko svojim primorskim bratom in sestram segli v roko na ozemlju, iz katerega je hotel — kakor iz Stajerske — napraviti gra-bežljivi fašistični okupator svoj »življenjski prostor«, pričakujejo dneva, ko se bodo lahko objeli s svojimi brati na obalah sinjega Jadrana.

Drugi dan dopoldne so se Primorci poslovili od Ptuj in se odpeljali v Mursko Soboto.

Mariborska mladina in z njo ves Maribor je doživel v ponedeljek 6. t. m. radostni dan. Mladina Maribora je sprejela v svoji sredi bratsko primorsko mladino, mladino, v katero so uprte oči vseh jugoslovanskih narodov.

V žarkem dopoldanskem soncu so vihrale zastave, ki so jih prinesli mladinci in mladinke s seboj, da čim lepše sprejmejo brate. Odmevali so radostni vzkliki in pesem mladine, ki vesela pričakuje najdražje goste. Še pred nekaj trenotki se je mladina po šolah učila, izpolnjujoč obljube, ki jih je dala maršalu Titu, sedaj nestrpno pričakuje primorsko mladino.

Šopki cvetja so obsuli mladince in mladinke, ko so izstopili iz avtobusa. Pozdravilo jih je radostno vzklikanje in petje.

»Reka, Trst, Gorica — naša je pravica«, »Naj živi junaška primorska mladina«, »Živel Trst« je odmevalo po trgu vzklikov mladine.

V imenu MOOF je pozdravil primorsko mladino tov. Šumrada: »Veselimo se in srečni smo,« da moremo na severni meji naše domovine pozdraviti mladino naših zapadnih meja, junaško primorsko mladino.

MLADI, zdravi glasovi so neprestano prekinjali besede govornika z vzkliki: »Trst Jugoslaviji!«

»Želimo, da se v naši sredi počutite, kot se mi počutimo srečne, da ste prišli k nam,« je dejala zastopnica okrožnega odbora LMS tov. Boža. »Kot smo znali v borbah trdno vztrajati, tako bomo danes vztrajali na zahtevi priključitve Trsta in Primorske k Titovi Jugoslaviji!«, so bile obljube vse mariborske mladine.

Počastitev spomina padlega borca za svobodo
tov. Josipa Srebrnič

Pripravljalni odbor za prekop in prenos zemskih ostankov tovariša Josipa Srebrnič, bivšega komunističnega poslanca Julijske Krajine, sporoča:

Dne 12. t. m. bomo prepeljali iz Preleša, kjer je bil začasno pokopan, zemске ostanke tov. J. Srebrnič v njegovo rojstno vas Solkan pri Gorici.

Pokojnega tovariša je slovensko in italijansko delovno ljudstvo leta 1921. in leta 1924. izvolilo v rimski parlament, kjer se je kljub nasiljem borbno zavzemal za pravice in težnje primorskega delovnega ljudstva.

Cez 16 let je trpel v zaporih in taboriščih Italije in Jugoslavije, ob razpa-

Ko je v imenu okrožne propagandne komisije pozdravil goste tov. Zorn, je dejal: »Povejte doma, dragi bratje, kako dela naš delavec v industriji, kako dela naš kmet na poljih, povejte, kako vstaja iz ruševin nov človek!« »Bomo!«, je bil odgovor primorske mladine.

Mladinski zbor je zapel gostom »Pesem o svobodi.«

V imenu Primorcev se je za sprejem zahvalil tov. Oskar Venturini: »Sprejmite tople pozdrave vsega primorskega ljudstva,« je dejal ob neprestanem vzklikanju. »Prihajamo med vas, da vam povevmo, da v nas ni malodušja, da smo močni in trdo stojimo na braniku pravice. Vzdržali bomo. Ni je sile, ki bi še kdaj uklonila primorsko ljudstvo, ki je občutilo kaj je svoboda.

Primorsko ljudstvo se je s pomočjo vseh jugoslovanskih narodov osvobodilo, zato zahteva, da se danes v Parizu potrdi to, kar si je ljudstvo samo priborilo. Ne bomo pristali na nikakršna pogajanja. Naj ves svet ve, da bo primorsko ljudstvo nadaljevalo borbo z isto vneto, kot jo je vodilo 27 let.«

»Mi smo z vami,« je bil v mogočnem vzkliku odgovor vse mariborske mladine.

Množice mladine so se po sprejemu razile po mariborskih ulicah. Z borbeno partizansko pesmijo, z odločnimi vzkliki in vedrih obrazov je ta dan mariborska mladina manifestirala za enotnost vseh jugoslovanskih narodov. Mladina je pokazala, da stoji na severni meji Jugoslavije enotno s primorskim ljudstvom, pokazala je, da je borba primorskega ljudstva borba vseh jugoslovanskih narodov.

du Italije je šel k partizanom.

12. maja bo na Malih Ročah (Kampanjca) pri Standeržu slovesna počastitev padlega borca za svobodo. Spreved bo nato krenil po glavnih goriških ulicah v Solkan, kjer bodo zemské ostanke tov. Srebrnič položili k zadnjemu počitku. Isti dan jutraj bo na njegovi rojstni hiši v Solkanu odkrita spominska plošča. Pripravljalni odbor je sestavljal tudi obširno brošuro z življenjepisom pokojnega borca in pripravila njegove ksilografske slike.

Vse tovariše in soborce tov. Srebrnič ter prebivalstvo vabimo, da se udeležijo počastitve spomina padlega borca za svobodo.

OTVORITEV ODRA V ZDRAVILNIŠČU V RADENCIH

»Ali že veste, da bodo Rokovnjače igrali?« Tako je Šo od ust do ust že par dni in med ljudmi je bilo napeto pričakovanje. Delavci sindikata zdravilišča Slatina Radenci so se dobro pripravili na to igro. Vstopnice so bile hitro razprodane. Ljudstvo je na predvečer delavskega praznika vrel v dvorano z vseh strani. — Režiser Slokan je šele pred kratkim prispel v zdravilišče pa je s svojim neumornim delom dokazal, kaj se da doseči z dobro voljo. Nastopili so sami delavci, petindvajset jih je bilo. To je bila najboljša prireditev, kar smo jih videli pri nas po osvoboditvi. Naši igralci Mozol, Nande, Mozolka Polončina mati, birč Boje in drugi so dobro rešili svoje vloge. Maske so bile dovršene in razsvetljava je bila učinkovita. Slike so se hitro vrtile brez mučnih pavz. Režiser je poskrbel na okusno opremo odra, ozadje je naslikal domači slikar Kavčič. Igralci so bili nagajeni z dolgotrajnim aplavzom. Uspela je dostojna otvoritev

sindikalnega odra. Upamo, da nas bodo naši sindikalisti kmalu zopet raveselili s kulturno prireditvijo.

Prvi javni nastop
na Gomilskem

Za prosaovo dneva zmage se vneto pravljamo. Fantje postavljajo mape in slavoide, dekleta pa pletejo vence, da vse okrasijo. Vsi so vneti za kulturniki, ki se pripravljajo za svoj prvi teledadni nastop dne 9. maja popoldne ob 15. uri na vaškem pašniku. Nastopilo bo okrog 35 domačih fantov, poleg tega pa bodo izvajali svoje vaje tudi člani sindikalne družine Čmakovega podjetja, ki so tudi v našem okolišu. Bo to prvi polet mladega društva v novi svobodni domovini, ki se vesel svobode in demokracije. — Prostovoljne pripevke, ki jih bodo obiskovalci proslave darovali, bomo porabili za obnovo šole, ki smo jo do 1. maja toliko popravili, da ni opaziti, da bila kdaj ruševina. V tem mesecu pa bomo dali našli šoli še lep zunanji in notranji okras. Ker bo spored našega fizikurnega nastopa pester, vabimo okoličane, da si ga ogledajo in se udeležijo naše skupne proslave.

Junakinji iz Loške doline

Ob triletnici junaške smrti Francke in Vere Palčič z Vrhniko v Loški dolini

Tri leta je minilo, odkar sta padli v borbi proti italijanskim fašistom Francka in Vera Palčičeva iz Vrhniko v Loški dolini.

Ko se je začela osvobodilna borba, sta med prvimi pomagali partizanom. Vedno hujše nasilje okupatorskih priptencev je še bolj podžgalo njuno delavnost. Junija 1942 sta odšli kot prvi mladinki iz vasi v partizane. Bili sta junaški borki, ki so ju cenili in spoštovali vsi tovariši.

Ko je jeseni 1942 edinica Loškega odreda krenila na Primorsko, da tudi tam podpre in pomaga v narodnem uporu proti fašizmu, sta bili med borci tudi Francka in Vera. Nista se plašili žrtve in težav, pogumno in odločno sta šli tja, kamor ju je klicala domovina. Bili sta v nestetih akcijah in njuni tovariši vedo mnogo povedati o njunem junaštvu.

Bilo je 26. aprila 1943. Edinica je taborila na Golobar planini.

Ponoči so jih neopazno obkolili italijanski fašisti. Vnel se je hud boj v katerem je padlo mnogo fašistov, a tudi nekaj naših borcev je omahnilo pod sovražnimi streli. Smrtno zadeta je padla tudi Francka. Vera se je z nekaj tovariši borila dalje. Ko pa je videla, da ni rešitve in da bi jo fašistični krvniki radi dobili živo v roke, si je junaško sama končala življenje. Fašisti so ostrmel, — niso se dejali toliko junaštva.

Tam na Tolminkem v Bovcu počivata. Ne moremo se na njuno gomilo, da bi počastili njun spomin in grob okrasili s cvetjem. Njuna kri je kakor kri nestetih orosila Primorsko, za katero sta dali vse, kar sta mogli dati — mladi življenji. Vemo pa, da ta dragocena kri ni bila premeta zaman in zato je upravičena naša zahteva, da se Primorska, za katero smo žrtvovali toliko dragocenih življenj, priključi k naši domovini Jugoslaviji. — Marta iz Loške doline.

Prvi obnovitveni uspehi našega vinogradništva

Ob veliki vinski razstavi in vinarskem kongresu v Mariboru

V Mariboru so odprli 3. t. m. vinskoro razstavo, prvo po osvoboditvi in edinstveno po svoji izvedbi in po tem, kako je zainteresirala javnost in prikazala stanje našega vinogradništva, obnovitvenega dela v prvem letu svobode. Poleg razstave se je vršilo vinskotekmovanje in obsega sta se enakovredno udeležila državni in zadržni sektor poleg zasebnega. Tekmovanje je pokazalo predvsem uspehe zadržnega dela, ki je vinograde dvignilo iz opustošenosti in neurejenosti vojnih let. Namen tekmovanja in razstave je bil, da pokaže uspehe pravičnega kletarjenja in tem vinom najde pravo mesto na domačem in tujem trgu.

Blizu 30 članska komisija je ocenjevala tako, da je vsak član presojal samostojno in nihče razen vodstva ni vedel, čigavo vino ocenjuje. Izredna težava v ocenjevanju je bila v visoki kvaliteti vin, in je n. pr. pri šiponu doseglo drž. posestvo Gornja Radgona s 60,55 točkami prvo mesto, Vinarska zadruža Ormož pa z 59,33 četrto mesto, in je med prvimi in četrtim mestom razlika komaj ene točke.

Ko so v petek odprli razstavo v veliki dvorani T. D. Maribora, se je zbralo k tej slovesnosti veliko občinstva. V imenu okrožja je gov. Kristl pozdravil goste, ministra za kmetijstvo tov. Janeza Hribarja, ministra za trgovino tov. Fajfarja, delegata zveznega ministristva za kmetijstvo in druge.

Minister za kmetijstvo tov. Hribar je ob otvoritvi poudaril važnost te razstave, saj je združila razstavljalce iz cele Slovenije. Gospodarstvo z vinom je za nas izredno važno, saj je po količini vinskega pridelka Jugoslavija na 6. mestu v Evropi, po kakovosti pa se kosajo naša vina z najboljšimi evropskimi. S pravičnim obdelovanjem se bo do naših vinogradov še povečalo. Ta razstava bo seznanila jugoslovansko javnost s kakovostjo teh vin in jim odprla pot tudi na inozemske trge. Skrb ljudske oblasti je, da pride potrošnikovo vino v roke takšno, kakršnega je vinogradnik pridelal. In zato organiziramo prodajo buteljnih vin. Pred enim letom si nihče ni upal misliti, da bomo dosegli v vinarstvu takšne uspehe in bomo zmogli organizirati takšno razstavo, kakor je današnja. Če pregledamo rezultate tega dela, bomo videli, da se je marsikaj spremenilo v prid delovnega ljudstva. Danes se lahko naši vinogradniki zavedajo tega, da ljudska oblast podpira vse njihove težnje in dejansko napravi oblast vse, kar je v njeni moči in je kljub celotnemu obnovitvenemu delu že sedaj dala na razpolago precejšnje kredite za obnovo strokovnih šol, nahavo instrumentarija itd. Vsi napori ljudske oblasti in vsa njena dobra volja pa bi bila brezuspešna, če ne bi bilo tu iniciative ljudskih množic. Lahko bodo doseženi tu še boljši rezultati, čim se bo vsak posameznik zavedal, da je njegova dolžnost, da si danes pritrja zato, da bo jutri lepše živel. Tuji narodi so se od nas učili v osvobodilnem boju, kako se je treba boriti, danes se učijo, kako je treba delati in obnovljati in kako je treba mobilizirati ljudske sile — kar zmore samo resnično ljudska oblast.

Predsednik zadržnega iniciativnega odbora v Ljubljani tov. Maks Krmelj je v svojem govoru pokazal na važnost in uspeh zadržnega dela. Ti uspehi so bili doseženi, ker se je spremenil odnos delavca do dela, delavce uravnava sam svoje delo, zase dela in nihče mu ne more odvzeti plodov tega dela. Vse to, kar danes ta razstava prikazuje je samo uvod v naše gospodarstvo, katero se razvija po iniciativi delovnih množic.

Po govoru so si ogledali gostje razstavo, kjer je bilo razstavljenih nad 260 vzorcev. Celotna dvorana je do polovice opeta z juto, v posameznih oddelkih stojte steklenice, vsaka opremljena s tekočo številko in znamko. Za pregled vin služi poseben seznam. Vse tri dni razstave je bilo opaziti izredno zanimanje. V tekmovanju samem je doseglo državno posestvo Ormož prvo mesto s 306,20 točkami, drugo vinarska zadruža Ormož s 300,19 točk, tretje državno posestvo Gornja Radgona z 296,09, sledijo vinarska zadruža Ljutomer, vinarska zadruža Maribor, vinarska zadruža Ptuj, vinarska šola Maribor, drž. posestvo Kapela, vinarska zadruža Gor. Radgona, drž. posestvo Jeruzalem. V celotni oceni je dosegel prvo mesto zadržni sektor z 290,50 točk, za njim pa državni sektor 287,55 točk. Med posameznimi vini je pri mešanem belem doseglo drž. posestvo Kapela 45,83 točk, pri zelenem silvancu vinarska zadruža Maribor 51,88 točk, pri laškem rizlingu vinarska zadruža Ormož 59,33 točk, pri šiponu drž. posestvo Gornja Radgona 60,55 točk, pri belem burgundcu drž. posestvo Ormož, in drž. posestvo Zavrč 61,55 točk, pri ren-

skem rizlingu drž. posestvo Kapela 60,38 točk, pri traminu vinarska zadruža Ljutomer 62,11 točk, pri muškatem silvancu drž. posestvo Ormož 63 točk, pri primorskih belih vinih Domenis Mirko s tokajcem 59 točk, pri primorskih črnih vinih Stanič Anton z muškatomburgom 58 točk.

Zadnji dan razstave je bil v zadržni dvorani vinarški kongres. Tov. Nemec je imel referat o vinarstvu in kletarskem zadržništvu in je ugotovil, da smo ravno preko zadrž dosegli pravo kvaliteto in nepokvarjenost vina. Tov. inž. Zupancič je v svojem referatu o našem vinogradništvu podal izčrpen statistiko o razvoju in uspehu novega vinogradništva, o dosedanjih obnovi in načrtih za bodočnost. V tretjem referatu je tov. inž. Veseleč primerjal stare metode vinogradništva in kletarjenja z novjšimi, naprednejšimi. Treba bo preločiti s preteklostjo in preiti k naprednejšemu delu tako v obdelovanju vinogradov kakor v načinu gojenja, da se poveča produkcija. Preiti bomo morali iz nizke k visoki vzgoji.

V dodatnem referatu je tov. dr. Lemež, načelnik oddelka za zadržništvo pri predsedstvu vlade, še enkrat poudaril pomen zadržnega dela — važnosti skupnega obdelovanja vinogradov v okviru vinogradniških zadrž.

Pomena razstave in njenega uspeha ni mogoče dovolj preceniti, v teh dneh je kadež naših vinogradnikov in kletarjev pregledal svoje delo, v teku ocenjevanj je bil opozorjen na marsikatero napako, na drugi strani pa sta mu bila priznanje in uspeh te razstave gotovo lepa vzpodbuda pri bodočem delu.

Uspehi mostovne železniške delavnice Ljubljana—Šiška

Največji uspehi mostovne delavnice Ljubljana—Šiška, ki je bil dosežen v prvomajskem tekmovanju, je nov način izdelovanja manjših mostov iz »Peinera« nosilcev, po katerem se uporabi za 74% manj zakovje in se za vsak tak most porabi samo 38% prejšnjega delovnega časa. Na ta način prihranimo na mezdah pri vsakem mostu 21.200 din.

Tudi pri izdelavi remenatov je bil dosežen napredek, saj so pri izdelavi 50 komadov ugotovili prihranek 5400 din na mezdah, kar znaša 44% prejšnje mezd. Za 22% se je dvignila produkcija progovnih koles, za 25% produkcija drezin, za 18% produkcija raznega orodja. Proizvodnja v strugarni se je dvignila za 24%.

V strugarni so montirali novo strojno, ki so jo odkrili v signalni delavnici, kjer je bila neizkoriščena. Čeprav dela na njej nekvalificirani delavci, vendar izdeluje za 100% več korenskih čepov kot na stari.

Za požgano vas Podturn smo izdelali nad 150 komadov kmetijskega orodja in ga brezplačno podelili vaščanom. V tekmovanju smo dosedaj napravili 2236 ur v vrednosti 29.000 dinarjev.

Delo mariborske glasbene šole

Tarasa Poljanca podaja z doživljenjem in Svencanova Romanca za godalni orkester je našla pri poslušalcih prav lep sprejem. Isto je doseglo izvajanje godalnega kvarteta, ki je prednašal Cakjovskega Pesem brez besed in Mozarta i stavek iz godalnega kvarteta. Brž si je pridobil poslušalce topli bas Danila Serajnika, ki je zapel Vilharjevega »Mornarja« in narodno »Letni čas«.

Clovek je moral gledati te preproste kmečke ljudi, kako so sprejemali to glasbo, videti zamaknjene obraze teh kmečkih žena, šele potem je razumel, kako resnično so izvajanja umetnikov dosegla svoj namen in kako tesen je bil stik med izvajajočimi in poslušalci. Mariborska glasbena šola se zaveda svojega poslanstva: iz ljudstva je izšla in ljudstvu vrača uspehe svojega dela.

Drugim so prikazali dve enodejanki, Zupanov »Punk« in Glebovo »Poslednje srečanje«.

Kar je treba posebno poudariti in pohvaliti pri delu te mladine je sodelovanje študentovske in delavske mladine. Združili so se v skupnem ustvarjanju in že v tem kratkem času so dosegli lepe uspehe.

ZAHVALA ZA POMOČ V NESREČI

Iz Gorice pri Radovljici nam je poslal Anton Prešern, ki ga je pretekli teden zadel požarna nesreča, naslednjo zahvalo:

»Za pomoč v nesreči, ki me je zadel v noči na veliki petek, ko mi je požar do tal uničil gospodarsko poslopje, vso karmo in gospodarsko orodje, čutim dolžnost, da se javno in tovariško zahvalim za hitro in požrtvovalno pomoč bližnjim sosedom in vaščanom, gasilskima četama iz Mošenj in Radovljice, ki sta s svojima motoriziranimi brizgalnima tašo hitro pomagali; prva je bila na mestu 20. druga pa 30 minut po nastanku nesreče. Zahvaljujem se naši vojski, ki je prihitela in s svojo pripravljeno pomočjo pomagala udušiti ogenj. Skupni napori so rešili ostale zgradbe in prijazno vas Gošico pri Radovljici. Ogenj se je zaradi suše širil z divjo naglono in je grozil vsej okolici. Tudi prebivalci sosednih vasi, ki mi v nesreči pomagajo, in zdravniku dr. Slivniku, ki s svojo črtnostjo zdravi opekline, ki sem jih dobil pri nesreči, izrekam svojo zahvalo.« — Anton Prešern, Gorica pri Radovljici.

V SLOVENJGRADCU SMO PRIDNO NA DELU

Zvesto se držimo gesla: Vse sile za obnovo! Naša mladina in pionirji so nabrali 63 kg bakra, nabirna akcija starih krp je prav dobro uspela. Pionirji so posadili nad 1300 gozdnih sadik, urejajo pota, drevesnico, solski vrt in so pri tem svojim delu napravili že 3000 delovnih ur. Naš pionirski odred je napovedal tečmo pionižen na osnovni šoli v Prevaljah. Nočemo, da bi naše območje metesteče zaostajalo za drugim krajem, zato smo se v prvomajskem tekmovanju posteno potrudili.

Tudi naše kulturno-prosvetno delo vidno napreduje. Naš dramski odred je v režiji Mrovljeta uprizoril Cankarjevo dramo: »Kralj na Betajnovi« katovo delo brez dvoma zahteva mnogo študija in globlje priprave za odred. 27. aprila so naši pionirji priredili akademijo z izbranimi sporednimi in pokazali, kaj lahko dosežejo tudi naši najmlajši. Na tej akademiji smo uprizorili tudi igro »Vrnitev« in »Naša zastava«.

Naše gospodarstvo

Pomen prostovoljnega dela na naših cestah

V nedeljo se začne teden dela za naše ceste

Le še trije dnevi nas ločijo od tedna za naše ceste, ki bo zabeležen v zgodovini našega ljudstva kot prvo množično gibanje v takem obsegu, da lahko govorimo o vseljudski pomoči za obnovo naših cest. Ta teden prostovoljnega dela za naše ceste, ki ga organizira direkcija cest ministristva za gradnje, bo trajal od 12. do 19. maja, vendar za posameznika samo en dan. Organizacija dela so prevzele okrožne uprave cest in cestne lize s svojim cestno-vzdrževalnim osebjem, sodelovalce pa bodo vse naše množične organizacije, ki bodo pritegnile, odnosno privabile 100.000 in še več ljudi v to množično delovno akcijo. Namen te akcije je zboljšati s prostovoljnim delom v najkrajšem času vsaj del naše glavne cestne mreže.

Marsikdo bo vprašal, zakaj je potrebno, da sodeluje v tej akciji vse naše ljudstvo. Prvi in glavni vzrok je ta, da je treba skrajšati čas obnove in vzpostaviti naših cest v dobro prometno stanje. Štiriletna borba za našo svobodo, za naš obstoj in za našo boljšo bodočnost je zapustila poleg 70.000 porušenih in razbitih stavb in milijardne druge škode tudi ceste v takem stanju, da je bilo le z največjim naporom naše vojske in civilnega prebivalstva mogoče, postaviti namesto porušenih mostov provizorne mostove, vse to v času, ko je morala tudi železnica obnovljati svoje mostove in proge. Obnoviti je bilo treba ceste vsaj v takem obsegu, da je bil mogoč odvoz materiala, ki je ležal na cestah in ob njih ter omogočiti lokalni in tranzitni tovarni promet. Sedaj pa je treba spraviiti naše ceste v dobro prometno stanje.

Drugi vzrok je štednja. Direkcija cest, ki mora vzdrževati vse zvezne in federalne ceste (skupaj 4.893 kilometrov) je navezana na skromna denarna sredstva, ki bodo zadostila le za najnujnejše krpanje cest, ne pa za splošno popravilo izrabljenega cestnišča, za valjanje in razne obnove. Glede na ogromne povojne obnovitvene potrebe je bilo treba nazvalic 34 milijardnemu državnemu proračunu omejiti izdatke na vseh področjih javne uprave. Obnoviti moramo predvsem našo industrijo in dvigniti proizvodnjo. Nujno potrebno je zato, da vložimo čim največ naših sil in sredstev v to panogo gospodarstva, da vzpostavimo, rekonstruiramo, reproduciramo in povečamo naša produkcijska sredstva, naše tovarne, rudnike, energetske centrale in promet. Industrija je prvenstvene važnosti, od nje je odvisen razvoj vsega ostalega javnega, zadržnega in zasebnega gospodarstva. Ne gre pa samo za obnovo tistega kar je bilo. Gre za vzpostavitev boljšega, gre za vzpostavitev gospodarstva za ljudstvo in v interesu ljudstva, kakor je to poudaril minister za finance. Od industrije je posredno in neposredno odvisen dvig ljudske blaginje, kar je končni cilj našega prizadevanja v državnem in zadržnem ter kontroliranem zasebnem sektorju. Industriji je treba prepustiti največje število delovnih moči in največ materiala. Zato bo mogoče pri načrtni razdelitvi delovnih moči odmeriti za cestna in ostala dela le omejeno število delovnih sil. Naše ceste čakajo torej pomoci onih rok, ki so že zajete na eni strani v rednem proizvodnem procesu, na drugi strani pa v kmetijstvu. Potrebna je pomoč teh delovnih sil v času, ki je odmerjen za odpočitek in razvedrilo.

Tretji enako važen razlog pa je v tem, da moramo znižati visoke cestno-prometne odnosno prevozne stroške, ki so posledica slabih cest, in prisistiti v splošno gospodarsko korist stotine milijonov, in sicer s tem, da zboljšamo cestnišča, odpravimo jame, blato itd. ter napravimo ceste gladke, napeto in za promet sposobnejše.

Komu ni znano, da se znatno znižajo stroški prevoza na gladki cesti brez ovir, jam, blata itd., da so izdatki za popravila vozil, ki vozijo po gladkih cestah znatno manjši, da je življenjska doba vseh vozil, tako vzprežnih, posebno pa motornih, za 50 odstotkov večja na dobri kakor na slabi cesti, da je vožnja hitrejša, da opravi vozilo v istem času na dobri cesti več voženj kakor na slabi, da je obraba gum manjša, da je splošen odpor pri vožnji na gladki cesti manjši in da je zaradi tega količina potrošenega goriva manjša, odnosno je manjše naprežanje živalske sile, se pravi, da moremo z istim vozilom na dobri cesti prepeljati večji tovor kakor na slabi itd., ne glede na varnejšo in udobnejšo vožnjo.

Po strokovnih podatkih so izdatki za vožnje na slabi cesti povečajo za 20 do 70 odstotkov nasproti izdatkom za vožnje na dobri cesti. Kaj pomeni to? Vzemimo cestno progo dolge 50 kilometrov, na kateri znaša cestni promet 3.800 ton dnevno. Po uradni tarifi bi znašali letni prevozniki stroški pri ceni 3,30 din za tono na kilometer 188 milijonov din. Recimo, da in ta proga iztrošena, jamasta, valovita, blatna ali prašna itd. Čim spravimo ceste v red in ceste samo z valjanjem ogladimo, se stroški znižajo za najmanj 25 odstotkov. Prihranek za gospodarstvo bi znašal 47 milijonov din. En sam primer pokaže torej, kako ogromnega gospodarskega pomena je dobro vzdrževanje cest. Samo ta prihranek bi kril nad 25 odstotkov proračuna za vzdrževanje cest. Zvezni finančni minister je v svojem ekspoziciji k državnemu proračunu za leto 1946. poudaril, da spada med sektorje, ki jih je treba utrjevati, poleg težke industrije, industrije goriv, elektrike, premoga in nafte tudi promet.

To so glavni vzroki, ki so narekovali Direkciji cest in vsem njenim upravam in cestnim bazam, da zara-

takovinski koristi pokrenejo za takojšnje izboljšanje cest tako obširno akcijo vsega ljudstva, kakor so jo izvedli prvič v zgodovini pred 27 leti železničarji moskovsko-kazanski železnice, ko so ti prostovoljno dela, ki so v zgodovini znani pod imenom »sobotniki« rešili težko satucijo železniškega prometa.

Od človeka do človeka — od ust do ust mora te dni hiteti naš glas, da mora vsak sposoben državljan darovati za zboljšavo cest in prometa en sam dan in ga podariti v polni za-vesti, da je storil po lastnem preudarku uslugo ne samo skupnosti, temveč posredno tudi sebi in svojemu rodu.

Pomen te ogromne koncentracije in mobilizacije delovnih sil v teku enega tedna, pa ni samo v delu samem. Ta teden mora služiti istočasno velikemu namenu, da bo cesta zboljšala in povežala pri skupnem delu vse udeležence — vse naše ljudstvo iz vasi in mesta, iz industrije in kmetijstva, vse sloje vseh starosti in poklicev obeh spolov. Zato naj ne bo nikogar, ki ne bi iz ljubeznije in veselja pomagal izboljšati stanje naših cest. To priliko naj izkoristijo meščani, kmetovalci in delavci v tovarni, da najdejo pri skupnem delu stik, da se med seboj spoznajo in se pri tem spomnijo časov, ko takšnega zblizanja oblasti niso trpele, niti v propagandi, še manj pa dejansko na terenu, onih časov ko takšna akcija iz zasebnega gospodarskih, konkurenčnih in političnih vzrokov sploh ne bi bila mogoča. So dežele, kjer to tudi danes se ni mogoče. Kaj bi rekli velike cestne firme, kakor na primer »Purcell« v Italiji, ki ima monopol za gradnjo in vzdrževanje cest, če bi začelo naenkrat po-

pravljati ceste ljudstvo samo in bi spravilo s tem podjetje ob dobiček. Zelim da bi naš teden za ceste pripomogel premostiti odnosno odstraniti zgodovinske predsodke, o vrednotenju usmeka in ročnega dela v tovarnah, na polju in na cesti, predsodke, ki so jih ustvarili v teku človeškega in gospodarskega razvoja privatno gospodarski interesi ter stalno naraščajoča interesna nasprotja med posamezniki, skupinami in razredi.

Oklevali ne bodo partizani in vojski NOV, da se odzovejo klicu, kajti oni pravilno cenijo potrebo in vedo kaj je nujnost in kaj predstavlja en dan dela v primeri z neizmernimi težavami, ki so jih obvladovali leto za letom v gozdovih, v snegu in dežju.

Oklevali ne bodo oni, ki so skušili vse neizmerno gorje v koncentracijskih taboriščih in na prisilnem delu v Nemčiji, Italiji in drugje. Ob spominu na življenje v barbarski sužnosti, ob spominu na one, ki bi se našega dela radi udeležili, pa jih ni več, se bodo odzvali klicu ceste, kljub temu, da ne bo to prvi niti zadnji dan, ki ga bo treba žrtvovati prostovoljno za obnovo naše dežele.

Pa tudi od ostalih, ki so bili v času osvobodilne borbe na svojih domovih, upamo, ne bo izostal nihče, ki želi sebi, svojemu rodu in skupnosti boljše in srečno bodočnost. Le malo je rodov in Sloveniji, od katerih ne bi bil vsaj eden bližnji ali daljni sorodnik partizan, vojak NOV, internanec ali aktivist v antifašistični borbi. Dela zmogli člani teh rodov naj tudi v tej delovni borbi ne manjkajo.

sviri, ki verjetno še obstajajo. Za uspešno delo naših predstavnikov v inozemstvu so poleg tega potrebni čim bolj izčrpi podatki. Pri pomankljivih podatkih so manjši izgledi, da se imovina najde in vrne.

Iz Reparijskega zavoda.

Pospešena izplačila na pošto-hranilne knjižice pri poštah

Vlagatelji Poštne hranilnice so do sedaj lahko dvigali na katerikoli pošti v državi do 500 dinarjev na dan ne glede na to, v katerem kraju je bila vloga vplačana. Za večino vlagateljev je bil ta način dviganja ugoden, ker so lahko na potovanju v raznih krajih dvigali potrebne zneske in jim ni bilo treba denarja nositi s seboj, ni pa ta način dviganja ustrezal vlagateljem večjih vlog. Ti so potrebo po večjih zneskih krili tako, da so pošiljali odpovedne listke Poštni hranilnici, po nekaj dneh pa so dobili odpovedane zneske nakazane po pošti. To čakanje pa je vzbujalo nezadovoljstvo pri nekaterih vlagateljih, zlasti pri raznih ustanovah, oblastvih, združenjih, množičnih organizacijah itd.

Zato je Poštna hranilnica te dni dala poštom navodilo, da lahko izplačujejo neposredno tudi večje zneske onim vlagateljem, ki dobijo njeno posebno dovoljenje, da lahko pri do-ločenih pošti dvigajo neposredno zneske nad 500 dinarjev. V ta namen naj se vsakdo, ki želi dobiti tako dovoljenje, obrne na svojo najbližjo pošto, kjer naj prijavi znesek, s katerim hče dnevo razpolagati, ter ji hkrati odda svojo hranilno knjižico zaradi vpisa ustrezne pripombe.

Ker se na ta način na hranilne knjižice lahko hitreje dvigajo tudi večji zneski, ni treba osebam, ki jim je zauspen denar odborov, sindikatov, združenj itd. imeti denarja pri sebi ali v slabo zavarovanih predelih, ampak ga lahko v lastnem interesu in v interesu narodnega gospodarstva vložijo na hranilne knjižice Poštne hranilnice.

Ukinitev monopolskega inspektorata v Ljubljani

Z odlokom zveznega ministra finance z dne 28. marca t. l. je ukinjen monopolski inspektorat za Slovenijo v Ljubljani s tem, da posli, ki jih je doslej opravljal ta inspektorat, preidejo v pristojnost uprave državnih monopolov. Zato se po ukinitve-nega inspektorata opravlja do nadaljnjega takobna tovarna v Ljubljani in je tjakaj nasloviti morebitne dopise. Pri tobačni tovarni v Ljubljani je ustanovljen oddelk za prodajo s pristojnostjo za vse zadeve, ki se tičejo prodaje monopolskih predmetov na področju LRS. — Iz pisarne trgovinskega ministristva.

= Prosta prodaja morskih rib. Zvezni minister za trgovino in preskrbo je na podlagi uredbe o načrtnem razdeljevanju in potrošnji blaga izdal odredbo, po kateri se izročajo v prosto prodajo vse morske ribe, znane z imenom »plava riba« (sardelice, sardele, inčune, golčice, skuše, plavice, šnuri, tuna, lira trupi in palamidae) bodisi v svežem ali predelanem stanju.

= Prosta prodaja modre galice. Zvezni minister za trgovino in preskrbo je na podlagi uredbe o načrtnem razdeljevanju in potrošnji blaga izdal odredbo po kateri se modra galica izroča v prosto prodajo. Predpisi o cenah ostanejo neizpremenjeni.

= Dviganje potniškega parnika Zagreba. V rlpški luki leži nedač od obale potopljen parnik »Zagreb«, eden naših najlepših potniških parnikov. Z levim bocom leži na dnu, desni bok pa gleda iz morja. Po dolgotrajnih pripravah so pričeli sedaj ta parnik dvigati. Zabetonirali so porušene dele ladijskega trupa in druge odprtine, tako da bodo lahko iz ladje izžepali vodo in na ta način ladjo dvignili.

Festival kulturno prosvetnega dela v Ljubljani

V Ljubljani bodo zbori in skupine, združeni po četrtih in tereni priredili danes na Praznik zmage festival kulturno prosvetnega dela. Četrta šiška in Ježica bosta nastopili danes ob 4. uri pop. v Šerčerjevemu domu v Šiški (bivši Sokolski dom). Sodeluje četrti orkester, orkester signalne delavnice, pionirji, sindikat hišnih pomočnic, centralna mladinska dramska skupina, poedinci iz skupin z recitacijami in solo petjem. Iz četrti Ježice bo nastopil dramski odsek z igro »Prostor brez sonca«, delom domačega avtorja. Sodelovali bodo tudi sindikalisti Vidmarjeve tovarne, AFZ, mladina in kmetje s kmečkimi plesmi.

Prireditev četrti St. Vid bo danes ob 8. uri zvečer v prosvetnem domu pri St. Vidu. Nastopijo tambaraški zbor, pionirji, vojska, tovarna »Stora«. Dravljica s solo petjem in vse ostale organizacije.

Četrta Tabor in Moste nastopita danes ob 8. uri zvečer v bivši frančiškanski dvorani. Sodeluje tovarna »Klej«, Moste, pionirji, dramska skupina četrti Tabor, teren Novi Vodmat, Bonačeva tovarna, teren Kodeljevo, fizikulturniki »Borca« iz Most, tovarna Hribar s petjem, »Saturnus«, pionirji iz Most in še drugi recitatorji ter pevci iz obeh četrti.

Prireditev četrti Rakovnik bo danes zvečer ob 8. uri v prosvetnem domu v Trnovem. Pevski zbor bratov Lokarjev bo zapel več pesmi, FD Krim nastopi s simboličnimi slikami, dramska skupina te-

rena Trnovo priredi dramsko in recitacijske točke, dekliski pevski zbor Trnovo bo zapel, tovariši in tovaršice s Prul bodo recitali. Četrta Polje in papirničarji iz Vevč nastopijo danes ob 5. popoldne v kinodvorani v Vevčah. Sodeluje dramski odsek iz Polja, igralska skupina iz Zaloga, delavski in centralni pevski zbor, pionirji in papirničarji, ki bodo ob enem proslavljali tudi uspehe prvomajskega četrtmesečja.

Festival četrti Bežigrad bo danes ob 8. uri zvečer v telovadnici III. moške gimnazije. Nastopijo recitatorji, pevci, pionirke, duet harmonik, vojska, Eiferjev sindikalni zbor, ples TD Partizana, AFZ, četrti bežigradski oder in iz četrti Vič bodo ponovili najboljše točke svoje prireditev.

Tereni Rudnik, Barje in Galjeva so pripravili kulturno prireditev na prostem, ki jo bodo podali danes ob 3. popoldne na Orlah.

Šahisti nastopijo skupno danes ob 3. popoldne v hotelu Slon.

Iz četrti Center so nastopili 7. t. m. v prosvetnem domu v Trnovem, iz četrti Vič so izvedli prireditev včeraj v bivšem Sokolskem domu na Viču. Sodelovali so vse organizacije, osnovna šola, gimnazije, gojenci glasbenega zavoda za slepo mladino na Mirju, pevski zbor ZMS, pevski zbor AFZ, moški pevski zbor Brdo, združeni mladinski zbori, dramski odsek četrti Vič, fizikulturniki »Edinosti« in Vrhovske skupine.

FIZIKULTURA

Slovenjgraški fizikulturniki so imeli svoj praznik

Med tem ko smo šele včeraj (ne po naši krivdi) objavili sponzor za sportni praznik v Slovenjgradu, se je v soboto in nedeljo prireditev že končala in v naslednjem podajamo kratko poročilo o njej.

USTANOVA SKUPŠČINA OKRAJNEGA FIZIKULTURNEGA STROKOVNEGA ODBORA

Slovenjgraški fizikulturniki so čutili potrebo, čim tesneje povezati se z vsemi društvi v okraju, da bi v skupnem delu dvignili zanimanje za telesno vzgojo in jo čim bolj razširili med ljudstvo. V ta namen je bil v nedeljo popoldne šestanec vseh zainteresiranih funkcionarjev. Otvoril ga je okrajni fizikulturni referent tov. Dolinšek. V izbrnem poročilu je nato tov. Žej iz Maribora označil potrebo in naloge fizikulturnih organizacij in naznačil smernice za bodoče delo. K besedi sta se oglasila še tov. Britovšek iz Prevalja, ki je poudaril skupščino, in zastopnik vojske poročnik Danilo Denič, ki je oziroma nekatere nepravilne pojave med današnjo mladino.

Sledile so volitve, pri katerih je bil za predsednika okrajnega fizikulturnega strokovnega odbora izvoljen Vinko Cajnko, za njegovega namestnika Maks Dolinšek iz Guštanja, za tajnika Drago Bradáč iz Slovenjgradca in za blagajnika Ludvik Jeromel iz Dravograda. Nadalje so bili izvoljeni v odbor: za telovadbo Gačnik Mira, Jamske Hedvika, Vovčina Peter in Mihelak Peter iz Guštanja; za odbojbo Stefan Lednik iz Mežice; za tenis in namizni tenis dr. Pestevšek Zarko iz Slovenjgradca; za nogomet Marchioti Stane iz Guštanja in Krek Stane iz Prevalja; za smučanje Dolinšek Maks iz Guštanja; za plavanje Golmajer Pavel iz Slovenjgradca; za kolesarstvo Vrabec Janez iz Slovenjgradca; za lahko atletiko Prus Karli iz Slovenjgradca; za streljanje Vodovnik Ivan iz Črne in Križaj Jaka iz Slovenjgradca; za kegljanje in balincaje Rojnik Ivan iz Slovenjgradca; za šah Kavcs Ivan iz Slovenjgradca; za jadralno letalstvo Košutnik iz Prevalja in za zdravstvo dr. Pohar Maks iz Slovenjgradca. V odbor so bili pritegnjeni tudi zastopniki sindikatov in vojske.

Upamo, da bo novemu odboru uspelo pritegniti v vrste fizikulturnikov vso mladino in da bomo že v najkrajšem času videli sadove nedeljske skupščine.

OKRAJNO PRVENSTVO V ODOJBI

Slovenjgraški fizikulturno društvo je v okviru športnega dne priredilo tudi tekme v odbojki za prvenstvo okraja. Prijavilo se je 8 moštev, in sicer po dve iz Slovenjgradca in Guštanja ter iz Dravograda, Žerjave, Mežice in Črne. Okrajno prvenstvo si je priborila Mežica, ki je pokazala največ borbenosti. Nato so zmagovalci odigrali še tekmo z moštvom FD Maribor in jo izgubili s 15 : 8 in 15 : 7.

GOSTOVANJE FD MARIBORA V SLOVENJGRADCU

Fizikulturniki iz Maribora so prvi prihitali k nam in nam prinesli nove povore. Dve predstavi v nabito polni dvorani telovadnega doma zgornjega kazeta, česa si želi naše ljudstvo. Društva iz večjih mest morajo še večkrat pohiteti na deželo, kjer je treba vzgojiti novo generacijo fizikulturnikov.

Izvedba vsaj je bila odlična, za kar gre predvsem pohvala vadiateljem, ki so pokazali, kaj lahko stori dober vzgojitelj in vodnik. Vsi nastopi so želi zasluženo priznanje gledalcev.

Želja vseh je bila, da bi tudi slovenjgraška mladina kmalu dosegla uspehe, kakršne so pokazali Mariborčani ob svojem gostovanju.

DROBNE ZANIMIVOSTI

Sestava jugoslovanskega nogometnega moštva za tekmo s češko slovaško v četrtek 9. t. m. je bila dolocena takole: Monsider, Brozović, Stanković, Pleše, Horvat, Simonovski, Kacijan, Mitlić, Golob, Bobek, Mihailović, Rezerve Šostarić, Kokeza, Gjurgjević, Matošić in Tomašević. Naša reprezentanca je v tork zjutraj odpotovala v Prago.

Ljubljanski plavalci bodo gostovali v Zagrebu in Dalmaciji. V dnevi 27. in 28. aprila je bilo v Zagrebu zasedanje voditeljev plavalnega športa na Hrvaškem. Navzočni so bili tudi zastopniki Fizikulture zveze Slovenije in FD Udarnika iz Ljubljane. Določeno je bilo koledar plavalnih prireditev. Med drugim je bilo dogovorjeno gostovanje ljubljanskega »Udarnika« v Zagrebu 29. in 30. junija in gostovanje na Sušaku, v Splitu in v Dubrovniku. V Ljubljano pride s svojo plavalno ekipo FD Primorac s Sušaka konec julija ali v začetku avgusta.

Z motorjem 166.798 km na uro. V nedeljo 28. aprila so bile motociklistične dirke v okolici Zagreba med Samoborom in Sveto Nedeljo. Najboljši čas je dosegel Jerko Babić na motorju »Jap« 500 ccm. V obeh smereh voznice na 1 kilometer je dosegel povprečno čas 22,79 sekunde, kar daje povprečno brzino 157,99 km na uro. V enosmerni vožnji pa je dosegel hitrost 166,790 km na uro (kilometer je prevozil v 21,59 sekunde). Babić je s tem dosegel nov rekord, ki je znašal prej za obe smeri 154,485 kilometrov na uro. Odnosno za enosmer 157,788 km na uro.

Ob otvoritvi Doma jugoslovanske armade v Beogradu bo od 9. do 12. maja v okviru slavnostnega spreda tudi več fizikulturnih prireditev, med katerimi bo najbolj zanimiva nogometna tekma med »Partizanom« in splitskim »Hajdukom« v nedeljo 12. t. m.

V Zagrebu so imeli tečaj za nogometne inštruktorje. Višja šola za telesno vzgojo v Zagrebu je 1. marca priredila dvomesečni tečaj za inštruktorje nogometa. Posebna pažnja je bila na tečaju posvečena metodici vzgoji našega nogometnega naraščaja. Naloga inštruktorjev bo vzgojiti nov kader mladih igralcev nogometa, ki bodo vzorni in disciplinirani fizikulturniki. V prvi polovici tega meseca bodo tečajniki polagali izpite. Tečajja so se udeleževali samo Zagrebčani, za slušatelje iz drugih krajev pa bodo v jeseni priredili nov tečaj.

Nogometni »Spartaki« so se vrnili v Moskvo. Po potovanju po Albaniji se je vrnila v Moskvo nogometna ekipa »Spartak«. Spartakovci so obiskali razen Tirane tudi Valono in Skanderbeg odigrali v dveh tednih 4 tekme z albanskimi nogometiši. Skupni rezultat teh tekem je 12:3 v korist Moskvanov. Spartakovci bodo sodelovali pri tekmah za prvenstvo ZSSR. 9. maja se bodo prvič srečali z ekipo CDKA.

Knjigovoznica, kartonaža in galanterijska delavnica
MATIJA ŠIFER
LJUBLJANA — Vegova ul. 6

Večna slava padlim borcem in žrtvam
Trgovina z mešanim blagom
ANGELA OVEN
Ljubljana, Hrenova ul. 19

Dnevne vesti

Koledar

Četrtek, 9. maja: Praznik zmage, Gregor N.

Petek, 10. maja: Antonin.

Spominski dnevi

9. 5. 1945. Vkorakanje Narodno osvobodilne vojske v Ljubljano.
10. 5. 1878. Rojen na Vrhniki veliki slovenski pisatelj Ivan Cankar (umrl 11. decembra 1918).
10. 5. 1940. Nemčija napadla Belgijo in Nizozemsko.

Dežurne lekarne

Danes: Lekarna Bakarič, Sv. Jaka trg 9; III. državna lekarna, Gosposvetska cesta 4.

Jutri: I. državna lekarna, Marijin trg 5, lekarna Oblik v St. Vidu.

Zdravniško dežurno službo opravlja od srede popoldne do petka 8. zjutraj, mesni zdravnik dr. Franja Miš, Poljanjska cesta 15, tel. št. 32-84.

Dežurno veteransko službo v četrtek, dne 9. maja 1946 vrši tov. dr. Keren Janjo, centralna veteranska ambulanta, Cesta na Loko št. 4. Pri zadeti naj se v bodoče za veteransko pomoč ob nedeljah in praznikih prvenstveno obračajo na spredaj omenjeni zavod. Telef. št. 28-88.

NARODNO GLEDALIŠČE

Drama

Četrtek, 9. maja, ob 20.: Torkar: Velika preizkušnja. Krstna predstava. Premiera. Red Premierski. Petek, 10. maja, ob 20.: Nušič: Pokojnik. Sindikalni obzornik, red Sobota, 11. maja, ob 20.: Shakespeare: Zmuranec. Zimska pravljica. Sindikalna gledališka sobota, red SA.
Nedelja, 12. maja, ob 20.: Torkar: Velika preizkušnja. Izven.
Ponedeljek, 13. maja, ob 20.: Torkar: Velika preizkušnja. Red D.

Danes 9. maja bo krstna predstava drame Igorja Torkarja »Velika preizkušnja«. Drama je nastala iz doživljenj narodno-osvobodilne borbe. Prikazuje življenje v okupatorskih zaporih ter osvoboditev z zmagovitim prihodom narodno-osvobodilne vojske. Ta prihod ni zgolj vnanja rešitev konfliktov, ampak prinaša rešitev in tudi notranjo osvoboditev onim, ki so prestali veliko preizkušnjo trpljenja in vzdržali kljub najhujšemu terorju, človek, ki je kionil, pa se sodi sam.

Opera

Petek, 10. maja, ob 20.: Mlakar. Lhotka: Vrag na vasi. Red A.
Sobota, 11. maja, ob 20.: Kozina: Ekvinočij. Red C.
Nedelja, 12. maja, ob 20.: J. Offenbach: Hoffmannove pripovedke. Izven.

Abonenti reda A imajo v petek 10. maja v Operi predstavo Mlakar. Lhotkova baleta »Vrag na vasi« v koreografiji in režiji Rije in Pina Mlakarja, ki nastopata tudi v vlogah Jeje in Mirka. Vrag je Oskar Harms, solopisalec zagrebške opere, kot gost, kot Vragova žena nastopi prvič Silva Japljeva; Jelina mati — G. Bravničarjeva, Jelina stric — N. Lokar, solopisalec zagrebške opere, kot gost; Prijateljica T. Remskarjeva; Sosed — S. Japljeva; Snubec — S. Eržen; Zenin — St. Suhi; Devojki — G. Bravničarjeva in S. Japljeva; Plesočka lutka — Veronika. Balet dirigira M. Polič, vodja zbora J. Hanc, scena: ing. E. Franz.

SENTJAKOBKO GLEDALIŠČE

Mestni dom

Nedelja, 12. maja, ob 15.15: Popoldanska predstava »Gospa ministrica«.

V Sentjakobskem gledališču bo v nedeljo ob 15.15 predstava duhovite Nušičeve veselice »Gospa ministrica« z Bučarjevo v naslovni vlogi. Pisarja Pera bo igral namesto obolelega Brite Sadar. Vstopnice od sobote dalje v poslovalnici Putnika, hotel Slon. Premiera Katajevljeve komedije »Milion težav« je zaradi obolelosti Brite, ki igra glavno vlogo, preložena na prihodnji teden.

PRESERNOVO GLEDALIŠČE

KRANJ

Četrtek, 9. maja, ob 20.: »Veronika Deseniška«. Gostovanje v Trzinu. Sobota, 11. maja, ob 20.: »Veronika Deseniška«. Gostovanje v Krizah. Nedelja, 12. maja, ob 20.: »Siromakovo jagnje«. Gostovanje ljudske gledališča z Jesenic.

LJUDSKO GLEDALIŠČE

NA JESENICAH

Sobota 11. maja, ob 20.: Gorki: »Na dn«. Gostovanje dram. družine ESZDNJ iz Ljubljane.
Nedelja, 12. maja, ob 15.: Gorki: »Na dn«. Gostovanje dram. družine ESZDNJ iz Ljubljane.
Nedelja, 12. maja, ob 20.: Zweig: »Siromakovo jagnje«. Gostovanje v Presernovem gledališču v Kranju.

NARODNO GLEDALIŠČE

V MARIBORU

Četrtek, 9. maja, ob 20.: A. Foerster: Gorenjski slavček. Red C.
Petek, 10. maja, ob 15.: Šestakov. Smasek: Veliko potovanje. Zaključena predstava za šolsko mladino.
Sobota, 11. maja, ob 20.: A. Foerster: Gorenjski slavček. Predstava za sindikate.
Nedelja, 12. maja, ob 20.: Gogolj: Zenitev. Izven.

KINEMATOGRAFI

Ljubljana, Kodeljevo: Ameriški film »Človek v sivem«, tednik. Ob 14.30, 16.30, 18.30 in 20.30. Matica: Sovjetski film »Čajkovski« in »Mladost glasbenike«. Ob 15., 17., 19. in 21. uri. Sloga: Sovjetski film »Neke noči«, tednik. Ob 15., 17., 19. in 21. uri. Union: Sovjetski film »Pastir Kostja«, tednik. Ob 15., 17. uri, zadnji dve predstavi odpadeta. Letni kino Tivoli: Sovjetski

film »Pastir Kostja«, tednik. Ob 20. uri.

Sporodi od 9. do 13. maja 1946.

Bled: Sovjetski film »Suvorov«, tednik.

Braslovce: Češki film »Turbina«, tednik.

Celje, Dom: Češki film »Pomlad ljubezni«, tednik. Metropol: Sovjetski film »Čapajev«, tednik.

Crnomelj: Ameriški film »Strel v noč«, tednik.

Dol. Lendava: Sovjetski film »Lenin 1918«, tednik.

Dravograd: Češki film »Pomlad ljubezni«, tednik.

Grosuplje: Angleški film »Človek v sivem«, tednik.

Guštanj: Francoski film »Melodija krvi«, tednik.

Hrastnik: Ameriški film »Dajte nam živeti«, tednik.

Ig: Sovjetski film »Mladost Maksima Gorkoga«, tednik.

Jesenice: Sovjetski film »Koncert na fronti« in »Moč življenja«.

Kamnik: Francoski film »Ugodna ljubezen«, tednik.

Kočevje: Sovjetski film »Königsberg« in »Zakon velike ljubezni«, tednik.

Kranj: Francoski film »Rudnik gor«, tednik.

Krško: Francoski film »Temna mladost«, tednik.

Lasko: Francoski film »Gibraltar«, tednik.

Litija: Ameriški film »Mlada let«, tednik.

Ljutomer: Sovjetski dok. filma »Dunaj« in »Pogodba s Poljsko«.

Logatec: Sovjetski film »Vdore«, tednik.

Maribor, Esplanade: Ameriški film »Dekle iz Meksika«, tednik. Grajski: Češki film »Po krivem obsojen«, tednik.

Mengeš: Španski film »Španska kri«, tednik.

Mežica: Sovjetski film »Napaka ing. Kočina«, tednik.

Murska Sobota: Ameriški film »Skrivnost dr. Kildare«, tednik.

Novo mesto: Sovjetski film »Kočijaž v zraku«, tednik.

Ormož: Finski film »Jolanda«, tednik.

Ptuj: Ameriški film »Zaljubljena prodajalka«, tednik.

Radovljica: Sovjetski film »Brez krivde krivice«, tednik.

Rajhenburg: Sovjetski dok. film »Berlin«, tednik.

Rogaška Slatina: Ameriški film »Zakaj smo se srečali«, tednik.

Ruše: Sovjetski film »Volga — Volga«, tednik.

Slatina Radenci: Španski film »Sevilja«, tednik.

Slov. Bistrica: Ameriški film »Soba 309«, tednik.

Slovenjgradec: Ameriški film »Strti okovic«, tednik.

Sv. Lenart: Sovjetski film »Visoka nagrada«, tednik.

St. Jernej: Ameriški film »Posrečen zakon«, tednik.

Sosanj: Jugoslov. dok. film »Koraki v svobodi« in »Sovjetski kulturni film« »Življenje čebela«, tednik.

Skofja Loka: Sovjetski film »Peter in Katarina«, tednik.

Trbovlje: Sovjetski film »Alexander Parhomenko«, tednik.

Trzin: Sovjetski film »Čevljar«, tednik.

Vevče: Ameriški film »Deževje prihaja«, tednik.

Vrhnika: Francoski film »Študentovsko mesto«, tednik.

Strazišče pri Kranju: Sovjetski film »Deklici se mudi na sestaneke«, tednik.

Trehnje: »Sporodi domače proizvodnje«, tednik.

Zagorje: Češki film »Gabrijela«, tednik.

Zalece: Ameriški film »Pesem mladosti«, tednik.

Zužemberk: Angleški film »Signal iz Alžira«, tednik.

Potujoči kino Ljubljansko okrožje: Sovjetski film »Napaka ing. Kocina«.

Potujoči kino Mariborsko okrožje: Sovjetski film »Sekretar rajonskega komiteja«.

Potujoči kino za Grosupeljski okraj: Sovjetski dok. filma »Dunaj« in »V Pomeraniju«.

Komisija za ugotavljanje vojnega dobička ljubljanske mestne četrti Bežigrad, javlja, da se bo vršila v soboto 11. maja javna razprava, na kateri se bo razpravljalo o višini vojne dobička sledečih oseb: Hmelek Ane, trg. zstopstvo, Tyrševa 35a; Jeras Egidi, trg. in industrialec, Tyrševa 152; Zakotnik Ivan, tes. mojster, pos. in palna žaga, Vodnikova štev. 129. Razprava bo v telovadnici bežigradske moške gimnazije ob 4. uri pop.

Avtomatska telefonska centrala v Ljubljani je zasedena. Direkcija pošte objavlja, da je avtomatska telefonska centrala v Ljubljani polno zasedena in ni več prostih števil na razpolago. Zato zainteresirani naj ne vlagajo prošnje za nove telefone.

Zavod za transfuzijo krvi spremlja dajalec krvi, da zaenkrat ne jemlje krvi, pač pa jih bodo posamezne bolnice v primeru potrebe klicale za direktno transfuzijo. Ponovno prosilce bolnišnice, da potrebe konzervirane krvi omejijo le na najnujnejše primere.

Prijatelji Janč! Partizanska postojanka Janč vabi izletnike na kulturno prireditev ZMS in pionirjev, ki bo v nedeljo 12. maja 1946 ob 11. popoldne. Po programu prosta zabava. Ker je čisti dobiček namenjen za gradnjo nove šole, se priporoča, da čim večjo udeležbo. Odbor ZMS Janč. V slučaju slabega vremena bomo prireditev preložili na prihodnjo nedeljo. 1019-n.

Najpomembnejši slovenski tenorist, operni pevec Jože Gostič, bo priredil v ponedeljek 13. maja ob 20. v Filharmoniji koncert pesmi in arij. Na klavirju ga bo spremljal pianist Janko Ravnik. Oba umetnika jamčita za prvovrstni umetniški užitek.

tek. Predprodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Matice. 1018-n.

Šostakovičeva Sedma simfonija, muzikalno vedelo najslavnejšega sodobnega ruskega skladatelja, bo izjavila drevi ob 20. uri v Unionski dvorani. Dirigent Jakov Cipci je združil za to izvedbo tri orkestre: tržaškega, radijskega in opernega, skupno 116 članov. Simfonija ima štiri stavke in traja podlugo uro. Vse posetnike opozarjamo na točni začetek ob 20. Vstopnice od 7. ure zvečer dalje pred Unionsko dvorano. 1017-n.

Koncert Karlo Rupel, v sredo dne 15. maja v veliki Filharmonični dvorani. 1016-n.

Ob obletnici mučeniške smrti Zdenke Krapš bo naša zadržnica v soboto 11. maja ob 7. uri v uršulinski cerkvi. 1015-n.

Kuratorij dečjega zavetišča na Prulah se iskreno zahvaljuje vsem, ki so kakor koli pripomogli k velikemu moralnemu in materialnemu uspehu naše prireditve v korist zavetišča pod geslom »V znamenju rožice«. Še prav posebno se zahvaljuje vsem sodelujočim umetnikom, poštvalnim trnovskim tovarišicam, zlasti pa naši vojski, ki gre našemu zavetišču povsod na roko in z največjim razumevanjem podpira naša stremjenja.

KLO Račna in vaški OFO Nova gora se zahvaljuje najprišnejše Resoljivemu terenskem odboru OF v Ljubljani, ki nam je pripeljal en avtomobil s prikolico poln raznega pohištva, obleke, kuhinjske posode ter jedilnega pribora za pogorele, uničene po okupatorju. Vsem darovalcem najlepša hvala! KLO Račna in vaški OFO ilova gora.

Študentski klub montanistov in metalurgov bo priredil v petek dne 10. t. m. ob 20. uri svoj tretji debatni večer: 1. Tov. Diacci (soc. ref. ESZDN): Kako si predstavlja delavski razred ljudske inženirje. 2. univ. prof. Gostiša: Železarstvo v Jugoslaviji. Debatni večer bo na rudarsko-metalurškem inštitutu (Gorupova 12). Vabljeni vsi študenti, profesorji in rudarji STS.

Ovbeščamo, da se kulturno-prosvetna prireditev ZMS strokovno nadaljevalne šole za oblačilne obrti, ki se je imela vršiti dne 11. maja 1946 v Franciskanski dvorani, zaradi tehničnih ovir preloži za teden dni kasneje, to je na 18. maja 1946 ob 20. Ure kupljene vstopnice veljajo za kasnejši datum. 1014-n.

Občni zbor Društva upokojenega učitelstva bo v sredo, dne 15. maja 1946 ob 10. uri svoj tretji debatni večer: 1. Tov. Diacci (soc. ref. ESZDN): Kako si predstavlja delavski razred ljudske inženirje. 2. univ. prof. Gostiša: Železarstvo v Jugoslaviji. Debatni večer bo na rudarsko-metalurškem inštitutu (Gorupova 12). Vabljeni vsi študenti, profesorji in rudarji STS.

TOVARNA USNJA
MARENBERG

TRANSPORTE BLAGA PO ŽELEZNICI
PO MORJU
S KAMIONI

zavaruje
DRŽAVNI ZAVOD ZA ZAVAROVANJE
IN POZAVAROVANJE v LJUBLJANI, Beethovnova ulica 14
Telefon 25-59

Po zmagi — k obnovi
MAKSO FERJAN
izdelovatelj tehtnic in meril
Ljubljana, Grudnova nabr. 5

Večna slava padlim borcem in žrtvam! Po zmagi — k obnovi!
Gostilna JULE KAČIČ
LJUBLJANA — TYRŠEVA 58 — Tel. 39-80

PO ZMAGI K OBNOVI!
VIKA ŠETINA
MODNA TRGOVINA
Ljubljana, Kongresni trg 9

A. ČERNE - graveur
LJUBLJANA — DVOJNI TRG št. 1

Po zmagi — k obnovi!
Stampilje, etikete,
tisk z jekloraza.
TELEFON 38-61

Živeli heroji zmage — večna slava
padlim borcem!
SLASČICARNA
»BLED«
Ljubljana, Miklošičeva c. 18

Mestna čevljarna
Ljubljana — Igriška ulica št. 3

ŽIVELA OF!
PO ZMAGI —
K OBNOVI!

Za 9. maj čestitamo vsem, ki so se
borili — na kakršen koli način so-
delovali — zmagali in ostali živi za
nadaljnje delo!
JOSIPINA JURLIČ
GOSTILNA »SODČEK«
Ljubljana, Hrenova 24

Pridružujemo se za 9. maj manifestaciji ljudskih množel
TISKARNA »SLOVENIJA«
LJUBLJANA

POZDRAV
našim borcem-osvoboditeljem!
FRAN KOLŠEK
trgovina
s spec. kol. mat. blagom in bife
Ljubljana - Dunajska c. 47

Tovarna mesnih izdelkov
VEGERER
Maribor - Košaki

Državno podjetje
LITOGRAFIJA ČEMAŽAR
kartonaža, tovarna koledarjev
LJUBLJANA — Igriška št. 6

Prva jugoslovanska
tovarna za podpetnike
in druge lesne izdelke
družba z o. z.

RIMSKE TOPLICE
žel. postaja: Rimske Toplice

AVGUST ČOPIČ
kemična tovarna
Maribor — Pipuševa ul. 12

»UTENSILIA«
MARIBOR
POBREŽJE

tovarna pohištva
in
tekstilnih stročnic

»FAVORIT«
MARIBOR

tovarna za izdelovanje
tekstilnih utenzilij

U
N
O
R
TRŽIČ
Telefon št. 37
Usnjarska
in čevljarska
zadruga z o. j.

Živeli heroji zmage —
večna slava padlim borcem!

FRANC
REBERNIK
pleskarstvo in ličarstvo
LJUBLJANA
KOMENSKEGA UL. 22
Tel. delav. 42-17, stanov. 41-69

JUGOBRUNA
KRANJSKE
TEKSTILNE
TOVARNE
K · R · A · N · J

DRŽAVNA TOVARNA KOS IN SRPOV
HENRIK KIFER
SV. LOVRENC
NA POHORJU
(JUGOSLAVIJA)
Osnovana leta 1883
Brzjavil: Tovarna kos, Sv. Lovrenc na Pohorju
Železniška postaja: Pušcava — Sv. Lovrenc
Ček. račun poštna hranilnica: Ljubljana št. 10.639
Tekoči račun: Denarni zavod Slovenije, podr. Maribor

Mali oglasi

JAVNA BORZA DELA

LJUBLJANA

ima na razpolago sledeča prosta mesta:
Pri obnovi naše živinoreje nujno potrebujemo 11 hlapcev, ki imajo veselje do kmetijskega dela in živali.
Nasi obrtniki potrebujejo 2 kovača, 10 avtomehaničarjev.
Za napravo opreme in lesnih izdelkov potrebujemo 7 mizarjev in 2 lesosetragarja.

Službo iščejo

KATERA CUTECA DUŠA bi pomagala 37-letni ženi dobiti službo na gostilni, ker sem iste vajene, večja tudi šivanja. Naslov v podruž. »Sl. poroč.« Trbovlje pod: »Hvalažna«.

MLAJŠI URADNIK išče zaposlitve v Ljubljani, kot pisarniška moč, inkasat, čuvaj ali kaj sličnega. Pismene ponudbe na ogl. oddelku »Sl. poroč.« pod šifro: »Izveščana«.

KOMERCIJELNI RAVNATELJ, 26 let, trgovske, industrijske, bančne in zadržne prakse, govori več jezikov, biš bančni ravnatelj in upravitelj zadruga, pozna vse sisteme knjigovodstva, bilanc, no zmogel, želi odgovarjajoče mesto. Ponudbe na javno borzo dela pod »Ravnatelj«.

NABAVNE IN PRODAJNE ZADRUGE! Potrebujete dobrega poslovođa strokovnjaka, brezhibnega delavca, dobrega organizator, nakupovalca in prodajalca. Nastop takoj! Dopolni na upravo »Sl. por.« Trbovlje: »Kot poslovodja 100«.

Službo dobe

KORRESPONDENTKO - KONTORISTINJO, perfektno, z znanjem stenografije, išče veliko trgovsko podjetje v Ljubljani. Ponudbe na javno borzo dela pod »Vestna«.

Vajenci

PANT, 14 let star, bi se rad šel učiti za avtomehaničarja. Je priden in pošten in ima posebno veselje za ta poklic. Naslov v javni borzi dela. 10.134-3

Zasluzek

IZVRŠUJEM PROJEKTE vsakovrstnih zgradb in druga v gradbeno stroko spadajoča grafična načrta dela. Naslov v ogl. oddelku »Sl. poroč.«.

Prodajam

SPALNICO IN JEDILNICO prodajam za din 10.000. Predjamska 41.

PLINSKI ŠTEDILNIK z dvema pečicama, predobno steno in tečaj prodajam. Naslov v ogl. odd. »Sl. poroč.«.

OTROŠKI SPORTNI VOZICEK avtomobil, nov, ugodno prodajam. Kamniška ulica št. 40.

PLETENO VRTNO GARNITURO, še nerabljeno (predvojni izdelek) ugodno prodajam. Gerbičeva 39/I.

PISALNI STROJ, dobro ohranjen, napredaj. Naslov v ogl. oddelku »Sl. poroč.«.

KLAVIR, dunajske znamke, ugodno prodajam. Naslov v ogl. oddelku »Sl. poroč.«.

BLAGO ZA ŽENSKI KOSTIM ali plašč, črna, prvovrstna, predvojna, prodajam. Ambrožev trg 3/I. levo, kukarna. 9576-5

MEHANIČARSKO STRUŽNICO 750 mm, stolni vrtni stroj do 15 mm z vgrajenimi elektromotorji, ter razni orodja za mehaniko in finomehaniko prodajam. Ponudbe na ogl. odd. »Sl. poroč.«.

STROJI ZA IZDELAVO CEMENTNE STREŠNE OPEKE IN ŽLEBAKOV napredaj. Naslov v ogl. oddelku »Sl. poroč.«.

RAZNI KLETARSKI MATERIAL (aparati za čiščenje, asbest, plutovinski zamaški itd.) v večji količini prodajam. Naslov v ogl. oddelku »Sl. poroč.«.

NOV GLOBOK OTROŠKI VOZICEK prodajam. Naslov v ogl. odd. »Sl. poroč.«.

KOMPLETNO POSTELOVO prodajam. Naslov v ogl. oddelku »Sl. poroč.«.

KLAVIR, dober, prodajam. Ogled od 14. do 16. ure. Trdinova ulica 7/IV., srednja vrata.

PUH PERJE prodajamo. Trgovina »Juli-jana«.

MOTOR znamke NSU, 200 ccm, z eno rezervno gumo, skoraj nov, dobro ohranjen prodajam po nizki ceni. — RADIO »Emiter«. Seznam, z jeklenkami, magično oko, 3 valovne dolžine, zadnji model na prodaj. — JOŽE DRNOVEK. Stara vas 118. Videm-Krško.

SIVALNI STROJ »Mundlos«, pogreznjiv, dobro ohranjen, tudi entla, napredaj. Anton Novak. Tacen 25.

PRODAM GUMI VOZ, kason, 4 tonski, nov, kompleten, in 5 tonski železen, brez gum. Naslov v ogl. oddelku »Sl. poroč.«.

OGLEDALA, mize, pult ter stelaže napredaj v petek od 8.—11. ure. Putnik. Franciška ulica 3.

RADIOAPARATI različnih svetovnih znamk ter kvalitetne ugodne napredaj pri trdniki »Radioma« poleg kina Moste.

KLAVIR, kratak, zelo dobro ohranjen, ugodno prodajam. Naslov v ogl. oddelku »Sl. poroč.«.

OBHAJILNO OBLEKO prodajam za 7 do 8-letno deklico. Naslov v ogl. oddelku »Sl. poroč.«.

ZENSKO KOLO, dobro ohranjeno, nemške znamke prodajam. Celovška cesta št. 35/I.

PIANINO IN RABLJENO SPALNICO prodajam. Lambergerjeva ulica 12/I. Bežigrad.

SOLIDNO TRIDELNO BELO OMARO prodajam. Delenc. Valjavčeva 20.

ZENSKO KOLO z dinamo in električno dozo za gramofon prodajam. Predvojnica ulica 40.

MOŠKI DEŽNI PLAŠČ, nizke čevlje št. 43 in ogrođje za kolo napredaj. Vodnikova cesta 83.

HARMONIKA »Lubac«, 4 tonska, napredaj. Rugej, Kolodvorska 35, dvorišče. 10.236-5

TISKARNA SLATNAR

Kamnik — mesto 104

družba z o. z.

FRANC SOKLIČ

trgovina z mešanim blagom

in vinotoč

Ljubljana — Breg št. 20

Po zmagi — z udarnim delom k obnovi!

JOŽE ZALAZNIK

POHIŠTVENO MIZARSTVO

LJUBLJANA

Napoleonov trg št. 7

Po zmagi — k obnovi!

Benjamin Vajdič

šestošolec, borec NOV

Nepozabljenega prepeljemo 10. maja iz njegovega začasnega počivališča v Brodeh pri Škofji Loki na dom v Tacen št. 75, odkoder bo pogreb v nedeljo 12. maja ob 5. uri pop. na farno pokopališče v Šmartno p. Šm. g.

Pogrebna sv. maša se bo brala v ponedeljek 13. maja ob pol 7. uri v farni cerkvi sv. Martina.

Tacen, 9. maja 1946.

Luđvik, oče; Marija, mama; Tone, brat; Minka, sestra; Milica roj. Slaviček, svakinja

ZAHVALA

VSEM DAROVALCEM CVETJA, KATERIM SE NE MOREMO ZAHVALITI POSAMEZNO, PREDVSEM NAŠIM SODELAVCEM ZA KRASNE VENCE, CASTITI DUHOVSCINI, ZDRUŽENIMA PEVSKIMA ZBOROMA, MESTNI GODBI, SOSEDOM, KI SO NAM V URAH ŽALOSTI POŽRTVOVALNO STALI OB STRANI, VSEM RODBINAM IN POSAMEZNIKOM ZA IZRAŽENO SOŽALJE, VSEM, KI SO POČASTILI SPOMIN NAŠEGA LJUBLJENEGA SOPROGA IN OČETA — ISKRENA, PRISRČNA HVALA!

NAJPRISRČNEJŠA ZAHVALA PRIMARJU DR. ALEKSANDRU KOCHARJU ZA TRUD IN LAJSANJE TRPLJENJA V NEOZDRAVLJIVI BOLEZNI.

PTUJ, DNE 5. MAJA 1946.

JOŽICA ZORČIČ IN OTROCI

ZAHVALA

VSEM DAROVALCEM CVETJA, KATERIM SE NE MOREMO ZAHVALITI POSAMEZNO, PREDVSEM NAŠIM SODELAVCEM ZA KRASNE VENCE, CASTITI DUHOVSCINI, ZDRUŽENIMA PEVSKIMA ZBOROMA, MESTNI GODBI, SOSEDOM, KI SO NAM V URAH ŽALOSTI POŽRTVOVALNO STALI OB STRANI, VSEM RODBINAM IN POSAMEZNIKOM ZA IZRAŽENO SOŽALJE, VSEM, KI SO POČASTILI SPOMIN NAŠEGA LJUBLJENEGA SOPROGA IN OČETA — ISKRENA, PRISRČNA HVALA!

NAJPRISRČNEJŠA ZAHVALA PRIMARJU DR. ALEKSANDRU KOCHARJU ZA TRUD IN LAJSANJE TRPLJENJA V NEOZDRAVLJIVI BOLEZNI.

PTUJ, DNE 5. MAJA 1946.

JOŽICA ZORČIČ IN OTROCI

ZAHVALA

VSEM DAROVALCEM CVETJA, KATERIM SE NE MOREMO ZAHVALITI POSAMEZNO, PREDVSEM NAŠIM SODELAVCEM ZA KRASNE VENCE, CASTITI DUHOVSCINI, ZDRUŽENIMA PEVSKIMA ZBOROMA, MESTNI GODBI, SOSEDOM, KI SO NAM V URAH ŽALOSTI POŽRTVOVALNO STALI OB STRANI, VSEM RODBINAM IN POSAMEZNIKOM ZA IZRAŽENO SOŽALJE, VSEM, KI SO POČASTILI SPOMIN NAŠEGA LJUBLJENEGA SOPROGA IN OČETA — ISKRENA, PRISRČNA HVALA!

NAJPRISRČNEJŠA ZAHVALA PRIMARJU DR. ALEKSANDRU KOCHARJU ZA TRUD IN LAJSANJE TRPLJENJA V NEOZDRAVLJIVI BOLEZNI.

PTUJ, DNE 5. MAJA 1946.

JOŽICA ZORČIČ IN OTROCI

C. & D. HOČEVAR

ivornico gospodarskega orodja

Kamnik

Ravno

OLGA KRIVEC javi se na naslov: Lanišova 11a, Drago Slavič.

MALIVNO PERO je bilo najdeno 7. maja na šelenburgovi ulici. Lastnik ga dobi v ogl. oddelku »Sl. poroč.«.

3. MAJA SEM IZGUBILA na kolodvoru v Šiški rdečo denarnico z 1300 din in legitimacijo št. 6173. Jesenice, proglašam jo neveljavno. Poštenega najdite-lja prosim, da mi vrne, Anica Janežič, Jesenice, Janševa 5.

AMERIKANSKO ZLATO URO z pozlačeno zapetnico sem izgubila v torek v sredini mesta. Pošten najditelj, naj jo vrne v ogl. oddelk »Sl. poroč.« proti dobri nagradi.

Poizvedbe

KDO KAJ VE O MOJEM SINU Francu Košenina, roj. 14. marca 1921, naj sporoči na naslov: Melhior Košenina, goslinčar v Zagorju ob Savi. V partizane je odšel leta 1941. Zadnje vesti o njem smo prejeli leta 1942. Iz Mokronoga.

živel praznik zmage!

TEKSTILANA

tovarna sukna d. d.

KOČEVJE

Tkalskega mojstra

sprejme tovarna hlačevine v Ljubljani. — Ponudbe pod »Vestene« na Borzo dela.

ZOBARJI!

Popravila vseh vaših aparatov ter izdelavo vseh nadomestnih delov, na primer: nasadnikov in količnikov prevzema

„PRECIZMEHANIKA“

vl. I. Blažina,

ZAGREB — ILICA 78 — lokal.

Kupim

KUPUJEM IN NAJBOLJE PLAČAM: vsakovrstne rabljene pisalne, računske, glavalne in pletilne stroje (lahko tudi pokvarjeni), razne stroje iz vseh vrst obrti, elektromotorje, dinamo, avtomobile, Dieslove motorje, gume, kompresorje, vsakovrstno orodje, elektro-tehniške, medicinske in merilne inštrumente foto in kinoaparate, projektorje, glasbila in ostalo robo. Ako je vse ponudbo iz enega kraja, pridem osebno. Ponudbe z navedbami cen pošljite na naslov: »STARINA«, Novakovič, Zagreb, Vlaška 101. Interurb. tel. 24.589. 9630-6

MOŠKO KOLO »Blanche«, »Volite« ali kak drugo italijanske znamke eventualno brez gum kupim. Ivan Kanc, drogerija, Nebotičnik.

ŽELEZNO BLAGAJNO kupimo. Ponudbe z navedbo cene in opisom na ogl. odd. »Sl. poroč.« pod »Najugodnejša cena«.

V KOMISIJSKO PRODAJO sprejemam vsakovrstno samo dobro ohranjeno oblačila, Josip Rojtna, Ljubljana, Aleksandrova št. 3.

ZNAMKE, boljše ali popolno zbirko kupim. Ponudbe na ogl. odd. »Sl. poroč.« pod »Znamke«.

ZENSKO KOLO, v dobrem stanju, kupim. Novljan, Pred škofijo 15/I.

MOTORNO KOLO 125—250 ccm, brezhibno, dobro ohranjeno, z dobrimi gumami kupim. Ponudbe na: Edvard Ponič, Novo mesto, Štembarjeva 10.

PSA VOLČJAKA, dobrega čuvaja kupi tovarna Motvoz in platno, Grosuplje.

BLAGO ZA MOŠKO OBLEKO kupim. Naslov v ogl. odd. »Sl. poroč.« na Jesenicah.

Zamenjam

FOTOAPARAT, odličen, Tessa 3.5 in Compur razd 1/500 sek. zamenjam za 2 kvalitetna moška štofa, event. prodajam. Ponudbe na ogl. oddelku »Sl. poroč.« pod »Ugodno«.

Posest

UDOBNO VILO na Vrtači. Mirju ali kje drugje na lepem prostoru v središču mesta kupim neposredno iz prve roke. Ponudbe na ogl. oddelk »Sl. poroč.« pod »Vrta«.

LEPO STAVBNO PARCELO, za zidavo vile, po želji Bežigrad ali Mirje, kupim. Ponudbe na ogl. oddelku »Sl. poroč.« pod »Večjo«.

STAVBNO PARCELO 1000 m² z vodnjakom v okolici Beograda, zamenjam za stavbno parcelo v okolici Ljubljane. Ponudbe na ogl. oddelku »Sl. poroč.« pod »Miljakovac«.

V najem

TRAVNIK ZA KOŠNJO vzamem v najem. Franc Marolt, Vodnikova 101.

NJIVO, veliko 5—10.000 m² eventualno preorano v Ljubljani vzamem v najem. Naslov v ogl. odd. »Sl. poroč.«.

Tiskarna Slatnar

Kamnik — mesto 104

družba z o. z.

Franc Soklič

trgovina z mešanim blagom

in vinotoč

Ljubljana — Breg št. 20

Po zmagi — z udarnim delom k obnovi!

Jože Zalaznik

Pohištveno mizarstvo

Ljubljana

Napoleonov trg št. 7

Po zmagi — k obnovi!

Benjamin Vajdič

šestošolec, borec NOV

Nepozabljenega prepeljemo 10. maja iz njegovega začasnega počivališča v Brodeh pri Škofji Loki na dom v Tacen št. 75, odkoder bo pogreb v nedeljo 12. maja ob 5. uri pop. na farno pokopališče v Šmartno p. Šm. g.

Pogrebna sv. maša se bo brala v ponedeljek 13. maja ob pol 7. uri v farni cerkvi sv. Martina.

Tacen, 9. maja 1946.

Luđvik, oče; Marija, mama; Tone, brat; Minka, sestra; Milica roj. Slaviček, svakinja

ZAHVALA

VSEM DAROVALCEM CVETJA, KATERIM SE NE MOREMO ZAHVALITI POSAMEZNO, PREDVSEM NAŠIM SODELAVCEM ZA KRASNE VENCE, CASTITI DUHOVSCINI, ZDRUŽENIMA PEVSKIMA ZBOROMA, MESTNI GODBI, SOSEDOM, KI SO NAM V URAH ŽALOSTI POŽRTVOVALNO STALI OB STRANI, VSEM RODBINAM IN POSAMEZNIKOM ZA IZRAŽENO SOŽALJE, VSEM, KI SO POČASTILI SPOMIN NAŠEGA LJUBLJENEGA SOPROGA IN OČETA — ISKRENA, PRISRČNA HVALA!

NAJPRISRČNEJŠA ZAHVALA PRIMARJU DR. ALEKSANDRU KOCHARJU ZA TRUD IN LAJSANJE TRPLJENJA V NEOZDRAVLJIVI BOLEZNI.

PTUJ, DNE 5. MAJA 1946.

JOŽICA ZORČIČ IN OTROCI

ZAHVALA

VSEM DAROVALCEM CVETJA, KATERIM SE NE MOREMO ZAHVALITI POSAMEZNO, PREDVSEM NAŠIM SODELAVCEM ZA KRASNE VENCE, CASTITI DUHOVSCINI, ZDRUŽENIMA PEVSKIMA ZBOROMA, MESTNI GODBI, SOSEDOM, KI SO NAM V URAH ŽALOSTI POŽRTVOVALNO STALI OB STRANI, VSEM RODBINAM IN POSAMEZNIKOM ZA IZRAŽENO SOŽALJE, VSEM, KI SO POČASTILI SPOMIN NAŠEGA LJUBLJENEGA SOPROGA IN OČETA — ISKRENA, PRISRČNA HVALA!

NAJPRISRČNEJŠA ZAHVALA PRIMARJU DR. ALEKSANDRU KOCHARJU ZA TRUD IN LAJSANJE TRPLJENJA V NEOZDRAVLJIVI BOLEZNI.

PTUJ, DNE 5. MAJA 1946.

JOŽICA ZORČIČ IN OTROCI

C. & D. HOČEVAR

ivornico gospodarskega orodja

Kamnik

Ravno

OLGA KRIVEC javi se na naslov: Lanišova 11a, Drago Slavič.

MALIVNO PERO je bilo najdeno 7. maja na šelenburgovi ulici. Lastnik ga dobi v ogl. oddelku »Sl. poroč.«.

3. MAJA SEM IZGUBILA na kolodvoru v Šiški rdečo denarnico z 1300 din in legitimacijo št. 6173. Jesenice, proglašam jo neveljavno. Poštenega najdite-lja prosim, da mi vrne, Anica Janežič, Jesenice, Janševa 5.

AMERIKANSKO ZLATO URO z pozlačeno zapetnico sem izgubila v torek v sredini mesta. Pošten najditelj, naj jo vrne v ogl. oddelk »Sl. poroč.« proti dobri nagradi.

Poizvedbe

KDO KAJ VE O MOJEM SINU Francu Košenina, roj. 14. marca 1921, naj sporoči na naslov: Melhior Košenina, goslinčar v Zagorju ob Savi. V partizane je odšel leta 1941. Zadnje vesti o njem smo prejeli leta 1942. Iz Mokronoga.

živel praznik zmage!

TEKSTILANA

tovarna sukna d. d.

KOČEVJE

Tkalskega mojstra

sprejme tovarna hlačevine v Ljubljani. — Ponudbe pod »Vestene« na Borzo dela.

ZOBARJI!

Popravila vseh vaših aparatov ter izdelavo vseh nadomestnih delov, na primer: nasadnikov in količnikov prevzema

„PRECIZMEHANIKA“

vl. I. Blažina,

ZAGREB — ILICA 78 — lokal.

HUMUS

(VETNO ZEMLJO)

V VEČJIH KOLIČINAH ODDA

»DRŽ. AVTOBUSNO PODJETJE«

V LJUBLJANI, Cankarjeva c. 5.

Informacije v ekonomatu.

ROGAŠKA SLATINA

mednarodno sloveče zdravilišče Jugoslavije. Otvoritev letne sezone 1. maja 1946.

Indikacije: Bolezni želodca, čreves, jeter, žolča, ledvic, sladkorna bolezen i. dr.

Zdravilni viri:

TEMPEL, STYRIA, DONAT.

SLATINA RADENCI

zdravilišče za bolezni srca, ledvic, živcev, želodca, krvi, notr. žlez. Sezona od 1. maja dalje.

Znameniti vrelci:

Zdravilni, Kraljev, Gizele z rdečimi sredi na etiketi.

PETANJSKA SLATINA

prirodna mineralna voda, zdravilno deluje na prebavo in je izvrsten dodatek vinu in sadnim sokom.

DOBRNA PRI CELJU

termalno zdravilišče za ženske bolezni, bolezni mehurja, ledvic, krvotoka, živčevja, protin in revmatizem.

ROGAŠKA SLATINA

mednarodno sloveče zdravilišče Jugoslavije. Otvoritev letne sezone 1. maja 1946.

Indikacije: Bolezni želodca, čreves, jeter, žolča, ledvic, sladkorna bolezen i. dr.

Zdravilni viri:

TEMPEL, STYRIA, DONAT.

SLATINA RADENCI

zdravilišče za bolezni srca, ledvic, živcev, želodca, krvi, notr. žlez. Sezona od 1. maja dalje.

Znameniti vrelci:

Zdravilni, Kraljev, Gizele z rdečimi sredi na etiketi.

PETANJSKA SLATINA

prirodna mineralna voda, zdravilno deluje na prebavo in je izvrsten dodatek vinu in sadnim sokom.

DOBRNA PRI CELJU

termalno zdravilišče za ženske bolezni, bolezni mehurja, ledvic, krvotoka, živčevja, protin in revmatizem.

ROGAŠKA SLATINA

mednarodno sloveče zdravilišče Jugoslavije. Otvoritev letne sezone 1. maja 1946.

Indikacije: Bolezni želodca, čreves, jeter, žolča, ledvic, sladkorna bolezen i. dr.

Zdravilni viri:

TEMPEL, STYRIA, DONAT.

SLATINA RADENCI

zdravilišče za bolezni srca, ledvic, živcev, želodca, krvi, notr. žlez. Sezona od 1. maja dalje.

Znameniti vrelci:

Zdravilni, Kraljev, Gizele z rdečimi sredi na etiketi.

PETANJSKA SLATINA

prirodna mineralna voda, zdravilno deluje na prebavo in je izvrsten dodatek vinu in sadnim sokom.

DOBRNA PRI CELJU

termalno zdravilišče za ženske bolezni, bolezni mehurja, ledvic, krvotoka, živčevja, protin in revmatizem.

ROGAŠKA SLATINA

mednarodno sloveče zdravilišče Jugoslavije. Otvoritev letne sezone 1. maja 1946.

Indikacije: Bolezni želodca, čreves, jeter, žolča, ledvic, sladkorna bolezen i. dr.

Zdravilni viri:

TEMPEL, STYRIA, DONAT.

SLATINA RADENCI

zdravilišče za bolezni srca, ledvic, živcev, želodca, krvi, notr. žlez. Sezona od 1. maja dalje.

Znameniti vrelci:

Zdravilni, Kraljev, Gizele z rdečimi sredi na etiketi.

PETANJSKA SLATINA

prirodna mineralna voda, zdravilno deluje na prebavo in je izvrsten dodatek vinu in sadnim sokom.

DOBRNA PRI CELJU

termalno zdravilišče za ženske bolezni, bolezni mehurja, ledvic, krvotoka, živčevja, protin in revmatizem.

ROGAŠKA SLATINA

mednarodno sloveče zdravilišče Jugoslavije. Otvoritev letne sezone 1. maja 1946.

Indikacije: Bolezni želodca, čreves, jeter, žolča, ledvic, sladkorna bolezen i. dr.

Zdravilni viri:

TEMPEL, STYRIA, DONAT.

SLATINA RADENCI

zdravilišče za bolezni srca, ledvic, živcev, želodca, krvi, notr. žlez. Sezona od 1. maja dalje.

Znameniti vrelci:

Zdravilni, Kraljev, Gizele z rdečimi sredi na etiketi.

PETANJSKA SLATINA

prirodna mineralna voda, zdravilno deluje na prebavo in je izvrsten dodatek vinu in sadnim sokom.

DOBRNA PRI CELJU

termalno zdravilišče za ženske bolezni, bolezni mehurja, ledvic, krvotoka, živčevja, protin in revmatizem.

ROGAŠKA SLATINA

mednarodno sloveče zdravilišče Jugoslavije. Otvoritev letne sezone 1. maja 1946.

Indikacije: Bolezni želodca, čreves, jeter, žolča, ledvic, sladkorna bolezen i. dr.

Zdravilni viri:

TEMPEL, STYRIA, DONAT.

SLATINA RADENCI

zdravilišče za bolezni srca, ledvic, živcev, želodca, krvi, notr. žlez. Sezona od 1. maja dalje.

Znameniti vrelci:

Zdravilni, Kraljev, Gizele z rdečimi sredi na etiketi.

PETANJSKA SLATINA

prirodna mineralna voda, zdravilno deluje na prebavo in je izvrsten dodatek vinu in sadnim sokom.

DOBRNA PRI CELJU

termalno zdravilišče za ženske bolezni, bolezni mehurja, ledvic, krvotoka, živčevja, protin in revmatizem.

ROGAŠKA SLATINA

mednarodno sloveče zdravilišče Jugoslavije. Otvoritev letne sezone 1. maja 1946.

Indikacije: Bolezni želodca, čreves, jeter, žolča, ledvic, sladkorna bolezen i. dr.

Zdravilni viri:

TEMPEL, STYRIA, DONAT.

SLATINA RADENCI

zdravilišče za bolezni srca, ledvic, živcev, želodca, krvi, notr. žlez. Sezona od 1. maja dalje.

Znameniti vrelci:

Zdravilni, Kraljev, Gizele z rdečimi sredi na etiketi.

PETANJSKA SLATINA

prirodna mineralna voda, zdravilno deluje na prebavo in je izvrsten dodatek vinu in sadnim sokom.

DOBRNA PRI CELJU

termalno zdravilišče za ženske bolezni, bolezni mehurja, ledvic, krvotoka, živčevja, protin in revmatizem.

ROGAŠKA SLATINA

mednarodno sloveče zdravilišče Jugoslavije. Otvoritev letne sezone 1. maja 1946.

Indikacije: Bolezni želodca, čreves, jeter, žolča, ledvic, sladkorna bolezen i. dr.

Zdravilni viri:

TEMPEL, STYRIA, DONAT.

SLATINA RADENCI

zdravilišče za bolezni srca, ledvic, živcev, želodca, krvi, notr. žlez. Sezona od 1. maja dalje.

Znameniti vrelci:

Zdravilni, Kraljev, Gizele z rdečimi sredi na etiketi.

PETANJSKA SLATINA

prirodna mineralna voda, zdravilno deluje na prebavo in je izvrsten dodatek vinu in sadnim sokom.

DOBRNA PRI CELJU

termalno zdravilišče za ženske bolezni, bolezni mehurja, ledvic, krvotoka, živčevja, protin in revmatizem.

ROGAŠKA SLATINA

mednarodno sloveče zdravilišče Jugoslavije. Otvoritev letne sezone 1. maja 1946.

Indikacije: Bolezni želodca, čreves, jeter, žolča, ledvic, sladkorna bolezen i. dr.

Zdravilni viri:

TEMPEL, STYRIA, DONAT.

SLATINA RADENCI

zdravilišče za bolezni srca, ledvic, živcev, želodca, krvi, notr. žlez. Sezona od 1. maja dalje.

Znameniti vrelci:

Zdravilni, Kraljev, Gizele z rdečimi sredi na etiketi.

PETANJSKA SLATINA

prirodna mineralna voda, zdravilno deluje na prebavo in je izvrsten dodatek vinu in sadnim sokom.

DOBRNA PRI CELJU

termalno zdravilišče za ženske bolezni, bolezni mehurja, ledvic, krvotoka, živčevja, protin in revmatizem.

ROGAŠKA SLATINA

mednarodno sloveče zdravilišče Jugoslavije. Otvoritev letne sezone 1. maja 1946.

Indikacije: Bolezni želodca, čreves, jeter, žolča, ledvic, sladkorna bolezen i. dr.

Zdravilni viri:

TEMPEL, STYRIA, DONAT.

SLATINA RADENCI

zdravilišče za bolezni srca, ledvic, živcev, želodca, krvi, notr. žlez. Sezona od 1. maja dalje.

Znameniti vrelci:

Zdravilni, Kraljev, Gizele z rdečimi sredi na etiketi.

PETANJSKA SLATINA

prirodna mineralna voda, zdravilno deluje na prebavo in je izvrsten dodatek vinu in sadnim sokom.

DOBRNA PRI CELJU

termalno zdravilišče za ženske bolezni, bolezni mehurja, ledvic, krvotoka, živčevja, protin in revmatizem.

ROGAŠKA SLATINA

mednarodno sloveče zdravilišče Jugoslavije. Otvoritev letne sezone 1. maja 1946.

Indikacije: Bolezni želodca, čreves, jeter, žolča, ledvic, sladkorna bolezen i. dr.

Zdravilni viri:

TEMPEL, STYRIA, DONAT.

SLATINA RADENCI

zdravilišče za bolezni srca, ledvic, živcev, želodca, krvi, notr. žlez. Sezona od 1. maja dalje.

Znameniti vrelci:

Zdravilni, Kraljev, Gizele z rdečimi sredi na etiketi.

PETANJSKA SLATINA

prirodna mineralna voda, zdravilno deluje na prebavo in je izvrsten dodatek vinu in sadnim sokom.

DOBRNA PRI CELJU

termalno zdravilišče za ženske bolezni, bolezni mehurja, ledvic, krvotoka, živčevja, protin in revmatizem.

ROGAŠKA SLATINA

mednarodno sloveče zdravilišče Jugoslavije. Otvoritev letne sezone 1. maja 1946.

Indikacije: Bolezni želodca, čreves, jeter, žolča, ledvic, sladkorna bolezen i. dr.

Zdravilni viri:

TEMPEL, STYRIA, DONAT.

SLATINA RADENCI

zdravilišče za bolezni srca, ledvic, živcev, želodca, krvi, notr. žlez. Sezona od 1. maja dalje.

Znameniti vrelci:

Zdravilni, Kraljev, Gizele z rdečimi sredi na etiketi.

PETANJSKA SLATINA

prirodna mineralna voda, zdravilno deluje na prebavo in je izvrsten dodatek vinu in sadnim sokom.

DOBRNA PRI CELJU

termalno zdravilišče za ženske bolezni, bolezni mehurja, ledvic, krvotoka, živčevja, protin in revmatizem.

C. & D. HOČEVAR

ivornico gospodarskega orodja

Kamnik

Ravno

OLGA KRIVEC javi se na naslov: Lanišova 11a, Drago Slavič.

MALIVNO PERO je bilo najdeno 7. maja na šelenburgovi ulici. Lastnik ga dobi v ogl. oddelku »Sl. poroč.«.

3. MAJA SEM IZGUBILA na kolodvoru v Šiški rdečo denarnico z 1300 din in legitimacijo št. 6173. Jesenice, proglašam jo neveljavno. Poštenega najdite-lja prosim, da mi vrne, Anica Janežič, Jesenice, Janševa 5.

AMERIKANSKO ZLATO URO z pozlačeno zapetnico sem izgubila v torek v sredini mesta. Pošten najditelj, naj jo vrne v ogl. oddelk »Sl. poroč.« proti dobri nagradi.

Poizvedbe

KDO KAJ VE O MOJEM SINU Francu Košenina, roj. 14. marca 1921, naj sporoči na naslov: Melhior Košenina, goslinčar v Zagorju ob Savi. V partizane je odšel leta 1941. Zadnje vesti o njem smo prejeli leta 1942. Iz Mokronoga.

živel praznik zmage!

TEKSTILANA

tovarna sukna d. d.

KOČEVJE

Tkalskega mojstra

sprejme tovarna hlačevine v Ljubljani. — Ponudbe pod »Vestene« na Borzo dela.

ZOBARJI!

Popravila vseh vaših aparatov ter izdelavo vseh nadomestnih delov, na primer: nasadnikov in količnikov prevzema

„PRECIZMEHANIKA“

vl. I. Blažina,

ZAGREB — ILICA 78 — lokal.

HUMUS

(VETNO ZEMLJO)

V VEČJIH KOLIČINAH ODDA

»DRŽ. AVTOBUSNO PODJETJE«

V LJUBLJANI, Cankarjeva c. 5.

Informacije v ekonomatu.

ROGAŠKA SLATINA

mednarodno sloveče zdravilišče Jugoslavije. Otvoritev letne sezone 1. maja 1946.

Indikacije: Bolezni želodca, čreves, jeter, žolča, ledvic, sladkorna bolezen i. dr.

Zdravilni viri:

TEMPEL, STYRIA, DONAT.

SLATINA RADENCI

zdravilišče za bolezni srca, ledvic, živcev, želodca, krvi, notr. žlez. Sezona od 1. maja dalje.

Znameniti vrelci:

Zdravilni, Kraljev, Gizele z rdečimi sredi na etiketi.

PETANJSKA SLATINA

prirodna mineralna voda, zdravilno deluje na prebavo in je izvrsten dodatek vinu in sadnim sokom.

DOBRNA PRI CELJU

termalno zdravilišče za ženske bolezni, bolezni mehurja, ledvic, krvotoka, živčevja, protin in revmatizem.

ROGAŠKA SLATINA

mednarodno sloveče zdravilišče Jugoslavije. Otvoritev letne sezone 1. maja 1946.

Indikacije: Bolezni želodca, čreves, jeter, žolča, ledvic, sladkorna bolezen i. dr.

Zdravilni viri:

TEMPEL, STYRIA, DONAT.

SLATINA RADENCI

zdravilišče za bolezni srca, ledvic, živcev, želodca, krvi, notr. žlez. Sezona od 1. maja dalje.

Znameniti vrelci:

Zdravilni, Kraljev, Gizele z rdečimi sredi na etiketi.

PETANJSKA SLATINA

prirodna mineralna voda, zdravilno deluje na prebavo in je izvrsten dodatek vinu